

Δήμος Χαλκιστιοίδης

Έκφραση Έκθεση Β' Λυκείου

αυθεντικά έγγραφα εκθέσεων

Χλωπτσιούδης Δήμος
Έκφραση - Έκθεση Β' Λυκείου
σχεδιαγράμματα εκθέσεων

ISBN: 978-618-80951-1-3

© Χλωπτσιούδης Δήμος
© schooltime.gr
Οκτώβριος 2013

εκδόσεις: schooltime.gr
e-mail: info@schooltime.gr
url: www.schooltime.gr

εκδοτική επιμέλεια: Δήμος Χλωπτσιούδης
e-mail: chldimos@gmail.com
url: http://chldimos.blogspot.com

Τα ψηφιακά σχολικά βοηθήματα διανέμονται δωρεάν αποκλειστικά από τον ψηφιακό τόπο του schooltime.gr.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή του έργου (ολική, μερική ή περιληπτική), με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό ή άλλο, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη και τη σύμφωνη γνώμη του συγγραφέα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σύγχρονη Εκπαίδευση	7
Βία - φανατισμός - πολιτική βία	11
Ναρκωτικά - τοξικές ουσίες	15
Σύγχρονη τεχνολογία	21
Εξειδίκευση	23
Ποιότητα Ζωής	27
Υπερκατανάλωση	31
Οικολογική καταστροφή	33
Διαφήμιση	39
MME	41
κόμικς	47
Δημοσιογραφική δεοντολογία	49
Διαδίκτυο	51
Κοινωνικός αποκλεισμός	55
Ρατσισμός	59
στερεότυπα - προκαταλήψεις	63
Ατομα με Αναπηρίες	67
Ελεύθερος χρόνος	69
Νεανική διασκέδαση	73
Στάση και συμπεριφορά των νέων	75
Πρότυπα συμπεριφοράς και είδωλα νέων	83
Ενδυμασία	87
Εργασία - Ανεργία	91
Τηλεργασία	95
Η φτώχεια ως κοινωνικό πρόβλημα	97
Παιδική εργασία	101
Ειρήνη - πόλεμος	103
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
Περίληψη	105
Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου	106
Οργάνωση λόγου, χρήση σημείων στίξης	106
Χαρακτηριστικά επιστημονικού λόγου	107
Άρθρο, είδηση-σχόλιο	107
Τίτλος άρθρου	108
Διαρθρωτικές λέξεις και φράσεις	108

Σύγχρονη Εκπαίδευση

«Σε κάθε χώρα το εκπαιδευτικό σύστημα αποτελεί το θεμέλιο για τη διαπαιδαγώγηση της νέας γενιάς. Ωστόσο, στη χώρα μας συχνά οι μαθητές δείχνουν με πολλούς τρόπους ένα ιδιότυπο μίσος προς το σχολείο. Αναζητήστε τα αίτια αυτής της συμπεριφοράς τους σε ένα άρθρο (500-600 λέξεις)»

ή

«Κάθε εκπαιδευτικό σύστημα αντικατοπτρίζει τις κοινωνικές και πολιτικές αρχές ενός έθνους, είναι μία μικρογραφία της ίδιας της κοινωνίας. Ωστόσο, συχνά με τον τρόπο αυτό αναπαράγει τα στερεότυπα και τα αρνητικά κοινωνικά πρότυπα. Προτείνετε σε ένα άρθρο (500-600 λέξεις) τρόπους ώστε να αλλάξει το εκπαιδευτικό μας σύστημα να διορθώσει τα όποια αρνητικά στοιχεία διακρίνονται»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν είναι λίγες οι φορές που ενήλικες, γονείς και δημοσιογράφοι, κατηγορούν τη νέα γενιά ότι δεν αγαπά το σχολείο ή ότι αναζητά τρόπους να αποφεύγει το μάθημα. Πρόκειται συνήθως για μία στάση ατόμων που έχουν απομακρυνθεί πολύ από τα προβλήματα της εκπαίδευσης και την ψυχολογία των μαθητών και δεν κατανοούν πώς αυτά επηρεάζουν τη συμπεριφορά των νέων.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Αίτια κακής εκπαίδευσης

✓ Το σύγχρονο σχολείο είναι:

κομφορμιστικό: δεν επιτρέπει καμία ατομική πρωτοβουλία, δε αξιολογεί τις θετικές πρωτοβουλίες κι επιβάλλει απόλυτη ομοιομορφία στη συμπεριφορά και τις επιθυμίες των μαθητών και καμία ουσιαστική επιλογή (δε λαμβάνονται υπόψη οι μαθητικές κλίσεις).

εξετασιοκεντρικό: όλη η αξιολόγηση στηρίζεται σε ποικίλες εξετάσεις (προφορικές ή γραπτές) και έτσι μέσα από ένα τάχα αντικειμενικό τρόπο καθορίζεται όλο το μέλλον του νέου => άγχος καθώς όλη η μαθητική ζωή είναι εξετάσεις

=> αξιολογείται παρά μόνο η γνώση

=> επιβάλλεται πρακτικά η στείρα αποστήθιση κι όχι η κριτική στάση

=> επιβάλλεται η αυθεντία του εκπαιδευτικού και του βιβλίου κι όχι η δημιουργική κρίση του νέου

=> η αξιολόγηση της γνώσης δε λαμβάνει υπόψη το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον του παιδιού, αλλά μόνο στείρα καθορίζει τη ζωή του

=> δεν αξιολογείται η πρωτοβουλία, δε λαμβάνεται υπόψη η επιθυμία του μαθητή και οι κλίσεις του γιατί δεν εμπίπτουν στο εξεταστικό σύστημα, δεν αξιολογείται η συμπεριφορά, η επιθυμία συνεργασίας κτλ.

=> το σχολείο είναι ανταγωνιστικό => προβάλλεται ο κοινωνικός και βιβλιομανής και ο ατομισμός στις επιδόσεις χωρίς να μαθαίνει το παιδί τη σημασία της ομάδας/συνλογικότητας.

Το σύγχρονο σχολείο έχει σοβαρές ελλείψεις:

✓ δημοκρατικότητας (πχ επιβάλλεται ελαστική συμπεριφορά σε εκπαιδευτικούς και αυστηρή σε μαθητές μαθαίνοντάς τους να μη κρίνουν, αλλά μόνο να κρίνονται και να υπακούουν).

✓ κατάλληλης παιδαγωγικής προσέγγισης. Συχνότατα το μάθημα καταντά βαρετό επειδή το απαιτεί το "κονήγι της ύλης" ή η κακή διδακτική προσέγγιση. Το μάθημα στέκει μακριά από την παιδικές/εφηβικές/νεανικές ψυχοσυναισθηματικές ανάγκες. Οι εκπαιδευτικοί δεν επιμορφώνονται παιδαγωγικά και συχνά ούτε στο διδακτικό τους αντικείμενο.

✓ Σε υλικοτεχνικές υποδομές (φτωχές έως ανύπαρκτες βιβλιοθήκες, εργαστήρια πληροφορικής μόνο για το μάθημα κι όχι για τον ελεύθερο χρόνο του μαθητή, ανύπαρκτα εργαστήρια ξένων γλωσσών, Γεωγραφίας-Ιστορίας, Φυσικής-Χημείας, σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας κτλ).

✓ Σε σύγχρονα διαμορφωμένες τάξεις (όλες μουντές, σοβαρές και καθόλου ευχάριστες με βάση τις ανάγκες των νέων).

✓ Στη στήριξη των αδύναμων μαθησιακά μαθητών, στην επίλυση μαθησιακών δυσκολιών (δυσλεξία κτλ), ψυχολογική και κοινωνική στήριξη αδύνατων ή "ζωηρών" μαθητών (μόνο με την ποιινή προσπάθουν να τους συνετίσουν).

✓ Υπάρχει μία τάση στην κοινωνία όλα τα παιδιά να οδηγούνται στο Ενιαίο Λύκειο προκειμένου να μπουν στο πανεπιστήμιο (εξ' ου και οι τόσοι εξεταζόμενοι στις πανελλαδικές). Πρόκειται για μία επιλογή που στηρίζεται

- στην ανυπαρξία επαγγελματικών δικαιωμάτων στην επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση

- στην κακής ποιότητας λειτουργία των ΕΠΑΛ

- στην ελπίδα ότι ένα πτυχίο θα βοηθήσει κοινωνικά -πρωτίστως- κι επαγγελματικά το νέο

- στην κοινωνική ανάδειξη -ως αυτοσκοπό- του ατόμου (αφού οι πνευματικές εργασίες έχουν μεγαλύτερη αίγλη από τις χειρωνακτικές παρά τις όποιες διαφορετικές οικονομικές απολαβές)

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- καλλιέργεια/ανάπτυξη κριτικής σκέψης,

- να μάθει το παιδί να μελετά (όχι να "διαβάζει" ή να "παπαγαλίζει"), να ερευνά,

- να "μάθει πώς να μαθαίνει" (εννοώντας την πρωτοβουλία, την επιθυμία για αναζήτηση της γνώσης και όχι της επιβολή της. Ειδικά το τελευταίο έχει ιδιαίτερη σημασία αφού οι γνώσεις του σήμερα που μεταφέρονται στο παιδί, στο κοντινό μέλλον θα είναι πολύ φτωχές κι όχι μηδαμινές). μέσα από διαθεματικές ομαδικές εργασίες

- ερευνά, αναζητά τη γνώση και δεν την έχει έτοιμη

- μαθαίνει να συνδέει τις αποσπασματικές γνώσεις που απέκτησε γύρω από ένα συγκεκριμένο θέμα/ζήτημα

- μαθαίνει να συνεργάζεται, να σκέφτεται την ομάδα/συλλογικότητα, να χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες, να παρουσιάζει, να κρίνει και να κρίνεται, να γράφει

- χρησιμοποιούν κάθε γνώση

- αξιοποιούν υλικοτεχνικές υποδομές (βιβλιοθήκες, εργαστήρια Η/Υ, διαδίκτυο, εφημερίδες κτλ).

- το διαλογικό μάθημα (διάλογος/συζήτηση όχι με κλειστού τύπου ερωτήσεις με το δάσκαλο, αλλά μεταξύ των μαθητών. Ο εκπαιδευτικός είναι αυτός που ελέγχει την ποιότητα της συζήτησης και ασκεί τους μαθητές στη χρήση επιχειρημάτων. Αξιολογεί αυτές τις ικανότητες, την επιθυμία για διάλογο, τη χρήση των συλλογισμών και τις γνώσεις που επικαλούνται οι μαθητές).

- τα παιδιά μαθαίνουν να κρίνουν ιδέες και όχι άτομα και να κρίνονται αναλόγως

- να συζητούν με όρους διαλόγου (χωρίς επιβολή άποψης με τη βία ή φωνές)

- καλλιέργεια/ανάπτυξη δημιουργικότητας με τη μελέτη/διαθεματική προσέγγιση

- διοργάνωση πολιτιστικών δράσεων (που αξιολογούνται) μέσα στο γνώριμο/οικείο σχολικό περιβάλλον και το μαθητικό κοινό (εκθέσεις φωτογραφίες, ζωγραφικής, μουσικές

εκδηλώσεις, θεατρικά δρώμενα που γράφουν ή απλά παίζουν μαθητές, φεστιβαλικές δράσεις, σχολική έντυπη ή ηλεκτρονική εφημερίδα κτλ) με συγκεκριμένα κάθε φορά θέματα/αφιέρωματα

- καλλιτεχνική κρίση

ΕΠΙΛΟΓΟΣ (ανάλογα με το θέμα προσεγγίζεται διαφορετικά)

Επιλογικά, αξίζει να σημειώσουμε ότι στόχος της παιδείας δεν είναι ή δεν πρέπει να είναι η απλή μεταφορά γνώσεων. Οι γνώσεις έχει αποδειχθεί ότι αλλάζουν/μετασχηματίζονται πολύ γρήγορα, ειδικά στο σύγχρονο καταγίγισμό πληροφοριών. Αντίθετα, το σχολείο πρέπει να βγάξει πολίτες που να μπορούν να κρίνουν ανεξάρτητα/αυτόνομα τόσο τις πληροφορίες που λαμβάνουν όσο και το ίδιο το περιβάλλον τους. Ωστόσο, για να γίνει κάτι τέτοιο το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να γίνει πιο δημοκρατικό. Οφείλει να λαμβάνει υπόψη τις ατομικές επιθυμίες και κλίσεις/επιλογές των μαθητών και να αναπτύσσει τις ικανότητές τους διδάσκοντάς τους βιωματικά την αναζήτηση της γνώσης, τη συνεργασία και το σεβασμό.

παιδεία όμως είναι και η διά βίου μάθηση

Το σχολείο -πλην των τελευταίων ετών σταματά στο Λύκειο. Αδιαφορεί για τους ενήλικες παρά το λειτουργικό αναλφαβητισμό και την αδυναμία τους να παρακολουθήσουν της επισημονική εξέλιξη και τις σύγχρονες γνώσεις. Έτσι, είναι αναγκαίο όσο ποτέ να αναπτυχθεί η διά βίου μάθηση και να απλωθεί σε κάθε τοπική κοινωνία. Η πρόταση αναφέρεται σε οργανωμένα σεμιναριακά μαθήματα (προσαρμοσμένα στον πρακτικό και κριτικό τρόπο σκέψης των ενηλίκων και την αδυναμία τους να μελετούν όπως οι μαθητές).

Η αναγκαιότητα αυτής της μορφής οργανωμένης εκπαίδευσης έγκειται

- Στην εκπαίδευση για λόγους επαγγελματικούς τους ενηλίκων (η αγορά εργασίας αλλάζει, προσαρμόζεται σε νέες ανάγκες που αδυνατούν συχνά να παρακολουθήσουν οι ενήλικες)
- Στην ενίσχυση των γνώσεών τους για λόγους επιθυμίας, ανάπτυξη κριτικής ικανότητας-άγνοια
- Δημιουργία Σχολών Γονέων (για να μπορούν να βοηθήσουν ψυχολογικά και συναισθηματικά τα τέκνα τους)
- Επέκταση του θεσμού των Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων σε κάθε δήμο μα μαθήματα/αντικείμενα που ενδιαφέρουν τους ενήλικες (ξένες γλώσσες, Η/Υ, πολιτικά κι αστικά δικαιώματα, καλλιτεχνικά κτλ)
- Σύσταση λαϊκών πανεπιστημίων για πιο οργανωμένη εκπαίδευση με παροχή ειδικών διπλωμάτων
- Δημιουργία ειδικών τμημάτων Τεχνικής Εκπαίδευσης για ενήλικες (πέραν των εσπερινών λυκείων).

βία - φανατισμός - πολιτική βία

«Τον τελευταίο καιρό αρκετά δημοσιεύματα αλλά και τηλεοπτικές εκπομπές καταπιάνονται με το παλιό αλλά πάντα επίκαιρο θέμα της πολιτικής βίας και του φανατισμού. Γράψτε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) στο οποίο θα προσεγγίσετε τα αίτια της σύγχρονης πολιτικής βίας -που ασκούν κυρίως νέοι άνθρωποι- και αναζητήστε λύσεις στο μεγάλο αυτό πρόβλημα».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελούν μόνιμο σχεδόν πα θέαμα σε τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων και ειδησεογραφικές εκπομπές οι εκδηλώσεις πολιτικής βίας. Στην μνήμη όλων των Ελλήνων θα μείνουν για χαραγμένες οι συγκρούσεις των νέων με τις αστυνομικές δυνάμεις και οι καταστροφές που ορισμένοι -λίγοι ευτυχώς- προκάλεσαν σε επιχειρήσεις, όπως και οι μαζικότερες πολιτικές εκδηλώσεις διαφωνίας με πολιτικές αποφάσεις των κυβερνήσεων της χώρας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Ποια είναι τα αίτια της βίας;

- ≈ η κρίση των θεσμών και των ηθικών αξιών
- ≈ η τάση για εύκολο πλουτισμό
- ≈ η κοινωνική αδικία
- ≈ η ανεργία και η φτώχεια
- ≈ η διάδοση των ναρκωτικών
- ≈ η θεοποίηση της βίας από την τηλεόραση και τον κινηματογράφο
- ≈ οι οικονομικοί ανταγωνισμοί
- ≈ τα πολιτικά πάθη
- ≈ ο κλονισμός της σύγχρονης οικογένειας
- ≈ η έλλειψη κάθε ηθικού φραγμού
- ≈ η έλλειψη ιδανικών

Πώς μπορεί ν' αντιμετωπιστεί η βία;

- √ να επιβάλλονται με βεβαιότητα οι ποινές (μία ήπια ποινή που με βεβαιότητα θα αποδοθεί είναι συγκριτικά προτιμότερη από μία αυστηρή ποινή που ενδέχεται να μην επιβληθεί ποτέ)
- √ να συνεργάζονται τα κράτη για την πρόληψη και την πάταξη της βίας
- √ να εντείνουν τις προσπάθειες τους το σχολείο και η πολιτεία στην ανθρωποκεντρική διάπλαση των νέων
- √ να δοθούν στους νέους ευκαιρίες για δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους
- √ να καταπολεμηθεί η ανεργία των νέων
- √ να δοθούν σ' όλους τους νέους ίσες ευκαιρίες ανάπτυξης σε όλους τους τομείς δραστηριότητας
- √ να επιλυθούν τα κοινωνικά προβλήματα από το κράτος
- √ να καταπολεμηθεί η διάδοση ναρκωτικών
- √ να εφαρμόσει η πολιτεία μια κοινωνική πολιτική (ίσες ευκαιρίες εργασίας, μόρφωσης, διασκέδασης)

φανατισμός/δογματισμός πολιτική βία

Δογματισμός: Η αδιάλλακτη υποστήριξη μιας γνώμης, αρχής ή αξιώματος χωρίς καμιά αιτιολόγηση ή απόδειξη και χωρίς διάθεση για διάλογο, αμφισβήτηση και κριτική.

Φανατισμός: Η υπερβολική προσήλωση και υποστήριξη κάποιας πίστης, αρχής, ιδέας και η απόρριψη με πάθος και υστερία κάθε αντίθετης θέσης και άποψης.

Μισαλλοδοξία: το υπερβολικό μίσος για την άποψη του άλλου, η έντονη διαφωνία για τη διαφορετική αντίληψη

μορφές φανατισμού/μισαλλοδοξίας

- θρησκευτικός - θρησκομανία, θρησκοληψία
- Εθνικός - σοβινισμός, εθνικισμός
- Φυλετικός ρατσισμός
- Ιδεολογικός δογματισμός
- Αθλητικός -» χουλιγκανισμός.

αίτια φανατισμού & πολιτικής βίας

- ✓ Ημιμάθεια, απαιδευσία, άγνοια
- ✓ Έλλειψη αυτογνωσίας και αυτοπεποίθησης.
- ✓ Απουσία ολοκληρωμένης προσωπικότητας.
- ✓ Προπαγάνδα πολιτικών, θρησκευτικών κ.ά. κέντρων.
- ✓ Διαφορετικές ιδεολογικές αντιλήψεις / διαφωνία με το κοινωνικό και πολιτικό κατεστημένο
 - κάθε νέος έχει μια επαναστατικότητα. Ο ριζοσπαστικός αυτός απλά "έχασε" τον ορθό δρόμο έκφρασής του
 - ιδεοληψία, αυθεντία, ιδεολογική σύγχυση
 - οι νέοι ιδιαίτερα επειδή δε λαμβάνεται υπόψη η γνώμη τους από τους πρεσβύτερους (ειδικά όταν πρόκειται για το δικό τους μέλλον, για τη δική τους ζωή)
 - κοινωνικός κανιβαλισμός ως αξία (ανταγωνισμός) και πρακτική, ατομισμός
 - η κρατική βία, που γεννά βίαιες αντιδράσεις
- ✓ Το σχολείο (το πρώτο κοινωνικό σύνολο με το οποίο έρχεται το παιδί σε επαφή)
 - είναι δασκαλοκεντρικό και ανταγωνιστικό
 - δε διδάσκει τη συνεργασία
 - είναι κομφορμιστικό (καμία πρωτοβουλία δεν επαινείται, δεν επιβραβεύεται) και βαθμοθηρικό
- ✓ Κακή αγωγή, απομάκρυνση ψυχοσυναισθηματική από την οικογένεια
- ✓ Τύπος, δημαγωγοί, μηχανισμοί προτύπων
 - η "διαφήμιση" της πολιτικής βίας (σε ειδήσεις, εκπομπές κλπ)

συνέπειες φανατισμού

- ✓ Αδυναμία αναζήτησης της αλήθειας.
 - Αδιαλλαξία, μισαλλοδοξία, πνευματική στασιμότητα
 - Μίσος, εμπάθεια, σκληρότητα (συναισθηματική ακαμψία)
- ✓ Βία, επιθετικότητα, καταστροφή (αντικοινωνική συμπεριφορά)
 - Υπονόμευση κοινωνικής ηρεμίας, δημοκρατίας, ειρήνης
 - Ατομικός εξουτελισμός, ταπείνωση, περιθωριοποίηση
 - Μη δημιουργική δύναμη επιδίωξης και πραγματοποίησης ηθικών σκοπών (υπερά-

σπιση πατρίδας, ελευθερίας, δημοκρατίας, ειρήνης, ιδανικών, αξιών)

√ Χειραγώγηση

- Ομαδοποίηση, οπαδοποίηση, ελιτισμός

προϋποθέσεις εξάλειψης/περιορισμού του φανατισμού

√ Παιδεία, αγωγή, καλλιέργεια, ευρύτητα πνεύματος.

√ Συνεργασία, διάλογος, μετριοπάθεια, συμβιβασμός.

√ Καλλιέργεια αρετών: ευθύνη, σωφροσύνη, αυτοκυριαρχία, αυτοκριτική.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η σύγχρονη πολιτική βία αποτελεί μία μόνιμη απειλή κατά της κοινωνικής συνοχής και της συνεργασίας. Οφείλουμε με κάθε τρόπο να βρούμε το αντίδοτο του φανατισμού, αλλά ταυτόχρονα να μειώσουμε ή να εξαλείψουμε -καλύτερα- εκείνα τα κοινωνικά χαρακτηριστικά που τα γεννούν.

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΤΟΞΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

«Παρατηρείται ότι η σύγχρονη νεολαία όλο και περισσότερο ελκύεται από τη μόδα και τους δικούς της τρόπους διασκέδασης. Από την εμπειρία σου να γράψεις μέσα σε 500-600 λέξεις, όλα εκείνα που επηρεάζουν τους νέους σήμερα όσον αφορά τη διασκέδασή τους και συχνά τους οδηγούν στη βία και τα ναρκωτικά».

Λέξεις κλειδιά:

ναρκωτικά, τοξικές ουσίες, τοξικομανία, ουσιοεξάρτηση, εθισμός, ουσιοεξαρτημένοι, ασθενείς, τοξικομανείς

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολλοί είναι εκείνοι οι μελετητές και στοχαστές που πρεσβεύουν ότι η σύγχρονη νεολαία επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από τη μόδα -με όποιο τρόπο κι αν εκφράζεται αυτή- και τη διασκέδαση που η τελευταία επιβάλλει στους μετόχους της. Παράλληλα, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που καταγράφεται η κοινή διαπίστωση ότι η ολοένα αυξανόμενη εγκληματικότητα πλέον αρχίζει και προσελκύει όλο και περισσότερους νέους.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Οι νέοι σήμερα επηρεάζονται άμεσα από τη μόδα και φαίνεται σε πολλές περιπτώσεις αυτή να τους οδηγεί στην άσκηση βίας και την εγκληματικότητα γενικότερα. Με τον όρο μόδα ωστόσο δεν πρέπει να μένουμε στη στενή έννοια της μαζικής κουλτούρας μόνο για την ενδυμασία, αλλά και στη γενικότερη συμπεριφορά ενός συνόλου πολιτών.

√ Κοινωνικές προβολές

- Η συμπεριφορά των νέων είναι δημιουργική αντιγραφή της συμπεριφοράς των ενηλίκων. Οι προβολές βίας που λαμβάνουν οι νέοι από το φιλικό και οικογενειακό περιβάλλον τους επηρεάζει δραματικά.

√ Ενδοοικογενειακή βία

- Συγκρούσεις και βίαιες αντιδράσεις γονέων και αθυροστομία προς τρίτους (συχνότατα κατά την οδήγηση)

- Ο κοινωνικός κανιβαλισμός και η αδιαφορία για το συνάνθρωπο όπως βιώνεται μέσα στην οικογένεια

√ Ανεργία - φτώχεια

- Λόγω της οικονομικής δυσχέρειας πολλοί νέοι καταφεύγουν στη βία και την εγκληματικότητα προκειμένου να εξασφαλίσουν τα βασικά μέσα διαβίωσης.

- Γενικότερα η φτώχεια είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εγκληματικότητα.

- Η ευρεία κοινωνική αντίληψη ότι κοινωνική άνοδος είναι η οικονομική άνοδος

- Μπροστά στο όραμα για κοινωνική και οικονομική άνοδο (κοινωνική καταξίωση) οι νέοι μεταχειρίζονται ορισμένες φορές κάθε μέσο (κοινωνικό κανιβαλισμό, βία).

√ Παιδεία

- Η κακή παιδεία (στεία, κομφορμιστική, εξετασιοκεντρική) που μένει μακριά από τις ανάγκες (ψυχικές και κοινωνικές) των εφήβων και τους στερεί κάθε δημιουργική και κριτική προσέγγιση της ζωής τους.

- Η κοινωνική απομόνωση προκειμένου να διαβάσει το παιδί, τελικά το "φυλακίζει" στο σπίτι και το στρέφει σε ηλεκτρονικά παιχνίδια και το διαδίκτυο, εντείνοντας το αίσθημα αδιαφορίας για την κοινωνία.

√ Κινηματογράφος, τηλεόραση, βιντεοπαιχνίδια

• Η βία που διαφημίζεται (έστω και ακούσια) μέσα από τα δελτία ειδήσεων επηρεάζει τους νεολαίους.

• Κυριαρχεί πια η ιδέα σε όλους ότι η προβολή από την τηλεόραση (και τα δελτία ειδήσεων) είναι το παν, με αποτέλεσμα πολλοί να καταφεύγουν στην άσκηση βίας ή την εγκληματικότητα προκειμένου να τους προβάλλει ένα δελτίο ειδήσεων.

• Η βία και η εγκληματικότητα του σινεμά επηρεάζει έμμεσα και άμεσα τους νέους, καθώς οι ήρωες πάντα χρησιμοποιούν βία και νικούν, ενώ συχνά παρουσιάζονται και θετικά από την άσκηση βίας.

• Το ερωτικό στοιχείο στον κινηματογράφο συχνά είναι άμεσα συνδεδεμένο με την άσκηση βίας (βιασμοί, επιτυχία στο αντίθετο φύλο του υπερήρωα ύστερα από φόνους).

√ Ναρκωτικά

• Τα ναρκωτικά επηρεάζουν ολόένα και μεγαλύτερο τμήμα της ελληνικής νεολαίας, μέσα από τη μίμηση (πιθηκισμός) ξένων προτύπων.

√ Αθλητισμός και βία

• Η βία στα γήπεδα διαφημίζεται από τα ΜΜΕ και επηρεάζει την άβουλη νεολαία.

• Συχνά η αθλητική βία αποτελεί μέσο εκτόνωσης προβληματικών οικογενειακών ή άλλων κοινωνικών καταστάσεων (φτώχεια, ενδοοικογενειακή βία, αδιαφορία γονέων, κοινωνική απομόνωση και στιγματισμός)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι η μόδα, όπως αυτή εκφράζεται στις καθημερινές εκφράσεις της νεοελληνικής κουλτούρας εξαιτίας των κινηματογραφικών ή τηλεοπτικών προτύπων και της μίμησης αρνητικών ξενόφερτων προτύπων επηρεάζει πρώτα και κύρια τη νεολαία, που ακόμα δεν έχει αναπτύξει την απαραίτητη κριτική ικανότητα. Το πρόβλημα αυτό μοιάζει να μπορεί να επιλυθεί μέσα από μία σωστή διαπαιδαγώγηση τόσο οικογενειακή όσο και σχολική με κύριο στόχο την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας ώστε να μπορούν οι νέοι και οι νέες να αντιδρούν απέναντι στην κυριαρχία της μόδας και τα πρότυπα που προβάλλονται εκούσια ή ακούσια.

«Παλύς λόγος γίνεται τις τελευταίες δεκαετίες για τη χρήση ναρκωτικών και τον ολοένα αυξανόμενο αριθμό των νέων που καταφεύγουν στις τοξικές ουσίες φτάνοντας συχνότατα στο θάνατο. Αναζητήστε τα αίτια που οδηγούν όλο και πιο πολλούς νεολαίους στα ναρκωτικά».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια βλέπουμε συχνά στα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων ή διαβάζουμε στις στήλες των εφημερίδων στατιστικές που δείχνουν την τρομακτική αύξηση των χρηστών ναρκωτικών ουσιών. Αναμφισβήτητο είναι λοιπόν το γεγονός ότι ολοένα και περισσότεροι νέοι τα τελευταία χρόνια οδηγούνται στα ναρκωτικά. Πολλοί βέβαια, είναι εκείνοι που κατηγορούν την ίδια τη νεολαία παραβλέποντας ορισμένα σημαντικά αίτια.

Αποτελεί αναμφισβήτητο γεγονός, όπως αυτό διαγράφεται μέσα από στατιστικές μελέτες, ότι ολοένα και περισσότεροι νέοι στρέφονται σήμερα στα ναρκωτικά κάθε είδους. Τα αίτια που μπορούν να εντοπιστούν είναι πολλά, αλλά κυρίως επικεντρώνονται στο σύγχρονο τρόπο ζωής και την έλλειψη οραμάτων και τον πιθηκισμό ξένων προτύπων και ιδεών. Το πρόβλημα των ναρκωτικών, ωστόσο, δεν περιορίζεται μόνο στις σωματικές βλάβες που προκαλεί στο χρήστη, αλλά απλώνεται σε όλη την κοινωνία.

Αποτελεί αναμφισβήτητο γεγονός, όπως αυτό διαγράφεται μέσα από στατιστικές μελέτες, ότι ολοένα και περισσότεροι νέοι στρέφονται σήμερα στα ναρκωτικά κάθε είδους. Τα αίτια που μπορούν να εντοπιστούν είναι πολλά, αλλά κυρίως επικεντρώνονται στο σύγχρονο τρόπο ζωής και την έλλειψη οραμάτων και τον πιθηκισμό ξένων προτύπων και ιδεών. Το πρόβλημα των ναρκωτικών, ωστόσο, δεν περιορίζεται μόνο στις σωματικές βλάβες που προκαλεί στο χρήστη, αλλά απλώνεται σε όλη την κοινωνία.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Οφείλουμε να σημειώσουμε ότι με το όρο τοξικές ουσίες συνήθως εννοούνται τα παράνομα ναρκωτικά. Ωστόσο, σήμερα γίνεται λόγος για ουσιοεξάρτηση (ουσιοεξαρτημένοι) και για τοξικομανία νόμιμη (ψυχοφάρμακα νόμιμα, αλκοόλ, παράγωγα καπνού) και παράνομη (ναρκωτικά). Άρα λοιπόν, κάθε αναφορά πρέπει στον ένα ή άλλο βαθμό να τα συμπεριλαμβάνει όλα. Στην ίδια κατηγορία εντάσσονται και οι παράνομες ενισχυτικές ουσίες (αναβολικά) που χρησιμοποιούνται στον αθλητισμό.

αίτια

√ Αφθονία της σύγχρονης κοινωνίας. Η παροχή με εύκολο τρόπο των πάντων από το οικογενειακό περιβάλλον.

√ Διάλυση της οικογένειας είτε λόγω διαζυγίων είτε επειδή τα παιδιά μένουν ανεξέλεγκτα στο όνομα της ελευθερίας.

√ Έλλειψη επικοινωνίας με το κοινωνικό περιβάλλον

- νέες τεχνολογίες (κινητή τηλεφωνία και διαδίκτυο, με τον τρόπο που χρησιμοποιούνται συχνά οδηγούν στη μοναξιά)

- εφήμερες ερωτικές σχέσεις (χωρίς να μπορούν να βρουν μία συναισθηματική υποστήριξη στις σχέσεις που συνάπτουν)

√ κοινωνική επίδειξη

- Επιρροές από κινηματογραφικά και τηλεοπτικά πρότυπα (πρότυπα που δεν μπορούν να αγγίξουν οι νέοι και καταφεύγουν σε ψεύτικους κόσμους όπου είναι υπερήρωες κτλ)

√ Κοσμοπολιτισμός και νέα ήθη που εισέρχονται μέσω τουρισμού

√ Ανεργία (ως μέσο καταφυγής και εκτόνωσης του άγχους και της απομόνωσης)

✓ Διαφωνίες με το κοινωνικό κατεστημένο. Οι νέοι θεωρούν πολλές φορές ότι έτσι διατρανώνουν την αντίθεσή τους στην κοινωνία των μεγάλων:

- που τους θέλει υποχείρια και βουβά πρόσωπα χωρίς δυνατότητα αντίστασης
- που επιβάλλει την εκμετάλλευση όλων προκειμένου να επιτευχθεί το μέγιστο οικονομικό όφελος.
- που καταστρέφει το περιβάλλον χωρίς κάποια αντίσταση από τους πολίτες.

✓ Ελλιπής εκπαίδευση και κακές μέθοδοι προσέγγισης του προβλήματος στο σχολείο.

• οι αδύναμοι βαθμολογικά μαθητές στιγματίζονται και απομονώνονται κοινωνικά

• το πρόβλημα των ναρκωτικών με τον τρόπο που μεταδίδεται στο σχολείο σε ορισμένες περιπτώσεις λειτουργεί διαφημιστικά (λόγω της απαγόρευσης)

• δε γίνονται αναφορές στα νόμιμα ναρκωτικά που εθίζουν ή απλά απαγορεύονται. Οι αναφορές στο πρόβλημα (όπως και σε κάθε κατάχρηση κι εξάρτηση) είναι αποσπασματική και ευκαιριακή.

✓ Το αλκοόλ και ο καπνός

• διαφημίζονται σε κάθε σημείο της χώρας, σε κάθε κοινωνική συνένωση και στην τηλεόραση ή σε υπαίθριες διαφημίσεις.

• οι σχετικές κοινωνικές προβολές οδηγούν στον "πιθηκισμό" για την ανάγκη κοινωνικής αποδοχής.

• η διασκέδαση είναι συνυφασμένη με την κατανάλωση αλκοόλ

• η καταστολή του άγχους ταυτίζεται με το κάπνισμα ή τα αγχοανασταλτικά φάρμακα (νόμιμα ναρκωτικά).

Συνέπειες

ατομικές

• Ο χρήστης εθίζεται στα ναρκωτικά και δεν μπορεί εύκολα να ξεφύγει από τη σωματική ανάγκη της χρήσης.

• Ακόμα και αν η χρήση δεν είναι θανατηφόρα σωματικά είναι άμεσα εξαρτημένος.

• Κίνδυνος για τη μετάδοση μολυσματικών νόσων με τη χρήση σύριγγας ή την πορνεία (HIV).

• Ο νέος μετατρέπεται σε ένα άβουλο ον, έρμαιο των εμπόρων και της απαίτησης για νέα δόση (λόγω εθισμού) χωρίς οράματα για το μέλλον του.

οικογενειακές

• Η οικογένεια εξουθενώνεται οικονομικά προκειμένου να βρεθεί το απαιτούμενο χρηματικό ποσό για την εξασφάλιση της δόσης

• Ο χρήστης συχνά κλέβει χρήματα της οικογενειακής αποταμίευσης.

• Ηθική κατάπτωση της οικογένειας με συνεχείς συγκρούσεις και κοινωνικό ρατσισμό απέναντι στον ασθενή-χρήστη.

• Κοινωνικές προεκτάσεις (αυξάνεται η βία και η εγκληματικότητα)

• Παράνομη διακίνηση ναρκωτικών με τα λεγόμενα βαποράκια και εμπόριο ουσιών

• Αύξηση κλοπών προκειμένου να βρεθεί το απαιτούμενο ποσό για την εξασφάλιση της δόσης του χρήστη.

• Αύξηση της παράνομης πορνείας (με συνέπειες τη μετάδοση μολυσματικών σεξουαλικών νόσων) για την εξασφάλιση της δόσης.

• Αύξηση της βίας κάτω από την επήρεια των ουσιών, που εκφράζεται με βανδαλισμούς (σε γήπεδα ή το δρόμο)

• Μέσα από τη μόδα των ναρκωτικών, προπαγανδίζεται μία η ιδέα μιας κοινωνίας που έχει προβλήματα από τα οποία δεν μπορεί κανείς να διαφύγει· είναι μία κοινωνία χωρίς οράματα και θέληση για αγώνα.

Λύσεις

✓ Παιδεία

- Ολοκληρωμένη, κριτική εκπαίδευση. Διαθεματικές εργασίες με τη χρήση των νέων τεχνολογιών πάνω στο μεγάλο αυτό πρόβλημα. Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι τα ναρκωτικά είναι υπεκφυγή, δειλή αντιμετώπιση των προβλημάτων που τα απασχολούν. Μία ενέργεια που έχει επιπτώσεις στα άτομα που αγαπούν και τους ίδιους.

- Πολιτιστικές δράσεις μαθητών για το φλέγον τούτο θέμα (εκθέσεις φωτογραφίες, συναυλίες, ημερίδες κτλ) μέσα στο σχολείο

- Διαλέξεις και συζητήσεις με απεξαρτημένους νέους που θα αποτρέπουν από τη χρήση ουσιών

- √ ΜΜΕ

- Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης με ειδικές σταθερές χρονικά αναφορές, εκπομπές, αφιερώματα, ντοκιμαντέρ και ταινίες μυθοπλασίας.

- √ Πολιτεία, Τοπική Αυτοδιοίκηση, κοινωνία

- Η πρόληψη είναι ο καλύτερος τρόπος. Καμία θεραπευτική αγωγή αν δε συνοδεύεται από προληπτικές δράσεις δεν είναι αρκετή, καμία ποινικοποίηση.

- Ειδικές εκδηλώσεις για το ζήτημα, ευαισθητοποιώντας την κοινή γνώμη

- Μέσα από Σχολές Γονέων και τη Διά Βίου Εκπαίδευση να προετοιμαστούν οι γονείς και να είναι ενήμεροι για τα αίτια, τα συμπτώματα και τους τρόπους αποφυγής τέτοιων προβλημάτων

- Οργάνωση τοπικών συμβουλίων πρόληψης της παραβατικότητας που σε συνδυασμό με ψυχολογική υποστήριξη μέσα κι έξω από το σχολείο, θα προστατεύσουν τους νέους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, τα αίτια πρέπει να επικεντρωθούν στον τρόπο που η σύγχρονη κοινωνία προσπαθεί να επιβληθεί στη νεολαία. Επίσης ευθύνεται ο τρόπος ζωής που έχει καθιερωθεί μέσα από τη διάλυση των οικογενειακών δεσμών στο όνομα της ελευθερίας σε συνάρτηση με τις νέες τεχνολογίες που επηρεάζουν πρώτα και κύρια τους νέους. Παράλληλα, ο κοσμοπολιτισμός και η μίμηση τηλεοπτικών και κινηματογραφικών προτύπων εντείνει την ήδη βεβαρημένη κατάσταση οδηγώντας όλο και περισσότερους νέους στις παραισθησιογόνες ουσίες.

Επιλογικά, τα ναρκωτικά όσο κι αν περιορίζονται σε μερικούς χρήστες, αποτελούν ένα καιρικό πρόβλημα, που επεκτείνεται από τους τοξικομανείς σε όλη την ελληνική κοινωνία. Ο εθνισμός του χρήστη και οι οικογενειακές συνέπειες δεν αφήνουν ανεπηρέαστη την κοινωνία, ενώ παράλληλα, η συνακόλουθη βία και εγκληματικότητα επιδρούν σε όλες τις πτυχές του κοινωνικού βίου.

“Πολλοί είναι σήμερα που κατηγορούν την τεχνολογία για τις συνέπειες που αυτή έχει στην υγεία του ανθρώπου και το φυσικό περιβάλλον. Ωστόσο, αρκετοί είναι και εκείνοι που υπεραμύνονται την τεχνολογία επειδή βελτίωσε τον ανθρώπινο βίο. Γράψτε ένα άρθρο (περ. 500 λέξεων) για τη σημασία της τεχνολογίας”.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όλο και συχνότερα τις τελευταίες παρατηρούμε στην ειδησεογραφία να τονίζονται οι αρνητικές συνέπειες της τεχνολογίας. Αυτή κατηγορείται για βλάβες στην υγεία του ανθρώπου και σημαντική συμβολή στην οικολογική καταστροφή. Ωστόσο, αξίζει να σημειώσουμε ότι η τεχνολογική ανάπτυξη συνέβαλε σημαντικά στην αύξηση του προσδόκιμου χρόνου ζωής στις δυτικού τύπου κοινωνίες.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ορισμός

Τεχνολογία ονομάζεται η πρακτική εφαρμογή των πορισμάτων των θετικών επιστημών με τη βοήθεια της μηχανής, καθώς οι γνώσεις που αποκτώνται από τη χρήση και τις προσπάθειες ανάπτυξης αυτών των εφαρμογών

θετικά αποτελέσματα

- √ γνώση
 - απομακρύνεται η υποταγή στο μύθο και τις δεισιδαιμονίες, τις προκαταλήψεις
 - έγκαιρη ενημέρωση (ΜΜΕ)
- √ συναίσθημα ικανοποίησης και δημιουργικότητας
- √ αύξηση ελεύθερου χρόνου
 - ευκαιρίες ψυχαγωγίας και διασκέδασης
 - λιγότερη κόπωση/μόχθος
- √ καλύτερη επικοινωνία
 - αλληλεπιδράσεις στα ήθη και τις στάσεις
 - πολυπολιτισμικότητα (ως στοιχείο συγκριτισμού)
- √ αύξηση της παραγωγικότητας
 - μεγαλύτερη ακρίβεια και ταχύτητα παραγωγής αγαθών
 - καλύτερη οργάνωση εργασίας
- √ ιατρικές εφαρμογές της τεχνολογίας
 - αύξηση προσδόκιμου ζωής
 - αντιμετώπιση σοβαρών -άλλοτε ανίατων- ασθενειών
 - έμφαση στην πρόληψη
- √ διαστημική τεχνολογία
 - πολλά θετικά από τη διαστημική τεχνολογία εισήλθαν πλέον στην καθημερινή ζωή (πχ ασύρματη τεχνολογία, Η/Υ, βελτιωμένα υφάσματα κλπ)

αρνητικά - συνέπειες

- √ προσκόλληση στη μηχανή
 - φαντάζει ως ο σύγχρονος πολιτισμός να εξαρτάται πλήρως από τις μηχανές.
 - υποβιβάζεται ο πνευματικός κόσμος και η πνευματική καλλιέργεια (πολιτισμός,

τέχνη, ανθρωπιστικές επιστήμες)

√ εμμονή στην εξειδίκευση-πνευματική μονομέρεια

- αντίληψη για την αξία μόνο της γνώσης που έχει πρακτικό όφελος (χρησιμοθηρική

αντίληψη για τη γνώση και την επιστήμη)

≈ ωφελισμός

≈ αποσπασματικότητα

≈ ηθική χαλάρωση

√ αλλοτρίωση των ανθρώπων (μέσα από τη μονοδιάσταση χρήση Η/Υ και άλλων τεχνολογικών αγαθών)

- ατομισμός, ωχαδελφισμός/αδιαφορία
- κοινωνικός κανιβαλισμός (αθέμιτος ανταγωνισμός)

√ μηχανοποίηση της εργασίας

- χάνεται η χαρά της δημιουργίας
- υπερπαραγωγή και υπερκατανάλωση

√ επιρροές στο περιβάλλον από

- τα πολλά αγαθά και τα απορρίμματα
- εκμετάλλευση της φύσης, κατασπατάληση ενέργειας (ορυκτού πλούτου)

√ αδυναμία φτωχών κοινωνιών (εθνών) και κοινωνικών ομάδων (πολιτών) να απολαμβάνουν τα οφέλη της τεχνολογίας και να βελτιώσουν τη ζωή τους

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η τεχνολογική ανάπτυξη μπορεί να ευθύνεται για πολλά αρνητικά στη ζωή του ανθρώπου, ωστόσο, η συμβολή της στη βελτίωση της ποιότητας ζωής είναι αξιοσημείωτη. Έχει όμως ιδιαίτερη σημασία ο τρόπος με τον οποίο μεταχειριζόμαστε τα τεχνολογικά επιτεύγματα. Είναι χαρακτηριστικό ότι η με μέτρο αξιοποίησή τους βοηθά χωρίς να έχει αρνητικές επιπτώσεις, καθώς τούτες συνδέονται με την υπέρμετρη χρήση των αγαθών και την υπερκατανάλωση.

«Όσοι αναφέρονται στις αρνητικές συνέπειες της εξειδίκευσης, επισημαίνουν κυρίως τον κίνδυνο να οδηγηθεί ο άνθρωπος στην πνευματική μονομέρεια. Σε άρθρο σας (500-600 λέξεων) να αναπτύξετε το πώς μπορεί να αποτραπεί ένας τέτοιος κίνδυνος»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολύ συχνά τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε να ιδρύονται νέα πανεπιστημιακά τμήματα σε όλη τη χώρα προάγοντας μια ολοένα και πιο εξειδικευμένη γνώση. Ακόμα και στη μη πανεπιστημιακή μεταλυκειακή εκπαίδευση, η εξειδίκευση έχει τη σημαντικότερη θέση. Πολλοί βέβαια είναι εκείνοι που θεωρούν ότι η τόση εξειδίκευση αντί να προωθεί την οικονομική και επιστημονική ανάπτυξη, αντίθετα οδηγεί σε μία μονομέρεια.

Αποτελεί συνηθισμένο γεγονός τα τελευταία χρόνια τόσο στον επιστημονικό χώρο, όσο και στην αγορά να κερδίζει ολοένα και περισσότερο χώρο η εξειδίκευση. Το φαινόμενο παρουσιάζεται ως αναγκαιότητα της εποχής μας που προχωρά τόσο γρήγορα στον τεχνολογικό τομέα και μετά από μία έκρηξη γνώσεων και ένα καταίγισμο πληροφοριών. Οι βασικές γνώσεις πια δίνονται μόνο στη βασική εκπαίδευση.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

λόγοι που την επιβάλλουν

≈ Η τεχνολογική ανάπτυξη την κάνει απαραίτητη για το χειρισμό και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογικών μέσων που είναι αναγκαία πια σε όλους τους επιστημονικούς τομείς

≈ Ο άνθρωπος δε μπορεί να κάνει όλες τις εργασίες. Αποδίδει περισσότερο σε μια εργασία που είναι σύμφωνη με τις προτιμήσεις, κλίσεις και δεξιότητες του.

≈ Ο εξειδικευμένος άνθρωπος παράγει περισσότερα σε λιγότερο χρόνο · δίνει υπεύθυνες απαντήσεις στα θέματα που απασχολούν τον κλάδο του · μελετά ολόπλευρα, βαθιά, λεπτομερειακά, όχι ερασιτεχνικά το αντικείμενο της έρευνας ή της εργασίας του.

≈ Η διεύρυνση των επιστημονικών κλάδων, καθώς είναι τεράστια η ποσότητα των γνώσεων που καλείται να χρησιμοποιεί ο επιστήμονας και περιορισμένες οι δυνατότητες της ανθρώπινης ευφυΐας

≈ Ο καταναλωτικός χαρακτήρας των σύγχρονων κοινωνιών που απαιτεί μεγιστοποίηση των πωλήσεων και βελτίωση των προϊόντων ή εφεύρεση νέων καταναλωτικών αγαθών

≈ Σήμερα τα επαγγέλματα είναι περισσότερα, συγκριτικά με το παρελθόν.

≈ Οι επιστημονικοί και οι οικονομικοί ανταγωνισμοί είναι διεθνείς.

≈ Ο μεγάλος καταμερισμός της εργασίας οδηγεί στην ολοένα και μεγαλύτερη εξειδίκευση.

≈ Απαιτείται για την επίλυση των σύγχρονων πολύπλοκων και δυσεπίλυτων προβλημάτων της εποχής μας (οικολογική καταστροφή, λιμοκτονία πληθυσμών κλπ)

≈ Η σύγχρονη κοινωνία απαιτεί εξειδίκευση σε μια ορισμένη εργασία για μια μεγαλύτερη ποσοτική και καλύτερη ποιοτική απόδοση.

≈ Η ακρίβεια και η ταχύτητα, ο γρήγορος ρυθμός της σύγχρονης ζωής και οι πολλές ανάγκες είναι τα κύρια γνωρίσματα της εποχής μας.

≈ Οι καθημερινές ανάγκες αυξάνονται κατά γεωμετρική πρόοδο, ενώ τα αγαθά παράγονται κατά αριθμητική πρόοδο.

θετικά της εξειδίκευσης

√ Ενισχύεται η επιστημονική κατάρτιση και η εφευρετικότητα του ατόμου επειδή αποκτά

ουσιαστική γνώση και αναδεικνύει τις ικανότητές του και τις κλίσεις του

- βρίσκουμε ευκολότερα και γρηγορότερα λύσεις στα προβλήματα του κλάδου μας
- αντιμετωπίζουμε με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση το αντικείμενο της έρευνάς μας
- εξετάζουμε σε βάθος και σε πλάτος το αντικείμενο που μας απασχολεί
- διαθέτουμε πλούσια πείρα, που βοηθάει στην πιο οικονομική, πιο μαζική, πιο ανώτερη

ποιοτικά βιομηχανική παραγωγή

• μπορούμε να αντιμετωπίσουμε και να επιλύσουμε καλύτερα τα επιμέρους προβλήματα συγκριτικά με κείνους που έχουν μόνο γενικές εγκυκλοπαιδικές γνώσεις

- οργανώνουμε πιο καλά, πιο συστηματικά, πιο μεθοδικά την επιστημονική μας έρευνα
- τελειοποιούμε την εργασία μας, αφού συγκεντρώνουμε το ενδιαφέρον μας μόνο σ' ένα αντικείμενο

• οργανώνοντας την εργασία μας πάνω σε ορθολογιστικό πρόγραμμα, αυξάνουμε την παραγωγή και γενικά ανεβάζουμε ποιοτικά τη στάθμη της ζωής μας και το βιοτικό επίπεδο του συνόλου

✓ Αυξάνεται η ποσότητα της παραγόμενης εργασίας και των προϊόντων της, βελτιώνεται η ποιότητα και κατασκευάζονται νέα αγαθά και μειώνεται ο παραγωγικός χρόνος

✓ Υποχρεώνει τους επιστήμονες να συνεργάζονται για πολύπλοκα προβλήματα και αυτό προάγει τη συνεργασία και την ευγενική άμιλλα με σημαντικότερα θετικά για την ανθρώπινη επιστήμη.

✓ Δημιουργούνται νέα επαγγέλματα μέσα από την επιστημονική κι εργασιακή ανάπτυξη

✓ Με τα νέα τεχνολογικά επιτεύγματα, τα αγαθά και τις γνώσεις βελτιώνεται η ποιότητα ζωής

αρνητικά της εξειδίκευσης

✓ Επειδή απαιτεί συγκεκριμένες γνώσεις οδηγεί στη μονομέρεια, καθώς δεν επιτρέπει την ολοκληρωμένη και σφαιρική ανάπτυξη της προσωπικότητας του ανθρώπου

- τυποποιούμε, μηχανοποιούμε την εργασία μας
- εντοπίζουμε το ενδιαφέρον μας σε μεμονωμένα αντικείμενα
- θυσιάζουμε την έκταση για να επιδοθούμε στη λεπτομέρεια
- στενεύουμε τον ορίζοντα της γνώσης μας
- κουράζουμε το νευρικό μας σύστημα με τη μονομερή, ανιαρή και τυποποιημένη εργασία μας

✓ Προσανατολίζει μονόπλευρα τον επιστήμονα λόγω περιορισμένων γνώσεων και όχι σφαιρικής κατάρτισης

- ζημιώνουμε τη δημιουργική μας φαντασία
- εμποδίζουμε την ελεύθερη εξωτερική του εσωτερικού μας κόσμου
- δε βάζουμε στο έργο μας κάτι από το «μεράκι» και το «γούστο» μας
- γινόμαστε ατομιστές, υπερόπτες, φιλαυτοί, εγωιστές, αδιάφοροι για την κοινωνική πρόοδο

• χάνουμε τη χαρά της δημιουργίας, αφού πάντοτε συμμετέχουμε μόνο σε μια φάση της δημιουργίας του έργου

✓ Επιδρά αρνητικά στην κοινωνικότητα, καθώς καθηλώνει τον εργαζόμενο σε ένα συγκεκριμένο χώρο

✓ Αποξενώνει συχνά τον εργαζόμενο από το ίδιο το προϊόν, επειδή προσανατολίζεται μόνο σε ένα εξάρτημα και όχι στο συνολικό έργο

✓ Οδηγεί στη χρησιμοθηρική αναζήτηση γνώσεων, απλά και μόνο για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων σκοπών χωρίς να καλλιεργείται συνολικά ο άνθρωπος.

• θυσιάζουμε την ευαισθησία και τη φαντασία στο βωμό του κέρδους, π.χ. γινόμαστε έμποροι και όχι δημιουργοί έργων τέχνης ή επιστήμης

- τροφοδοτούμε την αλαζονική αυταπάτη για φιλόδοξες επιδιώξεις τίτλων και αμοιβών, που εξευτελίζουν την ανεκτίμητη αξία κάθε επιστημονικής έρευνας.
- √ Ενισχύει την αναζήτηση ποσοτικών και όχι ποιοτικών στόχων και συχνά τροφοδοτεί μία αλαζονεία για την ψευδή παντογνωσία του επιστήμονα και συχνά η άμιλλα γίνεται σκληρός ανταγωνισμός

Τα υπέρ της επιστημονικής εξειδίκευσης:

- √ Η επιστημονική έρευνα συσώρευσε πλήθος γνώσεων, κυρίως στο 19 ο και Κ' αιώνα. Έτσι δημιουργήθηκε η ανάγκη διαίρεσης και κατανομής των γνώσεων σε επιμέρους ειδικότητες. Σήμερα οι επιστήμονες αποσχίζονται σε κλάδους.
- √ Η σημερινή δομή της κοινωνίας και οι σημερινές ανάγκες επιτάχυναν την επιστημονική εξειδίκευση, σαν αναγκαία διέξοδο, για την προώθηση των επιδιώξεων του σύγχρονου ανθρώπου.
- √ Ο σημερινός επιστήμονας εξειδικεύεται, δηλαδή εντοπίζει τα ενδιαφέροντα του σ' ένα μόνο τομέα της επιστήμης.
- √ Ο εξειδικευμένος επιστήμονας προάγει την έρευνα, διανοίγει νέους ορίζοντες στη γνώση, θεωρείται ο «ειδικός», προσφέρει στην κοινωνία τα προϊόντα της επιστημονικής του έρευνας.
- √ Όσο καλύτερα γνωρίζει ο επιστήμονας το αντικείμενο της ερευνάς του, όσο αμφιβάλλει για τα αποτελέσματα της ερευνάς του, τόσο περισσότερες εφευρέσεις προσθέτει στις παλιές, τόσο περισσότερο ωφελεί το σύνολο.

Τα κατά της επιστημονικής εξειδίκευσης:

- ≈ Ο εξειδικευμένος επιστήμονας αυτοπεριορίζεται στην ειδικότητα του και έτσι απομονώνεται από τα κοινωνικά προβλήματα.
- ≈ Η επιστημονική εξειδίκευση συντελεί στη διάσπαση της οργανικής ενότητας της επιστήμης.
- ≈ Η επιστημονική εξειδίκευση εκμηδενίζει τις πνευματικές και ψυχικές δυνάμεις του επιστήμονα, απονεκρώνει τις δημιουργικές του ικανότητες, γενικά παρεμποδίζει την ολοκλήρωση του.
- ≈ Η επιστημονική εξειδίκευση μπορεί να οδηγήσει τον επιστήμονα στην τυποποίηση, στη μονοδιάστατη αντίληψη της ζωής, στην πνευματική μονομέρεια.
- ≈ Η επιστημονική εξειδίκευση δεν οδηγεί αναγκαστικά στην πνευματική μονομέρεια:
- ≈ Αν ο επιστήμονας έχει πολύπλευρα ενδιαφέροντα και δεν απομονώνεται από τα πνευματικά - κοινωνικά προβλήματα της εποχής του, δεν οδηγείται, σαν εξειδικευμένος, στη πνευματική μονομέρεια.
- ≈ Αν ο εξειδικευμένος επιστήμονας συνδυάσει την επιστημονική του εξειδίκευση με τη γενική μόρφωση, θα αντισταχθεί στην πνευματική μονομέρεια, στην οποία κινδυνεύει να οδηγηθεί.
- ≈ Αν ο εξειδικευμένος επιστήμονας ενημερώνεται στις νεότερες εξελίξεις της επιστήμης του και παράλληλα ενδιαφέρεται για τα επιτεύγματα των άλλων επιστημονικών κλάδων, δεν κινδυνεύει να γίνει μονόπλευρος, μονομερής πνευματικά.
- ≈ Αν ο επιστήμονας πιστεύει ότι δεν είναι αρκετή η κατάρτιση του στην οικεία επιστήμη του, όσο μεγάλη κι αν είναι, τότε θα προσπαθεί να πλησιάσει, τουλάχιστο, τους συγγενείς κλάδους των επιστημών ώστε να απελευθερώσει το πνεύμα του από την πνευματική μονομέρεια.
- ≈ Αν ο επιστήμονας καλλιεργηθεί εσωτερικά με την ανθρωπιστική παιδεία, αν ικανοποιήσει τα ενδιαφέροντα του, αν ενημερώνεται γύρω από τα επιτεύγματα άλλων επιστημονικών κλάδων, αν εκμεταλλεύεται δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο του, τότε θ' αποφύγει την πνευματική μονομέρεια, στην οποία τον οδηγεί η υπέρμετρη επιστημονική του εξειδίκευση.

τρόποι αντιμετώπισης

- να αντιληφθεί ο επιστημονικός κόσμος ότι είναι αναγκαία η πολύπλευρη μόρφωση
- ο ανθρωπισμός μπορεί να συντελέσει θετικά και να μας βγάλει από το αδιέξοδο
- στροφή της παιδείας προς τις αξίες του ανθρωπισμού για ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού
- περιορισμός της ύλης κι εμπλουτισμός του σχολικού προγράμματος με πολιτιστικές δραστηριότητες, εργασίες, αρθρογραφία κτλ με βάση τις επιλογές/προτιμήσεις/κλίσεις των μαθητών.
- διαθεματικές προσεγγίσεις του φαινομένου και σύνδεσή του με τις ανθρωπιστικές αξίες και αρχές
- ουσιαστική κριτική και δημιουργική μελέτη της αρχαίας και σύγχρονης γραμματείας

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, η εξειδίκευση σήμερα είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη του ανθρώπινου πολιτισμού και της βελτίωσης των συνθηκών ζωής και του βιοτικού μας επιπέδου. Παράλληλα, είναι πολύ σημαντική για την επίλυση των τόσο σοβαρών προβλημάτων που δημιουργεί η ανθρώπινη δραστηριότητα στο περιβάλλον και το ίδιο το άτομο. Ωστόσο, παρά τα θετικά που αυτή εξυπηρετεί, οδηγεί σε μονοδιάστατη γνώση που εμποδίζει συχνά τη σφαιρική ανάπτυξη της προσωπικότητας του ανθρώπου και τον αποτρέπει από τη συνολική θέαση των προβλημάτων και των πραγμάτων.

Επιλογικά, σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από ένα καταίγισμο γνώσεων και μια απaráμιλλη έκρηξη γνώσεων, η εξειδίκευση φαντάζει απαραίτητη για την επίλυση των καθημερινών προβλημάτων του ανθρώπου με στροφή σε μια ποιότητα ζωής. Εντούτοις, τα σοβαρά μειονεκτήματα της εξειδίκευσης και η παρεμπόδιση της ανάπτυξης μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, υποχρεώνουν το σημερινό επιστήμονα να μη μένει απομονωμένος στο στενά εξειδικευμένο χώρο του, αλλά να αναζητά και γενικές γνώσεις.

«Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) που θα δημοσιευτεί στον τοπικό τύπο, να αναπτύξετε το ζήτημα της ποιότητας ζωής και των αιτιών που την χειροτερεύουν. Πώς μπορεί όμως να βελτιωθεί;».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όλο και συχνότερα τα τελευταία χρόνια ακούμε πολίτες να διαμαρτύρονται για τη χειροτέρευση της ποιότητας ζωής, ειδικά στα αστικά μεγάλα κέντρα. Και ενώ φαντάζει παράδοξο, εφόσον η τεχνολογία έχει προχωρήσει τόσο πολύ και θα έπρεπε να έχει επιλύσει αυτά τα προβλήματα, τελικά φαίνεται πως αυτή διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στην κατάσταση που βιώνουμε.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

παράγοντες που επηρεάζουν την Ποιότητα Ζωής

√ Οικονομικός

- η οικονομική ανάπτυξη κυρίως των μεταπολεμικών χρόνων
- έκανε την κατοικία πιο άνετη
- επέκτεινε τα μέσα συγκοινωνίας και επικοινωνίας
- ανέπτυξε τον τουρισμό
- ίδρυσε σχολεία και ευαγή ιδρύματα
- ανέβασε το μορφωτικό επίπεδο των λαών
- εξάλειψε εστίες μόλυνσης και ασθενειών
- διπλασίασε το όριο ζωής (πριν το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ο μέσος όρος ζωής ήταν 35 χρόνια, ενώ σήμερα είναι 78 χρόνια).

√ Τέχνη

- με την τέχνη ο σύγχρονος άνθρωπος λυτρώνεται από τα πάθη του
- ικανοποιεί πνευματικές και -ψυχικές του ανάγκες
- ομορφαίνει τη ζωή του και την κάνει καλύτερη από ό,τι είναι
- Ελεύθερος χρόνος
- με την ψυχαγωγία απαλύνει την αγωνία και το καθημερινό του άγχος κι έτσι γεύεται

λίγη πρόσκαιρη χαρά

- ασχολείται με αθλοπαιδιές και με πολιτιστικές εκδηλώσεις
- θέτει τις βάσεις της ολοκλήρωσης του-
- ξεκουράζεται με την εναλλαγή εντυπώσεων και δραστηριοτήτων.

√ Κατοικία

- εξυπηρετεί κυρίως τις υλικές του ανάγκες
- ικανοποιεί τις επιθυμίες και τις απαιτήσεις του
- εναρμονίζει τις επιθυμίες του με τις σύγχρονες απαιτήσεις για ποιότητα ζωής.

√ Εργασία

- σήμερα η εργασία δεν είναι επίμοχθη όπως στο παρελθόν.
- η τεχνολογία άλλαξε τη μορφή της εργασίας, επέβαλε την εξειδίκευση.
- με αύξηση της παραγωγής και η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων ανέβασε το

βιοτικό επίπεδο.

√ Μόρφωση

- με τη μόρφωση ο σημερινός άνθρωπος έχει πρόσβαση στα πολιτιστικά και καλλιτεχνικά αγαθά της εποχής μας

- ολοκληρώνει την προσωπικότητά του
 - ολοκληρώνεται πνευματικά και ηθικά
 - εξανθρωπίζεται και γίνεται τέλειος πολίτης.
- √ Τεχνολογία
- η σύγχρονη τεχνολογία ανέβασε το βιοτικό επίπεδο,
 - εκμηδένισε τις αποστάσεις,
 - μείωσε τις ώρες εργασίας και αύξησε τον ελεύθερο χρόνο του σύγχρονου ανθρώπου.

Ποιοι παράγοντες επιδρούν αρνητικά στην ποιότητα της ζωής του σύγχρονου ανθρώπου;

- η υπεραφθονία υλικών αγαθών οδήγησε σε πνευματική νωθρότητα, στην κοινωνική αδιαφορία και στον ψυχικό μαρασμό.
- στόχοι του σύγχρονου ανθρώπου είναι: η υλική πρόοδος, ο ωφελιμισμός, το συμφέρον, η απόκτηση «χρήσιμων» γνώσεων, η πρόσκαιρη απόλαυση.
- στην εποχή μας οι ποιοτικές αξίες της ζωής εκτοπίζονται από τις ποσοτικές.
- σήμερα κυριαρχεί το σύνθημα: «Ο άνθρωπος για την πρόοδο και όχι η πρόοδος για τον άνθρωπο».
- οι συνθήκες ζωής στα μεγάλα αστικά κέντρα των βιομηχανικά αναπτυγμένων χωρών είναι απάνθρωπες, γιατί παρατηρείται σ' αυτά: ρύπανση του περιβάλλοντος, κυκλοφοριακή συμφόρηση, οικιστική αναρχία, ανθυγιεινή διαβίωση των κατοίκων, αύξηση εγκληματικότητας και ναρκωτικών.
- η σύγχρονη πολυκατοικία δημιουργεί προβλήματα απομόνωσης, ανωνυμίας, επικοινωνίας, άγχους. Μεταβάλλει τους ενοίκους της σε δεσμώντες. Φυλακίζει τα παιδιά. Τυποποιεί τη ζωή και καλλιεργεί την τάση της φυγής.
- το κυνήγι της ποσότητας εκμηδένισε τον ελεύθερο χρόνο, κατέστρεψε το φυσικό περιβάλλον.
- ο ανταγωνισμός των εξοπλισμών δηλητηριάζει τις σχέσεις των λαών, οδηγεί τα σύγχρονα κράτη σε οικονομικό μαρασμό και γενικά δημιουργεί το φόβο για έναν πυρηνικό αφανισμό.
- η υποκοουλτούρα έγινε υποκατάστατο της πνευματικής δημιουργίας και έκφρασης.
- η καταναλωτική μανία που κατακλύζει σήμερα τις αναπτυγμένες χώρες επηρεάζει τις ανθρώπινες σχέσεις.
- τα μεγάλα αστικά κόμματα πολλών βιομηχανικά αναπτυγμένων κρατών βάζουν στα κεντρικά τους συνθήματα την ποιότητα ζωής, γιατί ο υπερκαταναλωτισμός εμποδίζει τους ανθρώπους να βρουν μια ποιότητα ζωής που θα καθορίσει τις ανθρώπινες σχέσεις.
- το οικονομικό κύκλωμα επηρεάζει, διαμορφώνει και παραμορφώνει τις οικογενειακές σχέσεις.
- η καταναλωτική κοινωνία επηρεάζει το σύγχρονο άνθρωπο τόσο ώστε τον κατευθύνει μέσω των διαφημίσεων.
- η εμπορευματοποίηση κάθε δημιουργίας στέρησε από τον άνθρωπο τη χαρά της δημιουργίας.
- ο ατομικισμός και ο άκρατος ευδαιμονισμός κυριαρχούν στην εποχή μας και υποσχονται τη «γη της επαγγελίας», ενώ η πείνα σκιάζει τις χώρες του Τρίτου Κόσμου.
- η μεγάλη οικονομική ανάπτυξη βελτίωσε τελικά τη ποιότητα της ζωής;

ΠΡΩΤΗ ΑΠΟΨΗ (ΘΕΤΙΚΗ)

- √ άλλαξε τη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου
- √ ανέβασε το βιοτικό επίπεδο των λαών
- √ γέμισε τις αγορές των βιομηχανικά αναπτυγμένων λαών με καταναλωτικά αγαθά
- √ αντιμετώπισε πιο αποτελεσματικά το πρόβλημα της υγείας
- √ εξάλειψε τον αναλφαβητισμό και ανέβασε το πνευματικό επίπεδο των λαών

- ✓ περιόρισε στις πόλεις τη μόλυνση του περιβάλλοντος
- ✓ δημιούργησε ανεκτές συνθήκες εργασίας
- ✓ απελευθέρωσε τον άνθρωπο από τους εξαναγκασμούς του φυσικού περιβάλλοντος
- ✓ μείωσε το χρόνο εργασίας
- ✓ . μείωσε τις αποστάσεις που χώριζαν τους ανθρώπους.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΠΟΨΗ (ΑΡΝΗΤΙΚΗ)

- στα μεγάλα αστικά κέντρα γεννήθηκε η τρομοκρατία, γιγαντώθηκε η βία, εξαπλώθηκαν τα ναρκωτικά, κυριάρχησε ο φόβος και η ανασφάλεια, έπληξε τους κατοίκους η πλήξη, η μοναξιά, η ανία
 - ο υπερκαταναλωτισμός στέρησε την ελευθερία των κατοίκων των μεγαλουπόλεων και τους έκανε δούλους των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών τους
 - αμφισβητήθηκαν και σχεδόν εξαφανίστηκαν οι παραδοσιακές θρησκευτικές, ιδεολογικές, πολιτικές, εθνικές και ηθικές αξίες
 - οι καλλιτεχνικές αναζητήσεις κορέστηκαν με τυποποιημένα πολιτιστικά υποπροϊόντα
 - καλλιεργήθηκε η τάση φυγής από τα μεγάλα αστικά κέντρα
 - αποκόπηκαν οι μεγαλουπόλεις από τη φύση, η οποία αλόγιστα λεηλατήθηκε και παραμορφώθηκε
 - με την αστικοποίηση του πληθυσμού δημιουργήθηκαν άθλιες εργατικές συνοικίες και παρασιτικά επαγγέλματα
 - διευρύνθηκε το χάσμα ανάμεσα στις πλούσιες και στις φτωχές τάξεις
 - κυριάρχησαν στις μεγαλουπόλεις οι κερδοσκόποι, οι πλαστογράφοι, οι εκμεταλλευτές, οι τρομοκράτες, οι βιαστές, οι ληστές, οι έμποροι ναρκωτικών

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΑΠΟΨΕΩΝ

- ✓ Στις μεγαλουπόλεις ανέβηκε το βιοτικό επίπεδο, λόγω της μεγάλης οικονομικής ανάπτυξης, χωρίς όμως να βελτιωθεί η ποιότητα της ζωής
 - η τεχνολογική πρόοδος έλυσε πολλά προβλήματα, αλλά και δημιούργησε περισσότερα (μετέβαλε τον άνθρωπο σε καταναλωτικό ον, αφαίρεσε την ποιότητα της ζωής από το σύγχρονο αστό)
 - ο σημερινός άνθρωπος τρέχει για να κερδίσει περισσότερα χρήματα, τα οποία γρήγορα εξανεμίζονται από τον πολλαπλασιασμό των αναγκών του
 - μέσα στη σύγχυση του ο σημερινός άνθρωπος γκρεμίζει ιδέες και ιδανικά, γίνεται φανατικός, δογματικός και αναρχικός, βρίσκει διέξοδο στους τεχνητούς παραδείσους, δηλαδή στα ναρκωτικά, τη μαστιγα της εποχής μας
 - εξαιτίας της απληστίας του εξαφάνισε τα δάση, ανέτρεψε την οικολογική ισορροπία, αύξησε το άγχος του με το γρήγορο ρυθμό ζωής, ανέτρεψε την ψυχική του ισορροπία με την ηχορύπανση
 - ικανοποιώντας σχεδόν όλες τις βιοτικές και βιολογικές του ανάγκες, νιώθει ανία, μονοτονία, εσωτερικό κενό
 - ανέβηκε σε υλικές κατακτήσεις, αλλά έχασε τον ηθικό του προσανατολισμό
 - διαψεύστηκε στις ελπίδες του για ποιότητα ζωής, γιατί στηρίχτηκε μόνο στην οικονομική ανάπτυξη
 - επομένως δε βελτίωσε την ποιότητα της ζωής του με τη μεγάλη οικονομική του ανάπτυξη
 - απάντησε ποσοτικά στο πρόβλημα της ζωής του
 - μέσα από την ποσότητα αναζητεί την ποιότητα της ζωής του.
 - προοπτικές για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τον σύγχρονου ανθρώπου
- ✓ Πρέπει
 - να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ του πνευματικού και του τεχνικού πολιτισμού

- να εξασφαλίσει το κράτος στους πολίτες ανέσεις, ελεύθερο χρόνο, ψυχαγωγία, μόρφωση, ανεκτές συνθήκες εργασίας, ικανοποιητικούς μισθούς
- να συνεργαστεί ο πολίτης με την πολιτεία
- να συμφιλιωθεί το κράτος με τον πολίτη
- να συμβαδίζει η άνοδος του βιοτικού επιπέδου με τη βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής
- να πάρουν οι ηθικές αξίες την πραγματική τους θέση στην καθημερινή ζωή
- να επικρατήσει το αίτημα του σύγχρονου ανθρώπου: «Ναι στην ποιότητα της ζωής, όχι στην ποσότητα της παραγωγής»
- να πάψει να υπολογίζει ο σημερινός άνθρωπος την επιτυχία του μόνο από τους εντυπωσιακούς αριθμούς της παραγωγής
- να συμβαδίζει ο δείκτης της οικονομικής προόδου με το δείκτη της πνευματικής και ηθικής ωρίμανσης των λαών
- να ανέβει η πνευματική και πολιτιστική στάθμη των λαών.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, η μονοδιάστατη στροφή στην τεχνολογία, το κέρδος και τον ατομισμό, έχουν κάνει την ποιότητα ζωής να φαντάζει όνειρο απατηλό. Μία στροφή προς τον Άνθρωπο και τον πνευματικό κόσμο θα μπορούσε να φέρει την τεχνολογία δίπλα στις πραγματικές ανάγκες μας και να βελτιώσει τη ζωή μας.

υπερκατανάλωση

«Η κοινωνία μας έχει χαρακτηριστεί από πολλές πλευρές ως κοινωνία καταναλωτών. Συνεχώς παρατηρούμε να διαφημίζονται και να χρησιμοποιούνται νέα αγαθά. Σε μία ημερίδα έχετε κληθεί να προσεγγίσετε το φαινόμενο της υπερκατανάλωσης με μία 10λεπτη ομιλία (500-600 λέξεις)»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

κυρίες και κύριοι,
αγαπητοί φίλοι/συμμαθητές

Όλο και περισσότερο πληθαίνουν το τελευταίο χρονικό διάστημα οι φωνές που στρέφονται κατά της μαζικής κατανάλωσης αγαθών. Διαβάζουμε στην έντυπη ειδησεογραφία ή ακούμε στα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων ανθρώπους του πνεύματος να λοιδορούν την υπερκατανάλωση σημειώνοντας τα βλαβερά αποτελέσματα που έχει για τον άνθρωπο και την κοινωνία.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Ορισμός - Σημειώσεις

Με τον όρο υπερκατανάλωση (ενέργεια/πράξη) εννοείται η υπερβολική αγορά υλικών αγαθών προϊόντων. Άμεση είναι η σχέση της με τον τεχνικό πολιτισμό, τη μόδα και τα ΜΜΕ.

Είναι η αγορά αγαθών που μας είναι άχρηστα για την επιβίωση. Βέβαια, τα αγαθά διακρίνονται σε εκείνα που είναι αναγκαία για επιβίωση -με τη στενή έννοια- (τρόφιμα, ενδύματα κλπ) και εκείνα που επιβάλλονται κοινωνικά (ένα όχημα, Η/Υ, εξωσχολική εκπαίδευση ενισχυτική ή άλλη κτλ (σσ το τι μάρκα είναι το αυτοκίνητο, η σχολική τσάντα κλπ είναι θέμα που διαφοροποιεί το αναγκαίο από την υπερκατανάλωση)

Υπερκατανάλωση είναι η ενέργεια/πράξη, υπερκαταναλωτισμός είναι η στάση, η άποψη, η ιδεολογική αντίληψη.

Η υπερκατανάλωση επί της ουσίας αναφέρεται και σε διατροφικά ζητήματα (σπάνια είδη διατροφής -πχ κονίγι, φάλαινες, δελφίνια κτλ-), σε αντιλήψεις κτλ.

Η κατανάλωση διαφέρει από την υπερκατανάλωση και συνδέεται με τον τεχνικό πολιτισμό και έχει προσφέρει πολλά θετικά στην κοινωνία

- βιομηχανική, επιστημονική, οικονομική και εμπορική ανάπτυξη για την απόκτηση νέων/βελτιωμένων αγαθών
- μείωση της ανεργίας μέσω των θέσεων εργασίας
- βελτίωση της ποιότητας ζωής (υγεία, καλύτερη και πιο πλούσια διατροφή, ενημέρωση κτλ).

αίτια

✓ ΜΜΕ. Προβάλλουν

- ένα συγκεκριμένο τρόπο/πρότυπο ζωής μέσω της ολοένα και μεγαλύτερης κατανάλωσης αγαθών, ωραίων/νέων ενδυμάτων κτλ
- προβάλλουν ως πρόσωπα προς μίμηση τηλεοπτικούς αστέρες (πλούσιες κατοικίες, ακριβά ενδύματα κτλ)
- διαφήμιση. Παντού παρατηρούμε κελύσματα/προτροπές για να αγοράσουμε νέα προϊόντα

- √ κακή παιδεία που δεν παράγει κριτική σκέψη
 - το άτομο δεν μπορεί να κρίνει ποιες είναι οι ανάγκες του και πέφτει θύμα του υπερκαταναλωτισμού των ΜΜΕ και του κοινωνικού του περιβάλλοντος
 - η στείρωση της σύγχρονης εκπαίδευσης κάνει το νέο να μιμείται/"πιθηκίζει" όσα του παραδίδονται από το κοινωνικό σύνολο και τα τηλεοπτικά πρότυπα/ινδάλματα
 - το ίδιο το κοινωνικό σύνολο συχνά μας οδηγεί εκεί
 - ως μέσο αυτοσυντήρησης και κοινωνικής επιβίωσης ώστε να μη στιγματιστεί το άτομο (πχ ειρωνείες σε όποιον δεν ακολουθεί τη μόδα, ή δεν έχει μοντέρνο όχημα/κινητό κτλ)
- √ κοινωνική επίδειξη/προβολή
 - η επιθυμία μας να προβληθούμε στο κοινωνικό σύνολο -ως αυτοσκοπός- μέσα από την απόκτηση νέων αγαθών
 - πιστεύουμε ότι μόνο με την απόκτηση και χρήση νέων προηγμένων και ωραίων αγαθών θα διακριθούμε κοινωνικά
 - η κοινωνική επίδειξη (μαγκιά)

συνέπειες

- √ αποπροσανατολισμός και ατομισμός
 - το άτομο αποπροσανατολίζεται από βασικά ζητήματα της κοινωνίας και της οικογενειακής του ζωής/σχέσεων και επιδιώκει μόνο την αγορά νέων προϊόντων
 - ο καταναλωτής ουσιαστικά λειτουργεί ατομικιστικά (αφού νοιάζεται για την εικόνα και την προβολή του).
 - το άτομο εξαρτά τη ζωή και την κοινωνική του αποδοχή από τι πιστεύει το κοινωνικό σύνολο
- √ χειραγωγείται από οικονομικά συμφέροντα
 - χάνει την αξιοπρέπειά του όταν δεν έχει νέα αγαθά, αγχώνεται
 - οικονομική ασφυξία του ατόμου/νοικοκυριού
 - έχοντας στόχο την κοινωνική προβολή το άτομο ξοδεύει όλο και περισσότερα χρήματα
 - δανειζεται από τράπεζες χωρίς να μπορεί να αποπληρώσει το δάνειό του
- √ παραβατικότητα, εγκληματικότητα
 - η παραβατικότητα συνδέεται με τη φτώχεια. Φτώχεια όμως σήμερα δεν είναι απλά η αδυναμία να επιβιώσει κάποιος κοινωνικά (να αποκτήσει τα βασικά κοινωνικά επιβεβλημένα αγαθά), αλλά και ταυτόχρονα πώς βλέπει την εικόνα του να προβάλλεται. Έτσι, η φτώχεια ρυθμίζεται -ψυχολογικά και συναισθηματικά- με βάση το τι αγαθά έχουν οι άλλοι.
 - λόγω φθόνου κι αντίδρασης
- √ οικολογική καταστροφή
 - από την κατασπατάληση των φυσικών πόρων για την παροχή νέων αγαθών στην αγορά (πετρέλαιο για πλαστικό ή ενέργεια, υπεραλίευση θαλασσών, καταστροφή δασών - πχ για παραγωγή χαρτιού- κτλ)
 - από τα καυσαέρια που εξαπολύονται για την παραγωγή αγαθών
 - από τα απορρίμματα (από τα παλαιά και άχρηστα πλέον αγαθά) που πετιούνται και δεν ανακυκλώνονται (είτε επειδή δε γίνεται είτε επειδή δεν το κάνουμε)
 - χωμάτρες, ΧΥΤΑ, κόστος μεταφοράς και εναπόθεσης σκουπιδιών κτλ

αντιμετώπιση του φαινομένου - λύσεις

- μέσω της παιδείας. Μέσα από μία κριτική, ολοκληρωμένη και δημοκρατική παιδεία το παιδί/αυριανός πολίτης
 - θα αντίληφθει την απάτη/αυταπάτη της υπερκατανάλωσης και των συνεπειών που έχει για το άτομο, την κοινωνία και το φυσικό περιβάλλον
 - θα μάθει να κρίνει τις κοινωνικές τάσεις και τα ΜΜΕ

- διαθεματικές προσεγγίσεις του φαινομένου, των διαφημίσεων/ΜΜΕ, της παραγωγής αγαθών και των επιπτώσεων στο περιβάλλον της ανθρώπινης ματαιοδοξίας/φιλαυτίας/ατομοκεντρικότητας
 - εκθέσεις (φωτογραφίας, εικαστικών), πολιτιστικές εκδηλώσεις (συναυλίες, φεστιβαλικές δράσεις κτλ), αρθρογραφία με διάφορες αφορμές και θέματα που έμμεσα ή άμεσα αγγίζουν την υπερκατανάλωση
 - √ μέσω της διά βίου μάθησης και παιδαγωγικών δράσεων της Πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
 - καμπάνιες σε τακτά χρονικά διαστήματα ενημέρωσης του καταναλωτικού κοινού
 - μέσω της ίδρυσης καταναλωτικών συλλόγων ή οργανωμένης δράσης των υπαρχόντων συλλόγων στην κατεύθυνση ενημέρωσης του κοινού
 - διαλέξεις, ημερίδες κι ενημερωτικές συναντήσεις με πολίτες
 - να αντιληφθούμε όλοι τη διαφορά μεταξύ κατανάλωσης και υπερκατανάλωσης και τις συνέπειές τους στο άτομο και την κοινωνία
 - τα ΜΜΕ μπορούν να έχουν σχετικές εκπομπές με θέματα που απασχολούν τους καταναλωτές και την υπερκατανάλωση (είναι ουτοπικό να περιμένουμε να μειωθούν οι διαφημίσεις ή να μπει μέτρο σε εκείνο το μέσο που φέρνει έσοδα στα τηλεοπτικά κανάλια)
 - θα αντιληφθεί την απάτη/αυταιπάτη της υπερκατανάλωσης και των συνεπειών που έχει για το άτομο, την κοινωνία και το φυσικό περιβάλλον

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, σήμερα είναι αναγκαίο όσο ποτέ να αντιληφθούμε όλοι μας τη σημασία της υπερκατανάλωσης ως τρόπου ζωής και των συνεπειών της. Η κοινωνική επίδειξη μέσω της απόκτησης νέων αγαθών και η προβολή του ατόμου δεν είναι μία πράξη που επηρεάζει μόνο αυτόν. Απλώνεται σε όλη την κοινωνία και έχει επιδρά αρνητικά και στο ίδιο το φυσικό περιβάλλον και τη ζωή μας. Οφείλουμε να αλλάξουμε τρόπο ζωής όχι για κάποια ιδεολογία, αλλά για την προστασία της υγείας μας.

οικολογική καταστροφή

«Ὅς μέλος του δεκαπενταμελούς μαθητικού συμβουλίου θα εκπροσωπήσεις τους συναδέλφους σου σε μια εκδήλωση που γίνεται στην περιοχή σου με θέμα την οικολογική καταστροφή. Να διαμορφώσεις μία εισήγηση (500-600 λέξεων) με την οποία θα παρουσιάσεις τις επιπτώσεις των ανθρώπινων ενεργειών και τρόπου ζωής στο οικοσύστημα».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

κυρίες και κύριοι,
αγαπητοί φίλοι,

Δεν είναι λίγες οι φορές που ακούμε σε τηλεοπτικές εκπομπές ή διαβάζουμε σε επιστημονικά κι ενημερωτικά άρθρα για την κλιματική αλλαγή που απειλεί τη ζωή στον πλανήτη μας. Τα δάση καταστρέφονται, οι θάλασσες θερμαίνονται και όλο και συχνότερα εμφανίζονται καιρικά φαινόμενα που απειλούν όχι μόνο τον άνθρωπο, αλλά και το ίδιο το οικοσύστημα.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

παρουσίαση του φαινομένου

✓ καταστροφή των δασών και των βιοτόπων από την ανθρώπινη παρέμβαση για την εξεύρεση πρώτων υλών για παραγωγή νέων αγαθών (σύνδεση με υπερκατανάλωση)

✓ κατασπατάληση ενέργειας (σύνδεση με υπερκατανάλωση) για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και έκλυση επικίνδυνων αερίων στην ατμόσφαιρα (από εργοστάσια, αυτοκίνητα κτλ)

✓ φαινόμενο του θερμοκηπίου

✓ τρύπα του όζοντος

✓ αύξηση απορριμμάτων (σύνδεση με υπερκατανάλωση)

✓ καταστροφή των θαλασσών και των θαλάσσιων βιοτόπων

✓ απειλή εξαφάνισης ζώων γιατί ορισμένα όργανά τους χρησιμοποιούνται ή χρησιμεύουν στην παραγωγή αγαθών (γούνες, εργαλεία, διατροφική συνήθεια κτλ)

✓ μολύνονται άμεσα και έμμεσα με χημικά και τοξικά στερεά, αέρια, υγρά κτλ υδάτινοι πόροι. Επηρεάζονται οι οργανισμοί ιδιαίτερα οι βιότοποι κοντά σε εργοστάσια και μεγάλα αστικά κέντρα

- κλιματική αλλαγή => (ανθρωποκεντρικά εξεταζόμενη) κλιματικοί πρόσφυγες
- απότομες μεταβολές του καιρού
- έντονες βροχοπτώσεις
- ξαφνικές/ απρόσμενες περιόδους ξηρασιών
- αύξηση των ισχυρών τυφώνων

αίτια

✓ η ανθρωποκεντρική αντίληψη για τη φύση και τον πλανήτη

• θεωρούμε ότι η φύση πάντα θα καλύπτει τις ανθρώπινες παρεμβάσεις

• πιστεύουμε ότι μπορούμε να χρησιμοποιούμε τη φύση όπως επιθυμούμε επειδή είμαστε το ανώτερο είδος

• δε βλέπουμε τη διασύνδεση της αλυσίδας των ειδών και της ζωής στον πλανήτη

✓ η σύγχρονη υπερκατανάλωση και η επιδίωξη του κέρδους με κάθε κόστος

- λειτουργία περισσότερων εργοστασίων παραγωγής αγαθών
- αγαθά που πολλές φορές έχουν αρνητικές επιπτώσεις τόσο στη φύση όσο και στην υγεία μας (πχ ισχυρά απορρυπαντικά, πλαστικά είδη, κινητή τηλεφωνία κτλ)

- δεν υιοθετούμε την ανακύκλωση ως μέσο προστασίας
- αδιαφορία για το φυσικό περιβάλλον

✓ αστυφιλία

- περισσότερα απορρίμματα
- μεγαλύτερες ανάγκες σε νερό, τρόφιμα κτλ
- υπερεκμετάλλευση του εδάφους για γεωργικά προϊόντα
- εκβιομηχάνιση της γεωργίας και της κτηνοτροφίας
- χρήση περισσότερων και ισχυρότερων λιπασμάτων που απειλούν την ίδια την υγεία μας (μέσω της τροφικής αλυσίδας)

- μετακινήσεις
- αυξητική τάση χρήσης των αυτοκινήτων

✓ παιδεία

- διδάσκει τον ατομισμό και τον ανθρωποκεντρισμό
- δε διδάσκει την αναγκαιότητα της ανακύκλωσης (μόνο θεωρητικά το κάνει)
- δεν καλλιεργείται περιβαλλοντική συνείδηση, παρά τις όποιες σχετικές προσπάθειες.

Η περιβαλλοντική ευαισθησία οφείλει να είναι βιωματική κι όχι ως ένα θεωρητικό μάθημα, όχι με

- εκδρομές στη φύση
- δράσεις που αφορούν το οικοσύστημα και τους υδάτινους πόρους
- πολιτιστικές δράσεις (εκθέσεις φωτογραφίες και εικαστικών, φεστιβάλ, συναυλίες)
- ενημερωτικές συζητήσεις με μαθητές (ημερίδες), αρθρογραφία κτλ

✓ ΜΜΕ

- με τον καταναλωτικό τρόπο ζωής που προβάλλουν
- επειδή δεν προβάλλουν το σεβασμό προς τη φύση και την ανάγκη προστασίας της
- επειδή δεν ευαισθητοποιούν το κοινό

✓ η Πολιτεία και η Τοπική Αυτοδιοίκηση

- αδιαφορούν -ουσιαστικά- για το περιβάλλον (παρά τις όποιες μεγαλοστομίες και επικοινωνιακές πρακτικές)

- διατηρούν χωματερές και ΧΥΤΑ
- δεν κινητοποιούνται υπέρ της ανακύκλωσης
- υιοθετούν/υλοποιούν αποσπασματικές και όχι συντονισμένες πολιτικές ευαισθητοποίησης των πολιτών

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, γίνεται πια φανερό ότι ο πλανήτης δεν αντέχει άλλο πια τις ανθρώπινες παρεμβάσεις ούτε τις συνέπειες του σύγχρονου τρόπου ζωής. Όποια κι αν είναι τα αίτια της οικολογικής καταστροφής, πρέπει όλοι μας να αντιληφθούμε την ανάγκη άμεσων δράσεων. Γιατί τελικά κάθε καταστροφή στο φυσικό περιβάλλον έχει άμεσες συνέπειες σε εμάς τους ίδιους, την υγεία μας και τον τρόπο ζωής μας.

«Ὅς μέλος του δεκαπενταμελούς μαθητικού συμβουλίου θα εκπροσωπήσεις τους συναδέλφους σου σε μια εκδήλωση που γίνεται στην περιοχή σου με θέμα την οικολογική καταστροφή. Να διαμορφώσεις μία εισήγηση (500-600 λέξεων) με την οποία θα παρουσιάσεις τις επιπτώσεις των πολέμων στο οικοσύστημα προσθέτοντας έναν ακόμα λόγο στο αντιπολεμικό κίνημα».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

κύριε δήμαρχε,
αγαπητοί φίλοι,
κυρίες και κύριοι,

Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια παρατηρούμε να ανάβουν όλο και συχνότερα εστίες πολέμου σε διάφορα μέρη του κόσμου. Η τεχνολογική πρόοδος έχει φτάσει ίσως στο ανώτατο σημείο -χωρίς να σημαίνει ότι δεν μπορεί να ανέλθει ψηλότερα- και μπορεί πια να καταστρέψει την υφήλιο τόσο εύκολα. Τα σύγχρονα όπλα είτε χαρακτηρίζονται πυρηνικά είτε συμβατικά δεν παύουν να αποτελούν μία απειλή όχι μόνο για τις ανθρώπινες ζωές, αλλά για όλους τους κατοίκους της Γης.

Είναι μία απειλή άμεση, αλλά συχνά -και αυτό είναι το χειρότερο- έμμεση που επηρεάζει για δεκαετίες αλλοιώνοντας τον πλανήτη διαχρονικά. Κοντά στην οικολογική καταστροφή που καθημερινά τραυματίζει τη Γη, έρχονται να προστεθούν όλο και επικίνδυνα όπλα, τα οποία δυστυχώς χρησιμοποιούνται αφειδώς.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

παρουσίαση του φαινομένου

- ✓ καταστροφή των δασών και των βιοτόπων από τις βόμβες
- ✓ ραδιενέργεια που εκπέμπεται από τις σύγχρονες βόμβες και τα βλήματα με απειμπλουτισμένο ουράνιο που χρησιμοποιείται για μεγαλύτερη διατρητικότητα και στις γομώσεις τους
 - επηρεάζονται οι άνθρωποι που έρχονται σε άμεση επαφή μαζί τους, ακόμα και όταν έχει σκάσει
 - παραμένει στο έδαφος (ειδικά στην περιοχή του Ιράκ που είναι έρημος) για δεκαετίες επηρεάζοντας κάθε ζωντανό οργανισμό που γεννιέται (όπως ακριβώς στη Χιροσίμα)
 - απελευθερώνονται τοξικά αέρια στην ατμόσφαιρα από τις καταστροφές που προκαλούν οι βομβαρδισμοί σε εργοστάσια (χημικών, διωλιστήρια και πυρηνικής ενέργειας).
 - τα αέρια αυτά μεταφέρονται μέσα των νεφών σε ολόκληρο τον κόσμο
 - μετατρέπονται σε τοξική βροχή κατακαίγοντας τα πάντα (αγροτικές καλλιέργειες) ή κατακάθονται σε υγρή και στερεή αργότερα μορφή στο έδαφος μολύνοντας το υπέδαφος και τους υδροφόρους ορίζοντες σε κάθε πιθανή γωνιά του πλανήτη
 - μολύνονται άμεσα και έμμεσα με χημικά στερεά και άλλα που προέρχονται από εργοστάσια το νερό (επιφανειακά και υπόγεια ύδατα) με αποτέλεσμα να επηρεαστούν μακροχρόνια όλοι οι οργανισμοί μέσω της τροφικής αλυσίδας.
 - ✓ επηρεάζονται οι θαλάσσιοι οργανισμοί ιδιαίτερα εκείνοι οι βιότοποι κοντά στις εκβολές μεγάλων ποταμών που έχουν πληγεί από τοξικά και χημικά ή ραδιενεργά υλικά και λύματα λόγω των βομβαρδισμών, όπως ο Αζιός ή ο Δούναβης ή ακόμα και ο Περσικός από τα εκεί κατεστραμμένα διωλιστήρια.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, γίνεται πια φανερό ότι ο πόλεμος δεν είναι απλά μία πράξη αποτροπια για λόγους συνείδησης ή μία ενέργεια αλληλοσπαραγμού του ανθρώπινου γένους που απλά περιορίζεται μόνο σε αυτό, αλλά πλέον με την τεχνολογική πρόοδο και την ανάπτυξη της βιομηχανίας όπλων οι άνθρωποι είναι μία παγκόσμια απειλή για όλα τα είδη που κατοικούν και στολίζουν αυτόν τον πλανήτη. Από την αδελφοκτονία των προηγούμενων αιώνων φτάσαμε στην μητροκτονία της φύσης και των άλλων γήινων όντων.

«Να παρουσιάσετε σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) για το περιοδικό της Ένωσης Καταναλωτών της πόλης σας, τους τρόπους αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της διαφήμισης».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελούν καθημερινό φαινόμενο πια οι διαφημίσεις τόσο στα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης όσο και στον τύπο. Συνηθισμένες είναι βέβαια και οι επικρίσεις που δέχονται οι διαφημιστικές εταιρείες για το ποιόν των προβολών τους. Ωστόσο, δεν είναι λίγοι οι υπέρμαχοι των διαφημίσεων που τονίζουν τις θετικές επιπτώσεις τους στην οικονομία.

Τα τελευταία χρόνια η διαφήμιση έχει γίνει συνώνυμο του εμπορίου. Φαντάζει αδιανόητο στο σύγχρονο άνθρωπο να πουληθεί ένα προϊόν μαζικά χωρίς να έχει προηγηθεί ή έντυπη ή ραδιοτηλεοπτική διαφήμιση του αγαθού. Ωστόσο, ενώ η προώθηση των προϊόντων έχει αναγορευθεί σε επιστήμη και χαρακτηρίζεται συχνά και ως τέχνη, είναι πολλοί εκείνοι που κατηγορούν το σύγχρονο φαινόμενο του καταγισμού των διαφημίσεων.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Διαφημίσεις συναντάμε με μορφή αφίσας σε ειδικούς πίνακες ή σε τοίχους, στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο, με τη μορφή καταχωρήσεων σε εφημερίδες, πάνω στα ίδια τα προϊόντα.

Θετικά των διαφημίσεων

- ≈ Πληροφόρηση (για τα νέα προϊόντα που υπάρχουν στην αγορά).
- ≈ Ενημέρωση του κοινού για το τι νέο προσφέρουν τα διάφορα προϊόντα και τις νέες υπηρεσίες που προσφέρονται
- ≈ Ενημέρωση για τις τιμές όπως αυτές διαμορφώνονται στην αγορά και για τρόπους πληρωμής των προϊόντων ή των υπηρεσιών (π.χ. δόσεις των Χ χιλιάδων για Ψ μήνες).
- ≈ Βελτιώνει την αξιοποίηση των παραγωγικών συντελεστών κάθε επιχείρησης μέσα από τον ανταγωνισμό και εξαιτίας αυτού μειώνονται οι τιμές, αφού διαφημίζονται οι βελτιωμένες κάθε φορά τιμές (θεωρητικά).
- ≈ Ενισχύει τη, βιομηχανία, την αγορά και το εμπόριο. Αποτελεί ένα βασικό θεμέλιο της σύγχρονης βιομηχανίας και του εμπορίου.
- ≈ Επιχορηγεί τον Τύπο και τα ηλεκτρονικά Μέσα Ενημέρωσης (οι τηλεοπτικές διαφημίσεις είναι εξαιρετικά ακριβές και πολλά κανάλια έχουν έσοδα μόνο αυτές).
- ≈ Παρέχει εργασία σε πολλούς ανθρώπους (ηθοποιούς, γραφίστες, διαφημιστές, εικονολήπτες, μοντέλα κλπ)

Αρνητικά των διαφημίσεων

- √ Αυξάνει την τιμή των προϊόντων, επειδή η διαφημιστική καμπάνια είναι ιδιαίτερα ακριβή.
 - Συμβάλλει στη δημιουργία μονοπωλίων, αφού οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις δύσκολα διαφημίζονται και άρα απειλούνται από τις μεγάλες εταιρίες που προβάλλουν τα προϊόντα τους και τις τιμές τους σε κάθε σπίτι. Ο καταναλωτής προτιμά τα αγαθά που γνωρίζει και διαφημίζονται.
 - Συχνά παρατηρείται στο όνομα του κακού ανταγωνισμού αθέμιτος ανταγωνισμός
- √ Προβάλλονται μονομερώς τα μερικά θετικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών (π.χ. δεν φαίνονται οι αρνητικές συνέπειες κάποιων τιμών με δόσεις, ή άσχημες επιδράσεις στο σώμα

και την ψυχολογία κάποιων προϊόντων).

- Οι καταναλωτές βρίσκονται σε σύγχυση και δεν γνωρίζουν τελικά ποιο είναι το βελτιωμένο προϊόν και σε τι διαφέρει από το προηγούμενο.

- √ Ρυπαίνουν το περιβάλλον (οι αφίσες και τα φυλλάδια).

- √ Επιβάλλει στον καταναλωτή πλασματική ανάγκη για την αγορά των προϊόντων. Μετατρέπει το σύγχρονο άνθρωπο σε καταναλωτικό ον. Επιβάλλει την ψευδαίσθηση ότι με τα νέα αυτά αγαθά το άτομο θα διακριθεί κοινωνικά ή ότι θα ζήσει καλύτερα και έτσι οδηγεί στον υπερκαταναλωτισμό.

- Διαμορφώνει πρότυπα και επηρεάζει την κοινωνική συνείδηση. Σεξιστική αντιμετώπιση μέσα από τις διαφημίσεις (η γυναίκα ωραία, ξανθιά, ψηλή, αδύνατη, πετυχημένη νοικοκυρά, πετυχημένη μητέρα και πετυχημένη στη δουλειά της ταυτόχρονα, ενώ ο άντρας ωραίος, ψηλός, γυμνασμένος πετυχημένος πατέρας και πετυχημένος στη δουλειά του), ώστε να δημιουργούνται πρότυπα στους ανθρώπους για τη σωστή εμφάνιση και συμπεριφορά, με αποτέλεσμα άλλες ψυχολογικές παρενέργειες (ανασφάλειες, άγχος, φοβίες απόρριψης κλπ).

- Επηρεάζονται παιδιά και γυναίκες (αφού η πλειοψηφία των διαφημίσεων σε αυτούς απευθύνονται). Ειδικά σε γιορτινές περιόδους τα παιχνίδια μονοπωλούν τον τηλεοπτικό χρόνο, αλλά και οι διάφορες υπηρεσίες προς τους ενήλικες (κινητική τηλεφωνία, τράπεζες κλπ).

- √ Ο ρόλος της παιδείας

- Η κακή παιδεία ενισχύει τα αρνητικά των διαφημίσεων και του ανταγωνισμού των προϊόντων. Η απουσία κριτικής σκέψης δυσχεραίνει την κατάσταση. Το σχολείο, λοιπόν, θα έπρεπε να καλλιεργεί την κριτική σκέψη και να διδάξει στα παιδιά βιωματικά να αντιμετωπίζουν κριτικά τις διαφημίσεις και τις τάσεις υπερκατανάλωσης χωρίς να παρασύρονται

- θα μπορούσαν να υπάρχουν κατ' επιλογή (ανάλογα με τις κλίσεις των παιδιών και τις επιθυμίες τους) ειδικά διδακτικά αντικείμενα για τα ΜΜΕ και ιδιαίτερα για τις διαφημίσεις (δημιουργία διαφημιστικής καμπάνιας, προβολή διαφημίσεων και σχολιασμό τους κτλ) ώστε να μάθουν να τις κρίνουν ως δημιουργοί. Έτσι, θα ικανοποιείται και η δημιουργική ανάγκη των νέων και θα συνεργάζονται.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, αν και τα αρνητικά των διαφημίσεων είναι πολλά και σημαντικά, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε τη θετική τους επίπτωση στην οικονομία γενικότερα. Το φαινόμενο, ωστόσο, μπορεί να βελτιωθεί αν το καταναλωτικό κοινό αποκτήσει σωστή κρίση και ο κάθε καταναλωτής ελέγχει τον εαυτό του και εξετάζει τι πραγματικά χρειάζεται ώστε να μην μετατρέπεται σε καταναλωτικό ον. Παράλληλα, οι εταιρείες οφείλουν να οφείλουν να αλλάξουν τον τρόπο προώθησης των προϊόντων τους αναφέροντας και τις αρνητικές όψεις, ενώ επίσης πρέπει να μειωθούν οι τιμές των διαφημίσεων προκειμένου να μειωθούν με τη σειρά τους και οι τιμές των καταναλωτικών αγαθών στην αγορά.

Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας

«Γράψτε ένα άρθρο (500-600 λέξεις) σε μία εφημερίδα στο οποία θα αναπτύσσετε το ρόλο που διαδραματίζει ο Τύπος (έντυπος και ηλεκτρονικός) στη χώρα μας»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολλοί είναι εκείνοι που τα τελευταία χρόνια και κυρίως μέσω των εφημερίδων κατηγορούν την τηλεόραση και τους δημοσιογράφους που εργάζονται σε τηλεοπτικά μέσα επικοινωνίας για μη δεοντολογική άσκηση του επαγγέλματός τους. Πολλοί είναι εκείνοι που προχωρούν σε μία σύγκριση ανάμεσα στα δύο μέσα ενημέρωσης, συχνά μεροληπτώντας υπέρ του ενός ή υπέρ του άλλου.

Αποτελεί συνηθισμένο πια φαινόμενο πνευματικοί άνθρωποι και πολιτικοί να κατηγορούν την τηλεόραση για αντιδεοντολογική δημοσιογραφία και να την παρουσιάζουν ως αιτία όλων των κοινωνικών κακών. Συχνά μιλούν για ένταση της σκανδαλολογίας προχωρώντας σε μία σύγκριση με τον τύπο. Βέβαια, οφείλουμε να διευκρινίσουμε ότι τις περισσότερες φορές στον όρο τηλεόραση περιλαμβάνονται συλλήβδην πολλά διαφορετικά και ετερόκλητα είδη εκπομπών και πρακτικών.

Τον τελευταίο καιρό πολλές είναι οι φωνές εκείνες που στρέφονται κατά της τηλεόρασης μονόπλευρα και αφοριστικά με αφορμή σωρεία σκανδαλοθηρικών εκπομπών· πολύς λόγος γίνεται για τηλεδίκες και αυτόκλητους εισαγγελείς των τηλεοπτικών καναλιών. Το αίτιο φαντάζει πολύ απλό μια και κάθε οικογένεια σήμερα πια διαθέτει ένα τηλεοπτικό δέκτη στο σπίτι της κάνοντάς την ένα εύκολο μέσο πληροφόρησης. Ωστόσο, αξίζει να διερευνηθούν περισσότερα τα αίτια που κάνουν τους πολίτες να χρησιμοποιούν την τηλεόραση ως ενημερωτικό μέσο αντί της εφημερίδας και όχι σαν ένα απλό επικοινωνιακό μέσο.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

√ τηλεόραση

- η δύναμη της εικόνας που κάνει πιο άμεση και πιο ζωντανή την πληροφορία και άρα αφομοιώσιμη ευκολότερα, ενώ δημιουργεί την ψευδαίσθηση της άμεσης επικοινωνίας με το δημοσιογράφο

- η τηλεόραση είναι φθηνότερο μέσο ενημέρωσης, μια και υπάρχει σε κάθε σπίτι. Αποτελεί εκτός από μέσο ενημέρωσης και μέσο επικοινωνίας και διασκέδασης ή ψυχαγωγίας.

- δεν απαιτεί υψηλό μορφωτικό επίπεδο· αποτελεί λαϊκό μέσο ενημέρωσης

- μπορεί να πληροφορήσει άμεσα και πολύ γρήγορα (σχεδόν στιγμιαία με ζωντανές συνδέσεις και μέσω δορυφορικών συστημάτων)

- μπορεί πολύ εύκολα να γίνει μέσο χειραγώγησης της κοινής γνώμης (φαίνεται ολοκάθαρα με την προτίμηση των "σκανδαλολόγων" να εμφανίζονται στην τηλεόραση)

- δεν προλαβαίνει κάποιος -λόγω του ιδιαίτερα ακριβού τηλεοπτικού χρόνου- να αναπτύξει ολοκληρωμένα την άποψή του απερίσπαστος από διακοπές

- ενώ περιλαμβάνονται πολλές ειδήσεις για ποικίλα θέματα, αλλά χωρίς λεπτομέρειες και ολοκληρωμένες αναλύσεις

- οι ερωτήσεις των δημοσιογράφων συχνά καθορίζουν τις απαντήσεις και καλύπτουν περισσότερο χρόνο από την ίδια την απάντηση

√ Τύπος

- απαιτεί υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο, καθώς είναι δυσκολότερη και πιο κουραστική η ανάγνωση επί ώρες

- αποτελεί ακριβότερο μέσο ενημέρωσης
- μία γνώμη παρουσιάζεται ολοκληρωμένη χωρίς διακοπές ώστε να σχηματίζεται ολοκληρωμένη άποψη. Ακόμα και οι αντιπαραθέσεις είναι ξεκαθαρισμένων απόψεων και χωρίς αντιδημοκρατικές πρακτικές (στη διακοπή του λόγου ή με προσβολές κτλ)
- λόγω μεγαλύτερου χώρου και χαμηλότερου κόστους τα άρθρα γνώμης και τα ειδησεογραφικά ακόμη μπορούν να αναπτυχθούν καλύτερα και καθώς είναι αναλυτικότερα μπορούν να οδηγήσουν στην καλύτερη ανάπτυξη κριτικής σκέψης. Ειδικά σε μία παγκοσμιοποιημένη κοινότητα τα διεθνή νέα και οι τοπικές κοινωνικές και πολιτικές αναλύσεις είναι απαραίτητη για την κατανόηση των γεγονότων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, η τηλεόραση σήμερα ενώ διαδραματίζει τον πρώτο λόγο στην ενημέρωση, ειδικά στα λαϊκά στρώματα, δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες διεξοδικής ανάλυσης που αισθάνονται πολλοί αναγνώστες εφημερίδων. Μετά από μία μεγάλη περίοδο εμφάνισης της τηλεοπτικής δημοσιογραφίας σε ιδιωτικούς σταθμούς, ολοένα και περισσότερο αυξάνονται οι αναγνώστες του ημερήσιου και εβδομαδιαίου τύπου -ακόμα και αν αυτό γίνεται με αφορμή την παροχή κάποιων δώρων εκ μέρους των εκδοτικών συγκροτημάτων.

Επιλογικά, φαίνεται ότι μετά από δύο δεκαετίες ιδιωτικής τηλεόρασης στη χώρα μας η τηλεοπτική δημοσιογραφία προσανατολίζεται περισσότερο στη "σκανδαλογία" και τον καταιγισμό ειδήσεων χωρίς αναλύσεις, ενώ ο τύπος στρέφεται από ανταγωνιστική σκοπιά σε μια αναλυτικότερη ματιά των γεγονότων. Είναι ωστόσο αναντίρρητο το γεγονός ότι η τηλεόραση χάρη στην άμεση -γρήγορη και παραστατική- πληροφόρησή της αποτελεί ένα αξιόλογο μέσο πληροφόρησης, που οι πρακτικές δημοσιογράφων έχουν οδηγήσει στην απαξίωσή της.

«Γράψτε ένα άρθρο (500-600 λέξεις) σε μία εφημερίδα στο οποία θα αναπτύσσετε το ρόλο που διαδραματίζει ο Τύπος (έντυπος και ηλεκτρονικός) στη χώρα μας»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελεί πλέον καθημερινό φαινόμενο των ημερών μας η κυκλοφορία εκατοντάδων εντύπων ενημέρωσης. πρόκειται για τον ημερήσιο και εβδομαδιαίο ή τακτικό Τύπο το ρόλο του οποίου έρχονται να συμπληρώσουν και να υπερκεράσουν πολλές φορές τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας. Η παρουσία του Τύπου στον ανθρώπινο πολιτισμό είναι πολύ προστάτη, και ακόμα νεότερη αυτή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης. Το φαινόμενο μάλιστα της ολικής σχεδόν επικράτησης της ενημέρωσης από την τηλεόραση ειδικά στη χώρα μας καλύπτει μόλις δύο δεκαετίες.

Τα τελευταία χρόνια ακούμε να γίνεται πολύς λόγος για το ρόλο που διαδραματίζουν τα μέσα ενημέρωσης, έντυπα και ηλεκτρονικά, στον πολιτικό και κοινωνικό βίο του ανθρώπινου πολιτισμού. Σημαντικές φαίνεται είναι οι επιπτώσεις τους στην στο ίδιο το δημοκρατικό πολίτευμα, αλλά και στην προσωπικότητα των τηλεθεατών και των αναγνωστών. Η εξάρτηση εξάλλου της πληροφόρησης από τα μέσα αυτά αποτελεί ένα αξιόλογο γεγονός, άξιο παρατήρησης και κριτικής.

Συνηθισμένο γεγονός αποτελεί τον τελευταίο καιρό η κριτική που ασκείται στα μέσα ενημέρωσης τόσο από πολιτικούς και κοινωνικούς φορείς όσο και από τους απλούς αμέτοχους πολίτες. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που παρατηρούν ότι έχει εγκατασταθεί μία ιδιότυπη τηλεοπτική χούντα-δικτατορία δημοσιογράφων ή ιδιοκτητών μέσων ενημέρωσης. Βέβαια, πολλοί είναι και αυτοί που τονίζουν τις ιδιαίτερα θετικές επιπτώσεις των μέσων τούτων στην καλλιέργεια της δημοκρατίας και τη μετάδοση της πληροφορίας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

θετικά του Τύπου

√ Ενημέρωση-πληροφόρηση

- βελτίωση του πολιτεύματος μέσα από την κριτική και τον έλεγχο που ασκείται στις κυβερνήσεις και αποκάλυψη σκανδάλων και προβληματικών κοινωνικών φαινομένων (που σε άλλη περίπτωση θα έμεναν αφανή στο λαό· έτσι μπορούν να αντιμετωπίσουν και οι πολίτες τα ανάλογα προβλήματα που τυχόν τους εμφανίζονται)

- μείωση του πολιτικού φανατισμού εφόσον κινείται στη σωστή κατεύθυνση.

- καλλιέργεια και ανάπτυξη της κριτικής σκέψης (μέσα από μία σωρεία εκπομπών, αλλά με προϋποθέσεις επέρχεται η κριτική ικανότητα· ωστόσο είναι αδιαμφισβήτητη η ανάπτυξη που επέφεραν και η σημαντικές αλλαγές στον τρόπο που βλέπουμε τον κόσμο και τα διάφορα γεγονότα)

- προσφέρουν γνώσεις, επιστημονικές-εκλαϊκευμένες, εθνολογικές (μέσα από διάφορες εκπομπές δημοσιογραφικές, ντοκιμαντέρ και τις ίδιες τις ειδήσεις για το πώς ζουν οι άνθρωποι σε άλλα μέρη του πλανήτη και τι προβλήματα αντιμετωπίζουν)

√ Επικοινωνία με τον πολίτη

- μπορεί πια ο πολίτης να έχει άμεση επαφή με τα μέσα (τις εφημερίδες με επιστολές και προσωπική αρθογραφία, την τηλεόραση με ζωντανές συνδέσεις και συνεντεύξεις, το ραδιόφωνο με τηλεφωνικές συνδέσεις) και να δημοσιοποιούνται όλα τα προβλήματα της κοινωνίας μας.

αρνητικά του Τύπου

√ καλλιέργεια προτύπων

- μέσα από κουτσομπολιόστικες εκπομπές και την υπερπροβολή κάποιων επώνυμων ή

τουχάρπαστων (η συχνή προβολή τους οδηγεί σε τάσεις μιμητισμού και καλλιεργεί την αντίληψη της προβολής του ατόμου, ειδικά στα παιδιά και άτομα νεαρής ηλικίας)

- προβολή του ατομικισμού εις βάρος της συλλογικής προσπάθειας
- μέσα από την ενημέρωση καλλιεργούνται στερεότυπα και στάσεις ζωής (κοινωνικός κανιβαλισμός, απέναντι σε άλλους πολιτισμούς, σε ξένους, τους πολιτικούς, τον πολιτισμό)
- προβάλλονται ήθη ξένα από τον εγχώριο πολιτισμό και παράδοση (που συχνά μιμούνται οι πολίτες)

✓ δημιουργούνται συναισθήματα άγχους, εγκληματοφοβίας κτλ

✓ απαξίωση θεσμών

• καλλιέργεια της εντύπωσης ότι αν δημοσιοποιηθεί το πρόβλημα κάποιου πολίτη (σε τηλεοπτικό σταθμό ή εφημερίδα) εκείνο θα επιλυθεί, γιατί οι θεσμοί είναι σαθροί και οι πολιτικοί αδιάφοροι και κακοί

• αναπτύσσεται η αντίληψη ότι όλοι οι θεσμοί (δικαστές, πολιτικοί, παιδεία, υγεία) λειτουργούν με κακό τρόπο και χρειάζεται χρηματισμός ή οδηγούν τους πολίτες στην ιδιωτική πρωτοβουλία

✓ καλλιέργεια φανατισμού και ρατσισμού

• με την επίμονη αρνητική κριτική σε συγκεκριμένα κόμματα και ορισμένες κοινωνικές ομάδες (ευκαιριακά το τελευταίο ανάλογα με το συμβάν που εξετάζεται/παρουσιάζεται)

• με τη διασπορά υπερβολικών ειδήσεων

• με τη μονοδιάστατη πολιτική και κοινωνική ενημέρωση (εγκλημάτων, ανεργίας, π.χ. για εγκλήματα Αλβανών και εργασίες που έχουν οι μετανάστες και παλιννοστούντες)

✓ προβολή βίας

• μέσα από κινηματογραφικές ταινίες, παιδικές εκπομπές και ειδήσεις

• καλλιεργείται η ξενοφοβία και η εγκληματοφοβία

✓ καταναλωτισμός

• με τις πολλαπλές διαφημίσεις δημιουργούν την ψευδαίσθηση της ανάγκης απόκτησης κάποιων προϊόντων από την παιδική ακόμα ηλικία

• οικονομικά προβλήματα σε οικογένειες, πιστωτικές εκκρεμότητες, πολλαπλά δάνεια

✓ ενισχύουν την αποξένωση (ειδικά η τηλεόραση)

• εγκλωβίζοντας το άτομο στην οικιακή του απομόνωση και δίνοντάς του την ψευδαίσθηση της επικοινωνίας με το δημοσιογράφο ή τον ομιλητή

• ενισχύει τον ατομικισμό και τον ατομισμό

ο ρόλος της παιδείας

✓ Η κακή παιδεία (κομφορμιστικό κι εξετασιοκεντρικό σχολείο, στείρα αποστήθιση και μηδενική παραγωγή κριτικής σκέψης) συντηρεί όλα τα αρνητικά φαινόμενα του Τύπου και τα ενισχύει μέσα από την επικράτηση της ημιμάθειας/άγνοιας και την αδυναμία των πολιτών να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις.

• το σχολείο πρέπει να "μάθει στο νέο πώς να μαθαίνει", να τον στρέψει στη μελέτη και την έρευνα, ώστε να μπορεί στο μέλλον να αναζητά τη γνώση μόνος του και αντιμετωπίζει το σύγχρονο καταγίγισμό πληροφοριών

• καλλιέργεια κριτικής σκέψης μέσα από διαθεματικές προσεγγίσεις του ρόλου των ΜΜΕ (ομαδικές διαθεματικές εργασίες, πολιτιστικές δράσεις με θέμα τα ΜΜΕ κτλ).

✓ Μέσα από ένα ευρύ πλαίσιο διά βίου εκπαίδευσης οι ενήλικες μπορούν να προσεγγίσουν από διαφορετική οπτική τα ΜΜΕ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, ο Τύπος σήμερα πια διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην ανθρώπινη κοινωνία. Η ίδια η πληροφόρηση, που αποτελεί και την κύρια λειτουργία του, είναι το σημαντικότερο θετικό στοιχείο με πολλαπλές ευεργετικές επιπτώσεις. Ωστόσο,

είναι ολοφάνερο ότι υπάρχουν σημαντικά αρνητικά, τα οποία οφείλουν να προσέξουν τόσο οι πολίτες, ώστε να προστατεύονται οι ίδιοι μόνοι τους, όσο και οι θεσμοί για τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών.

Επιλογικά, σε μία εποχή που η πληροφορία παίζει καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη της ίδιας της κοινωνίας, τα μέσα ενημέρωσης οφείλουν να εξετάσουν τα μελανά σημεία της δράσης τους και να στραφούν στην ανάπτυξη της δημοκρατίας και της κριτικής ικανότητας των πολιτών, αποφεύγοντας τις υπερβολές στην ενημέρωση και την ιδιότυπη δικτατορία που επιβάλλεται συχνά στην προσωπικότητα των πολιτών. Είναι αναγκαία η εγρήγορση τόσο των θεσμικών οργάνων όσο και των ανθρώπων για τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης.

Κλείνοντας, γίνεται ολοφάνερο ότι την εποχή της πληροφορίας τα μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας αποκτούν έναν ολοένα και σημαντικότερο ρόλο. Η καλύτερη ενημέρωση οδηγεί σε ένα καλύτερο πολίτευμα και βέβαια σε μία ανάπτυξη του ανθρώπινου πολιτισμού. Μόνο με μία πραγματικά δημοκρατική λειτουργία και υπακοή σε θεσμικούς κανόνες και την παράλληλη αποδοχή της κριτικής που γίνεται, μπορεί να βελτιωθεί ο ρόλος τους σήμερα.

για τα ριάλιτι σόου

Είναι νέου τύπου εκπομπές με καταγωγή από τις ΗΠΑ που προσομοιάζουν τάχα πραγματικές καταστάσεις της ζωής. Ωστόσο, αυτό δεν είναι αληθές, αφού η τόση τηλεοπτική προβολή του ατόμου αλλοιώνει τη στάση, τη συμπεριφορά του και άρα δεν είναι πραγματικές οι καταστάσεις, αλλά ελεγχόμενες από το σκηνοθέτη και το κανάλι ή τον παίκτη. Στην ίδια κατηγορία μπορούμε να εντάξουμε και μια σειρά εκπομπών τύπου τηλεπαιχνίδια οι οποίες απαιτούν διάφορες φάρσες ή εικονικές καταστάσεις της ζωής.

✓ Εξευτελίζουν και διασύρουν την προσωπικότητα του ατόμου (τόσο του παίκτη όσο και του οικείου του περιβάλλοντος) μέσα από ανύπαρκτα ταλέντα ή προβάλλοντας προσωπικές στιγμές και προσωπικά προβλήματα.

✓ Δημιουργούν την ψευδαίσθηση της αναγνωρισιμότητας και ότι τάχα κάνει διάσημο κάποιον (ή πλούσιο)

- ✓ Καλλιεργούν την αντίληψη ότι για να κερδίσουμε χρήματα, αξίζει κάθε εξευτελισμός
 - μετατρέπει τα προβλήματα των άλλων σε θεάματα (=αποπροσανατολισμός)
 - καθησυχάζει το θεατή για τη δική του ζωή (που τάχα είναι καλύτερη κι ευκολότερη)
 - προκαλεί έντονα μα εύπεπτα συναισθήματα

✓ Αποτελούν ένα εύπεπτο τηλεοπτικό προϊόν (υποκουλτούρα), φτηνό και αδιάφορο από τα πραγματικά προβλήματα και την επικοινωνία

• Μειώνεται το κριτήριο αισθητικής, η συμμετοχή του θεατή και η κριτική του ικανότητα

- Αναπτύσσουν τη λογική της περιέργειας διεισδύοντας στην προσωπική ζωή των άλλων.
- Αποπροσανατολίζουν τους τηλεθεατές από τα πραγματικά κοινωνικά προβλήματα.
- Προβάλλουν το αισθητικό κριτήριο του κοινού

✓ εισβάλλουν στην ιδιωτική ζωή των παικτών-θυμάτων (ιδιωτικότητα)

✓ Προσφέρουν αρνητικά πρότυπα

• καλλιεργούν την αντίληψη ότι κάθε τι επιτρέπεται προκειμένου να γίνουμε διάσημοι και να κερδίσουμε χρήματα.

“Πολλοί πιστεύουν πως το κόμικς απειλούν την κριτική ικανότητα των μαθητών και συμβάλλουν αρνητικά στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους εμποδίζοντας μεταξύ άλλων και το σχολικό διάβασμα. Σε ένα άρθρο σας (400-500 λέξεις) καταγράψτε τα θετικά της ανάγνωσης κόμικς καθώς και τις αρνητικές συνέπειες”.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολλοί είναι εκείνοι που κατηγορούν τα κόμικς καθώς θεωρούν ότι αυτά αναχαιτίζουν την ικανότητα των μαθητών να αντιλαμβάνονται την κοινωνία στην πραγματική της διάσταση. Αρκετοί ακόμα κατηγορούν τα κόμικς ως μη πρόποντα τροπο ψυχαγωγίας εκτιμώντας πως αυτό το είδος αναγνώσματος και εμποδίζει την ανάπτυξη της φαντασίας των μαθητών και ότι μεταφέρουν λάθος πρότυπα. Ωστόσο, όλο και περισσότερα παιδιά τείνουν να αγοράζουν κόμικς βρίσκοντας σε αυτά μια πηγή γέλιου ή φανταστικών ιστοριών, θέλοντας να ταξιδέψουν μακριά από την πραγματικότητα.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Θετικά

- √ μέσο κοινωνικοποίησης
 - λειτουργεί ως μέσο κοινωνικής επαφής
 - απομακρύνει το παιδικό μυαλό από την υποχρέωση μελέτης των σχολικών μαθημάτων
- √ μεταφέρει τον αναγνώστη σε τόπους φανταστικούς, σε καταστάσεις/ ιστορίες εξωπραγματικές
 - ξεφεύγει το παιδί από τις πιέσεις της καθημερινότητας
- √ κάνει το παιδί να γελάσει
- √ μπορεί να γίνει μέσο εκπαίδευσης, ευχάριστο και ξεκούραστο
 - μέσα από το αστείο μεταφέρεται ευκολότερα η γνώση
 - είναι πιο παραστατικά
 - μεταφορά ηθών

αρνητικές επιδράσεις

- √ δεν καλλιεργούν την ευαισθησία
 - καλλιεργούν απάθεια για τα κοινωνικά γεγονότα
 - αποπολιτικοποιούν
- √ μεταφορά λάθος γλωσσικών προτύπων
 - περιορισμένη χρήση της γλώσσας
 - συχνά λάθη (συντακτικά κ.ά.)
 - κυριαρχούν οι εικόνες κι όχι οι διάλογοι
- √ ως ξενόφερτο είδος έρχεται σε αντίθεση με ανάλογα παραδοσιακά είδη διασκέδασης (πχ θέατρο σκιών)
 - √ θεωρούνται είδος υποκουλτούρας
 - μορφή πολιτισμικού λαϊκισμού
 - δεν κρίνεται ως σοβαρό ανάγνωσμα, αλλά ως εύπειπο ανάγνωσμα
 - δεν καλλιεργεί επαρκώς ούτε τη γλώσσα ούτε τη φαντασία του παιδιού (συγκριτικά πχ με ένα λογοτεχνικό βιβλίο)
 - είναι διασκέδαση κι όχι ψυχαγωγία

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, τα κόμικς αποτελούν ίσως το πιο αμφιλεγόμενο ανάγνωσμα και μέσο διασκέδασης των νέων. Αν και τούτα τείνουν να εξαλειφθούν από τη κυριαρχική γοητεία του διαδικτύου, οφείλουμε να σημειώσουμε τους αρκετούς ακόμα φίλους. Οι νέοι γοητεύονται από την εικονογράφηση και τις εύπεπτες ιστορίες ως ένα αντιστάθμισμα στην καταπίεση της στείρας αποστήθισης που επιβάλλει το σύγχρονο σχολείο.

δημοσιογραφική δεοντολογία

«Σε ένα άρθρο κριτικής απέναντι στη στάση των δημοσιογράφων παρουσιάστε τις συχνότερες κατά τη γνώμη σας παραβιάσεις της δημοσιογραφικής δεοντολογίας και τον τρόπο που πρέπει να φέρονται και να ενημερώνουν οι δημοσιογράφοι (500-600 λέξεις);»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολύ συχνά το τελευταίο χρονικό διάστημα ακούγονται επικριτικές φωνές κατά δημοσιογράφων για τις εκπομπές και την έρευνά τους και ότι αυτές δε σέβονται τη δημοσιογραφική δεοντολογία. Κατηγορούνται για εισβολή στον ιδιωτικό βίο και ακόμα και για τηλεδίκες που διαμορφώνουν την κοινή γνώμη και την αποπροσανατολίζουν από άλλα σοβαρά ζητήματα. Δυστυχώς δεν είναι λίγοι εκείνοι οι δημοσιογράφοι που μπροστά στην επιθυμία της γρήγορης δόξας και τα οικονομικά οφέλη που αυτή αποδίδει στρέφονται σε μία αντιδεοντολογική λειτουργία του Τύπου.

Χαρακτηριστικό φαινόμενο του τελευταίου χρονικού διαστήματος είναι η στροφή πολλών ΜΜΕ για μία τάχα αποκάλυψη σκανδάλων. Ωστόσο, στην προσέγγιση του θέματός τους συχνά καταφεύγουν σε αντιδεοντολογικές μεθόδους που διαμορφώνουν την κοινή γνώμη και συχνά την παρασύρουν σε επικίνδυνα μονοπάτια. Η δεοντολογία της δημοσιογραφίας μπορεί να συγκριθεί κάλλιστα με εκείνη της ιατρικής, μια και η τελευταία έχει ως αντικείμενο την ανθρώπινη ζωή, ενώ η πρώτη την ίδια την κοινωνική και πολιτική ζωή και την ομαλή συμβίωση.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

παραδείγματα έλλειψης δημοσιογραφικής δεοντολογίας

- βάρβαρη εισβολή στην ιδιωτική ζωή επώνυμων και ανώνυμων πολιτών
- δημιουργεί καταστάσεις κοινωνικές και πολιτικές με ανυπολόγιστες συνέπειες στη συλλογική ζωή και τη ψυχολογία του ίδιου του ατόμου
- πιάζει τη δικαιοσύνη και την καθοδηγεί
- προεξοφλούνται οι ευθύνες για διάφορα ζητήματα και συχνά δεν ακούγονται οι απόψεις των αντιπάλων (μονόλογος, προπαγάνδα). Οι κατηγορούμενοι ή οι συλληφθέντες παρουσιάζονται -ανάλογα με τα συμφέροντα ή την κοινωνική στάση- ως ένοχοι.

συχνές παραβιάσεις της δεοντολογίας

- ✓ υπακούν σε κομματικά και πολιτικά συμφέροντα (προπαγάνδα)
- ✓ δεν ελέγχεται η εγκυρότητα πληροφοριών και συχνά γίνονται (συνειδητά ή ασυνειδητά) θύματα πολιτικών σκοπιμοτήτων με τον καταγιγισμό ανεξακρίβωτων πληροφοριών
- ✓ υποκινούνται από το γρήγορο κέρδος και τη δόξα
- ✓ διαπλέκονται με οικονομικά και κομματικά συμφέροντα
- ✓ δε λειτουργούν με αντικειμενική γνώμη και καθαρή σκέψη, αλλά παρασύρονται από ιδεολογικά σχήματα και εντοπισιακά στοιχεία
- ✓ εμπλέκουν την είδηση με το σχόλιο (δηλαδή το γεγονός με τον υποκειμενικό σχολιασμό του)
- ✓ κατασκευάζονται ειδήσεις
- ✓ στέκονται μονόπλευρα σε ορισμένες ειδήσεις και εκτιμήσεις
- ✓ κιτρινισμός του τύπου (ανούσια σκανδαλολογία για την προσωπική ζωή επώνυμων - συνήθως καλλιτεχνών)

τρόποι αντιμετώπισης

≈ μόνος τρόπος αντιμετώπισης φαίνεται να είναι η απομόνωση τέτοιων άρθρων και κυρίως τηλεοπτικών εκπομπών. Όσο πέφτει η τηλεθέαση αυτών των εκπομπών τόσο θα μειώνεται το φαινόμενο. Ωστόσο, για να φτάσουμε σε αυτό το σημείο (είναι δύσκολο επειδή πολλές αντιδεοντολογικά οργανωμένες εκπομπές έχουν υψηλή τηλεθέαση και μεγάλα ποσοστά κέρδους στο κανάλι που τις φιλοξενεί) πρέπει:

≈ οι ίδιοι οι πολίτες να συνειδητοποιήσουν την επικινδυνότητα τέτοιων τακτικών. Ό,τι στρέφεται κατά ενός πολίτη -επωνύμου ή ανωνύμου- μπορεί να στραφεί αργότερα και εναντίον ημών.

≈ η παιδεία να αναδείξει τέτοια φαινόμενα μέσα από μία βιωματική κριτική θεώρηση (διαθεματικότητα, εισαγωγή διδακτικού αντικειμένου με θέμα τα ΜΜΕ κτλ).

≈ η διά βίου μάθηση να στραφεί και προς αυτή την κατεύθυνση (ρόλος και τακτικές των ΜΜΕ κτλ)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, ο δημοσιογραφικός κόσμος οφείλει να απομακρύνει από το χώρο του όλα εκείνα τα στοιχεία που αρνούνται να ακολουθήσουν τη δεοντολογία του κλάδου, η οποία ρυθμίζει σε σημαντικό βαθμό την ίδια τη δημοκρατία και επηρεάζει την ομαλότητα του κοινωνικού βίου. Οι δημοσιογράφοι είναι υποχρεωμένοι να καταρτιστούν άρτια και να μην καθοδηγούνται από μικροπολιτικά συμφέροντα και οικονομικές ή επαγγελματικές φιλοδοξίες στην αντιδεοντολογική επιτέλεση της λειτουργίας τους. Οι ηθικές αρχές και η αίσθηση της κοινωνικής ευθύνης είναι οι κύριες αρετές για ένα δημοσιογράφο.

«Ένα από τα μέσα επικοινωνίας που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια και καταρτούν τον κόσμο όλο και περισσότερο είναι το διαδίκτυο. Ωστόσο, δεν είναι λίγοι εκείνοι που εξαπαλούν μύδρους εναντίον του».

λέξεις κλειδιά

διαδίκτυο= ίντερνετ, παγκόσμιος ιστός, κυβερνοχώρος
facebook, twitter = κόμβοι κοινωνικής δικτύωσης
blogs = ιστολόγια, ιστοχώρος
ιστοσελίδες, ηλεκτρονικές σελίδες, ηλεκτρονικοί κόμβοι

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια το διαδίκτυο ολοένα και με μεγαλύτερη συχνότητα μπαίνει στα ελληνικά σπίτια αποτελώντας ένα νέο μέσο ενημέρωσης και επικοινωνίας. Βέβαια, στο δυτικό κόσμο ήδη το δίκτυο αποτελεί ένα σημαντικότατο κόμβο ενημέρωσης. Ωστόσο, είναι αρκετοί εκείνοι που το θεωρούν ως αίτιο πολλών κακών και επικίνδυνο εργαλείο.

Εντούτοις, τέτοιες αντιλήψεις σπάνια χαρακτηρίζονται από ενημέρωση και επαρκή γνώση για το μέσο τούτο. Συνήθως οι αρνητικές κριτικές διακρίνονται από την αδυναμία κατανόησης του διαδικτύου και αναλόγως των τρόπων προφύλαξης· ειδικά οι πρεσβύτεροι δυσκολεύονται ιδιαίτερα να αποδεχτούν το νέο μέσο, ειδικά όταν είναι εύκολη και ανεξέλεγκτη η εκεί διακίνηση πληροφοριών και ιδεών

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

θετικά του διαδικτύου

- √ άμεση επικοινωνία με όλο τον κόσμο
 - μέσω κόμβων επικοινωνίας (οπτικά και ηχητικά ή απλά γράφοντας)
 - συναντήσεις ατόμων
- √ ελεύθερη διακίνηση ιδεών και απόψεων χωρίς λογοκρισία (σε σχέση με τα άλλα ΜΜΕ που συχνά μόνο επώνυμοι ή πολίτες όμοιων απόψεων μπορούν να παρουσιάζονται)
 - είναι υπερβολικά πολλές οι ιστοσελίδες που αναπτύσσουν ελεύθερα απόψεις χρηστών του δικτύου και που άπτονται πολλών θεμάτων (πολιτικής, ιστορίας κλπ)
 - οι απόψεις και οι σελίδες έχουν την απόλυτη ελευθερία παρουσίας και ανάπτυξης κάθε άποψης
- √ είναι σημαντικό ότι παρουσιάζονται στις εθνικές κατά βάση γλώσσες (χωρίς την επιβολή μιας παγκόσμιας -αγγλικής- γλώσσας) και δευτερευόντως σε άλλες
- √ δυνατότητα μέσω νέων κόμβων για παρακολούθηση ειδήσεων (είτε απλών πολιτών, που απλά γράφουν ό,τι βλέπουν σε κάθε άκρη του πλανήτη, είτε από οργανωμένες ειδησεογραφικές ιστοσελίδες)
- √ τα τραπεζικά δίκτυα και οι δημόσιες υπηρεσίες το χρειάζονται για ευκολότερη και άμεση ενημέρωση αρχείων και κατά συνέπεια καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.
- √ Ανάπτυξη εμπορίου. Το ηλεκτρονικό εμπόριο εξασφαλίζει γενικά χαμηλότερες τιμές (αποφεύγεται ο λεγόμενο "φόρος βιτρίνας" και η ακριβή ενοικίαση ενός καταστήματος) και λειτουργεί όλο το 24ωρο.

αρνητικά του διαδικτύου

- √ η ανεξέλεγκτη παροχή πληροφοριών γίνεται επικίνδυνη, ειδικά για την παιδική ηλικία

καθώς

- στο διαδίκτυο παρουσιάζονται ακραίες πολιτικές θέσεις
- υπάρχουν πορνογραφικές σελίδες ή παράνομων δράσεων (υπάρχουν και σελίδες τρομοκρατικών θεμάτων και ακόμα και κατασκευής βομβών και άλλων εκρηκτικών μηχανισμών ή παρασκευής ναρκωτικών, θρησκευτικών αιρέσεων, μισαλλόδοξων πολιτικών απόψεων κτλ).

✓ έχει γίνει πλέον εμπορεύσιμο αγαθό και μέσο εκμετάλλευσης των χρηστών με στόχο την αύξηση των κερδών

✓ πολλοί κατηγορούν τους Η/Υ και το διαδίκτυο ότι απομονώνουν και αποξενώνουν τα παιδιά και δεν τα επιτρέπουν να αναπτύξουν κοινωνικές επαφές. Ωστόσο, αυτό το επιχείρημα αποτελεί απλά ένα σόφισμα ανίδεων ανθρώπων· αντίθετα, μέσα στο δίκτυο οι κοινωνικές επαφές αναπτύσσονται και αφήνει δυνατότητες ανάπτυξης φιλικών σχέσεων.

✓ Σοβαροί κίνδυνοι από την έκθεση -ειδικά των νέων- σε ένα τεράστιο αριθμητικά κοινό την οποίας τη σημασία δεν αντιλαμβανόμαστε. Η έκθεση φωτογραφιών και απόψεων στο διαδίκτυο δεν είναι μία απλή υπόθεση, αφού ό,τι "ανεβαίνει" μπορεί να μείνει για πάντα, ακόμα κι αν εμείς το "κατεβάσουμε"/σβήσουμε. Οι συνέπειες μπορούν να είναι εξαιρετικά επικίνδυνες για την ψυχολογία και την κοινωνική αναγνώριση ενός ατόμου.

✓ Κίνδυνοι από άτομα που δε γνωρίζουμε πραγματικά. Ουσιαστικά το διαδίκτυο αποτελεί ένα χώρο όπου ο καθένας παρουσιάζεται με τον τρόπο που εκείνος θέλει να τον βλέπουν οι άλλοι (χωρίς να είναι ο πραγματικός του εαυτός). Έτσι, ελλοχεύουν πολλοί κίνδυνοι παραπλάνησης ανηλίκων (απαγωγές, αποπλάνησεις κτλ) κι εξαπάτησης των αναγνώστων.

τρόποι προφύλαξης και λύσεις

✓ έλεγχος στο σπίτι μέσω ειδικού λογισμικού των ιστοσελίδων, που επισκέπτονται παιδιά

✓ δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων ανάπτυξης της κριτικής ικανότητας των παιδιών ώστε να αυτοπροστατεύονται.

- μία ολοκληρωμένη, κριτική και δημιουργική παιδεία που θα εκπαιδεύει από νωρίς τους μαθητές στις νέες τεχνολογίες μπορεί να παρέχει μία καλή αυτοπροστασία.

- οι πιθανές διαθεματικές εργασίες θα εξοικειώσουν θετικά (για αναζήτηση γνώσης και πληροφορίας) τους νέους με το διαδίκτυο και θα μάθουν να το κρίνουν

- τα εργαστήρια Η/Υ του σχολείου πρέπει να λειτουργούν όχι μόνο κατά τη διάρκεια του μαθήματος, αλλά να χρησιμοποιούνται και στις ελεύθερες σχολικές ώρες και τα απογεύματα.

✓ Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και η Πολιτεία γενικότερα

- να προχωρήσουν άμεσα σε ενημέρωση για τους κινδύνους χωρίς όμως να το δαιμονοποιούν

✓ Να οργανωθούν ειδικά σεμινάρια και ενημερωτικές ημερίδες για τους ενήλικες στις Σχολές Γονέων ή σε Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων

- το κλείσιμο του υπολογιστή και η απαγόρευση χρήσης του διαδικτύου δεν αποτελεί λύση γιατί αντιθέτως πρέπει να μάθουν να το χρησιμοποιούν τα παιδιά για μελλοντικούς επαγγελματικούς λόγους

✓ Να σταματήσουν τα ΜΜΕ να κατηγορούν το διαδίκτυο. Να σταματήσουν να προβάλλουν με τέτοια έμφαση ειδήσεις που αφορούν παρανομίες στο διαδίκτυο. Η έμφαση που δίνεται αντί να πληροφορεί και να δημιουργεί ασπίδα προστασίας των καταναλωτών, τελικά τους τρομάζει και υποβαθμίζει τη χρήση του διαδικτύου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, το διαδίκτυο αποτελεί ένα νέο μέσο επικοινωνίας και ενημέρωσης που ολοένα διαδίδεται και περισσότερο σε όλο τον κόσμο. Ενώ φαίνεται η ανεξέλεγκτη δράση του να κρύβει πολύ σημαντικούς κινδύνους, ωστόσο δεν επιτρέπεται να επιβληθεί η απαγόρευση· το μέσο αυτό είναι ο τελευταίος θύλακας ελεύθερης διακίνησης ιδεών. Αποτελεί χρέος κάθε

δημοκρατικού πολίτη να υπερασπιστεί την απαραβίαστη λειτουργία του παγκόσμιου ιστού, καθώς αυτός εγγυάται την ελευθεροτυπία, έστω και με τα αρνητικά της.

συνδεση διαδικτζίου με δημοκρατία και πολιτική

✓ Ελευθερία έκφρασης, ανάλυσης, διαλόγου. Σχολιάζονται πολιτικές καταστάσεις από απλούς πολίτες, κρίνονται πρόσωπα χωρίς διαμεσολαβητές, επικοινωνούν πολιτικές και κοινωνικές στάσεις οι πολίτες.

✓ Ανωνυμία χρηστών

≈ **θετικό** επειδή προστατεύει τους χρήστες και μπορούν ελεύθερα να καταθέτουν τις απόψεις τους

≈ **αρνητικό** επειδή αυτό επιτρέπει το λαϊκισμό, τη διασπορά ψευδών ειδήσεων, τη συκοφαντία

✓ Διαφάνεια στην πολιτική ζωή

✓ Διαβούλευση με την κυβέρνηση για νόμους ή κρίσιμες αποφάσεις. Οι πολίτες ενημερώνονται για τους νόμους και τους σχολιάζουν προτείνοντας επιπλέον θέματα ή διαφωνώντας με τη λογική ή τα άρθρα ενός νόμου.

✓ Όλες οι αποφάσεις των φορέων της Πολιτείας (δήμοι, οργανισμοί κλπ) υποχρεούνται να δημοσιοποιούν όλες τις αποφάσεις, ώστε να είναι ενήμεροι οι πολίτες.

διαδίκτυο & χάσμα γενεών

✓ Οι νέοι έχουν μεγαλύτερη ευχέρεια

- Είναι πιο εύκολο να προσαρμοστούν και να μάθουν κάτι νέο
- Είναι μόδα (παιχνίδια, κόμβοι κοινωνικής δικτύωσης, εύκολη αναζήτηση πληροφοριών)

- Είναι κάτι νέο και προσελκύει περισσότερο τη νεολαία που αναζητά τρόπους να διαφοροποιηθεί από τους μεγαλύτερους.

- Οι νέοι έχουν ισχυρότερο ένστικτο για το μέλλον και ασχολούνται περισσότερο με τα επιτεύγματα της τεχνολογία.

✓ Οι πρεσβύτεροι (αν και μεγαλώνει ο αριθμός που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και τους Η/Υ)

- μη κατανοώντας το διαδίκτυο ενοχλούνται από τη χρήση των νέων (ζήλεια και αδυναμία αντίληψης της σπουδαιότητάς του) το φοβούνται.

- ο ηλεκτρονικός αναλφαβητισμός συχνά τους κάνει να δέχονται κάθε άποψη που δαιμονοποιεί το ίντερνετ.

σχολείο & σχολείο

Στη σχολική τάξη το διαδίκτυο έχει πολλές εφαρμογές

- στη διδακτική προσέγγιση (πολυμέσα) ως εποπτικό μέσο

- ≈ διαδραστικό ηλεκτρονικό βιβλίο

- ≈ διαδραστικοί χάρτες

- να δημιουργήσει η Πολιτεία ηλεκτρονικά βιβλία.

- ≈ το ηλεκτρονικό βιβλίο δεν είναι όμως το κλασσικό εγχειρίδιο σε ηλεκτρονική μορφή, αλλά ένα πολυεργαλείο που ξεπερνά το έντυπο εγχειρίδιο καθώς περιλαμβάνει βίν-

τεο, παιχνίδια με κίνηση, υπερσυνδέσεις σε άρθρα επιστημονικά ή εφημερίδων και ειδικών περιοδικών κλπ.

- ασκήσεις σε μορφή παιχνιδιού ανάλογα με την ηλικία του μαθητή
- πειράματα, προσομιώσεις πειραμάτων, βιντεοσκοπημένες ταινίες τεκμηρίωσης, ταινίες μικρού μήκους – διαδραστικοί πίνακες
- προγραμματισμός από μαθητές (ώστε να εξοικειωθούν με την κατασκευή λογισμικού)
- εικονικές περιηγήσεις σε ψηφιακά μουσεία, πινακοθήκες κλπ
- επικοινωνία με άλλα σχολεία στον κόσμο, σύνδεση με άλλα ευρωπαϊκά κράτη κλπ
- διαθεματικές εργασίες (έρευνα/ αναζήτηση, μελέτη, ηλεκτρονική αρθρογραφία, παρουσιάσεις κλπ)
- ηλεκτρονικό αρχείο δραστηριοτήτων (βίντεο δράσεις, συναντήσεις, εκθέσεις μαθητών κλπ)

πιθανά προβλήματα Η/Υ στα σχολεία

- ανισότητες στην εκπαίδευση. Για λόγους οικονομικούς ή έλλειψης κριτηρίου και μόρφωσης πολλοί γονείς δεν αγοράζουν Η/Υ ή δε φροντίζουν για τη σχετική εκπαίδευση από μικρή ηλικία των παιδιών τους.
- "κόλλημα"/εθισμός/μονοδιάστατη προσέγγιση των διδακτικών αντικειμένων. Περιορίζεται η ανθρωπιστική προσέγγιση κι επικρατεί μία τεχνοκρατική αντίληψη στους νέους
- προβλήματα στη γραφή => αδυνατούν οι νέοι να αντιληφθούν την ορθογραφία (λόγω της αυτόματης ορθογραφίας), να γράψουν όμορφα, άσχημα κι ανορθόγραφα γραπτά (λόγω των Greeklish)
- (πιθανώς) να αποσπάται ευκολότερα η προσοχή μέσα στην τάξη
- δημοσιοποίηση καταστάσεων μέσα στις τάξεις (ήδη γίνεται συχνά με μαγνητοσκοπήσεις μέσω των κινητών τηλεφώνων)

Κοινωνικός αποκλεισμός

«Το 2010 είχε χαρακτηριστεί ως έτος κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Ωστόσο, σήμερα παρατηρούμε ότι οι όποιες προσπάθειες για κοινωνική ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων δεν έχουν ουσιαστικά αποτελέσματα και αλυσάνα και περισσότερα άτομα οδηγούνται στο κοινωνικό περιθώριο.

Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) αναζητήστε τα αίτια του κοινωνικού αποκλεισμού και προτείνετε τρόπους που η παιδεία μπορεί να αντιμετωπίσει αυτό το μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι σύγχρονες κοινωνίες στα μάτια μας συχνά φαντάζουν δημοκρατικές και ανοιχτές σε όλους. Συχνά μια επιπόλαιη ματιά δημιουργεί την εντύπωση ότι η κοινωνία μας αποδέχεται όλους τους πολίτες χωρίς να προχωρά σε διακρίσεις σε βάρος τους. Πίσω όμως από τα τηλεοπτικά πλάνα και τις βιαστικές ματιές, μπορούμε να παρατηρήσουμε ομάδες ολόκληρες του πληθυσμού που στέκουν αποκλεισμένες από τον κοινωνικό βίο.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ορισμός

ο κοινωνικός αποκλεισμός συνδέεται με τον κοινωνικό ρατσισμό και αναφέρεται σε ομάδες πληθυσμού που διαφέρουν από την πλειοψηφία. Είναι η περιθωριοποίηση, ο στιγματισμός. Ωστόσο, ενώ ο ρατσισμός αποτελεί μία συνειδητή επιλογή, ο κοινωνικός αποκλεισμός μπορεί να είναι και ασυνειδητος και συνειδητή επιλογή (κυρίως αποτέλεσμα συνειδητής επιλογής ή αδιαφορίας).

αίτια

✓ η διαφορετικότητα του ατόμου από την εικόνα που εμείς έχουμε, από αυτό που εμείς περιμένουμε

- μετανάστες, ομοφυλόφιλοι, γυναίκες κτλ

✓ η φτώχεια και η αδυναμία απόκτησης αγαθών

- οι φτωχοί και οι άνεργοι είναι από τις κύριες κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες εξαιτίας της αδυναμίας τους να "βγουν" στο κοινωνικό σύνολο που λειτουργεί με το πρότυπο της υπερκατανάλωσης αγαθών

• της αδυναμίας τους να μορφωθούν, αφού η μόρφωση συνδέεται άμεσα με την οικονομική επιφάνεια της οικογένειας προέλευσης του μαθητή

ΣΗΜΕΙΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ οι γυναίκες και τα παιδιά των προσφύγων είναι από τις πρώτες ομάδες που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό

✓ ΑμεΑ και Τρίτη Ηλικία

- τα άτομα με αναπηρίες (ΑμεΑ) είναι σταθερά στις ομάδες που περιθωριοποιούνται.

Ο αποκλεισμός τους γίνεται με

- τον οίκτο/λύπηση με τον οποία τα βλέπουμε σχεδόν πάντα

• την απομόνωσή τους επειδή το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο φέρεται σα να μην υπάρχουν ή ως αντίδραση στη συμπεριφορά του

• την αδυναμία πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, σε χώρους κοινωνικής συνέντευξης (καφενεία, πλατείες, εκδηλώσεις κτλ)

- την αδυναμία εξεύρεσης εργασίας (λόγω των σωματικών ή πνευματικών τους) αδυ-

ναμιών

- οι γέροντες που απομονώνονται σε ΚΑΠΗ και κατοικίες λόγω
- ασθενειών και ακριβών θεραπειών
- οικονομικής αδυναμίας (χαμηλές συντάξεις) που δεν τους επιτρέπει κοινωνική δραστηριότητα
- αντίληψης ότι οι πρεσβύτεροι δεν έχουν να προσφέρουν τίποτε στην κοινωνία
- ✓ μετανάστες και άστεγοι
- εγκληματοφοβία
- διαφορετικότητα
- ✓ η παιδεία
- δε διδάσκει τη συνεργασία
- το ίδιο το σχολείο απομονώνει και στιγματίζει τη διαφορετική συμπεριφορά, το άτομο που έχει άλλες προτιμήσεις από εκείνες που ορίζει ο εκπαιδευτικός ή το σύστημα (μέσω της αξιολόγησης των επιδόσεων και των τιμωριών)
- δεν είναι κριτική με αποτέλεσμα το παιδί να θεωρεί ορθό ότι συμβαίνει γύρω του και να μην αντιδρά
- ✓ τα ΜΜΕ που προβάλλουν ως αποδεκτό τρόπο ζωής
- την κοινωνική προβολή μέσω της υπερκατανάλωσης
- τον κοινωνικό κανιβαλισμό, τον ατομισμό και τον ανταγωνισμό
- που στιγματίζουν μέσα από εκδηλώσεις και συνεντεύξεις φόβου ομάδες πληθυσμού (μετανάστες, αστέγους, τοξικομανείς κτλ)

συνέπειες

- ✓ η φτώχεια και η κοινωνική απομόνωση συνδέεται με την αύξηση της εγκληματικότητας καθώς σχετίζονται
- με την ανάγκη επιβίωσης
- με την γκετοποίηση
- με τη σύσταση ομάδων παραβατικής δράσης (συμμορίες)
- ✓ διαρρηγνύεται (=καταστρέφεται, "σπάει") η κοινωνική συνοχή
- η κοινωνία δεν είναι πια δεμένη, αλλά χωρισμένη σε ομάδες που η μία βλέπει αρνητικά την άλλη
- αύξηση της εγκληματικότητας και απουσία συνεργασίας μεταξύ κοινωνικών ομάδων
- κοινωνικές εντάσεις και συγκρούσεις

αντιμετώπιση - λύση

- ≈ να αποδεχτούμε ότι η διαφορετικότητα δεν είναι κάτι που πρέπει να μας φοβίζει/τρομάζει. Η διαφορετικότητα εμπλουτίζει την κοινωνία, την ομορφαίνει, τη χρωματίζει
- ✓ μέσω της κριτικής παιδείας
- διαθεματικές προσεγγίσεις του φαινομένου, των ΜΜΕ, του κοινωνικού ανταγωνισμού
- με την κριτική προσέγγιση των ανθρωπιστικών επιστημών/ αξιών και αρχών για αλληλεγγύη, σεβασμό και ανοχή στη διαφορετικότητα
- μέσα από τη βιωματική συνεργασία με παιδιά μεταναστών και αποκλεισμένες κοινωνικές ομάδες (δράσεις με ΚΑΠΗ, συλλόγους ΑμεΑ, αποθεραπευμένων ουσιοεξαρτημένων κτλ)
- εκθέσεις (φωτογραφίας, εικαστικών), πολιτιστικές εκδηλώσεις (συναυλίες, φεστιβαλικές δράσεις κτλ), αρθρογραφία με διάφορες αφορμές και θέματα που έμμεσα ή άμεσα αγγίζουν την περιθωριοποίηση
- μέσω της διά βίου μάθησης και παιδαγωγικών δράσεων της Πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- ✓ τα ΜΜΕ

- με καμπάνιες και ειδικά έντυπα ή τηλεοπτικά αφιερώματα ανά τακτά χρονικά διαστήματα για την ευαισθητοποίηση του κοινού προς τις αποκλεισμένες κοινωνικά ομάδες
- ενημέρωση του κοινού σχετικά με τις συνέπειες του κοινωνικού αποκλεισμού
- ✓ Πολιτεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση
 - να κινηθούν προληπτικά. Η πρόληψη είναι σημαντικότερη από τη θεραπεία (φτηνότερη και πιο ουσιαστική)
 - με δράσεις κοινωνικής πολιτικής που στοχεύουν στην έξοδο από το περιθώριο και κοινωνικής ενσωμάτωσης των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων
 - πολιτικές που στοχεύουν στη μείωση της ανεργίας
 - προστασία των αποκλεισμένων ομάδων μέσα από ειδικά προγράμματα
 - ειδικά επιδόματα
 - με εκδηλώσεις ενημέρωσης των πολιτών (επιστημονικές ημερίδες, μέσα στις Σχολές Γονέων, με εκδηλώσεις συμπαραστάσης κτλ).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, η κοινωνική απομόνωση είναι μία μελανή σελίδα των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που οδηγεί σε αλληλοσυγκρουόμενες κοινωνικές ομάδες και εντείνει τις κοινωνικές εντάσεις. Σήμερα, πιο πολύ από ποτέ είναι αναγκαίο να προχωρήσει η Πολιτεία σε μέτρα πρόληψης της περιθωριοποίησης πριν να είναι αργά.

«Έχετε επιλεγεί από την τάξη σας να την εκπροσωπήσετε σε ένα συμπόσιο κατά του ρατσισμού. Γράψτε μια ομιλία (500-600 λέξεων) την οποία θα εκφωνήσετε στη σύσκεψη παρουσιάζοντας τα αίτια που τελικά γεννούν τις ρατσιστικές αντιλήψεις και πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε το ρατσισμό που συναντάται στη χώρα μας».

ή

«Να αναπτύξετε τις απόψεις σας για τις συνέπειες του ρατσισμού σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) που θα δημοσιευθεί σε εφημερίδα της πόλης σας»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια συνηθισμένη στη χώρα μας είναι η έκφραση ρατσιστικών αντιλήψεων. Οι κοινωνικοί αποκλεισμοί, βέβαια, των διαφορετικών πληθυσμών από τον κοινωνικό βίο πάντοτε υπήρχαν και εκφράζονταν κατά μουσουλμανικών πληθυσμών ή αθιγγάνων, αλλά προσφάτως το φαινόμενο έγινε εντονότερο για πρώτη εναντίον οικονομικών μεταναστών από την Ανατολική Ευρώπη. Συχνές είναι και οι κατηγορίες που τους απευθύνονται για την αύξηση της εγκληματικότητας και ακόμα και της ανεργίας.

Παρατηρώντας την κοινωνική και πολιτική ζωή στη χώρας δεν είναι λίγες οι φορές που ατομικά ή συλλογικά στρεφόμαστε κατά των οικονομικών μεταναστών, εκφράζοντας έναν πρωτόγνωρο για τα ελληνικά δεδομένα ρατσισμό. Οι ξένοι κατηγορούνται για έλλειψη σεβασμού στα ελληνικά ήθη και για την ίδια την εγκληματικότητα ή ακόμα και για την ανεργία. Στη σύγχρονη του έκφραση ο ρατσισμός λειτουργεί σαν ιδεολογία και αιτιολόγηση μπροστά στα σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, ενώ παλαιότερα απλά ήταν κοινωνικός αποκλεισμός των διαφορετικών πληθυσμών της χώρας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

μορφές ρατσισμού

√ φυλετικός ρατσισμός

- κατά μεταναστών και μειονοτήτων για διάφορα αίτια κι αφορμές
 - ≈ θεωρείται ιδεολογικά ότι η ράτσα τους είναι κατώτερη
 - ≈ τους αποδίδονται κατηγορίες ότι εγκληματούν, ότι αυξάνουν την ανεργία κτλ
 - ≈ άνιση αντιμετώπιση έγχρωμων, κίτρινων ή αραβικών πληθυσμών σε πολλές χώρες,

γκετοποιώντας ολόκληρες περιοχές

• ο αντισημιτισμός

√ κοινωνικός ρατσισμός

- κακή αντιμετώπιση, κοινωνικός αποκλεισμός και στιγματισμός περιθωριακών ή άλλων κοινωνικών ομάδων (τοξικομανείς, αποφυλακισμένοι κλπ)
 - ≈ για λόγους θρησκευτικούς η απομόνωση και ο αποκλεισμός ομάδων ή ατόμων
 - ≈ διακρίσεις με βάση μουσικά ακούσματα, επαγγέλματα κλπ
- ο σεξισμός (αποκλεισμός και διακρίσεις λόγω του φύλου)
 - ≈ κατά ομοφυλοφίλων (κυρίως με προσβολές και ειρωνείες)
 - ≈ σε άτομα με ειδικές ανάγκες (μέσω του οίκτου/λύπησης και της αδιαφορίας)
- ταξικοί διαχωρισμοί

παρουσίαση του φαινομένου

Το φαινόμενο του φυλετικού ρατσισμού παρουσιάζεται τις τελευταίες δεκαετίες με την

έλευση των οικονομικών μεταναστών από τις όμορες βαλκανικές χώρες, λόγω των πολιτικών και οικονομικών αλλαγών που συνέβησαν στις πρώην σοσιαλιστικές κοινωνίες.

Το φαινόμενο δεν εμφανίζεται μόνο στην Ελλάδα, αλλά αποτελεί κοινό τόπο αναφοράς σε πολλές χώρες όπου παρατηρείται μεγάλη προσέλευση μεταναστών.

Ο κοινωνικός ρατσισμός αναφέρεται σε όποιον διαφέρει από εμάς (που θεωρούμε ότι ταυτιζόμαστε με την πλειοψηφία).

αίτια του προβλήματος

√ Η ανεργία που μοιάζει να αυξάνεται ολοένα και περισσότερο και συχνά αποδίδεται σε μετανάστες

- οι μετανάστες απλά καλύπτουν τις κενές θέσεις εργασίας που δεν επιθυμούν οι ντόπιοι.
- οι μετανάστες αποτελούν ία ευέλικτη ομάδα εργασίας, κάνουν κάθε δουλειά και σε κάθε τόπο χωρίς τις αγκυλώσεις μόρφωσης, τις οικογενειακές και συναισθηματικές απαιτήσεις των Ελλήνων

- οι Έλληνες προτιμούν εργασία στο δημόσιο τομέα και πνευματικές εργασίες βάσει και του τίτλου σπουδών που έχουν λάβει

- η οικονομική ανέχεια που μαστίζει πολλούς Έλληνες και ο σχετικός παλαιότερος πλουτισμός των μεταναστών προκαλούν το φθόνο (φαίνεται από αγορές αυτοκινήτων, ακινήτων, χρήση κινητής τηλεφωνίας και τη διασκέδαση).

- η πρόοδος τους σε διάφορους τομείς της κοινωνικής και πνευματικής ζωής και ο επακόλουθος φθόνος.

√ Η αυξανόμενη εγκληματικότητα που αποδίδεται και από δημοσιογραφικούς κύκλους και από μεγάλα τμήματα του ελληνικού λαού στους μετανάστες.

- είναι αλήθεια ότι οι μετανάστες λόγω ανέχειας αποτελούν μία ιδιαίτερα επιρρεπή προς το έγκλημα ομάδα, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι όλοι οι μετανάστες πρέπει να στιγματίζονται.

- οι μετανάστες συλλαμβάνονται ευκολότερα από τους ντόπιους.
- ορισμένοι αλλοδαποί προβαίνουν σε σκληρότερα εγκλήματα κι έτσι ευκολότερα αποτυπώνεται στη μνήμη του τηλεθεατή το ειδικές έγκλημα και ταυτίζεται με κάθε μετανάστη

√ κακή παιδεία

- το χαμηλό επίπεδο παιδείας
- έλλειψη κριτικού πνεύματος και η έντονη προπαγάνδα και ο καθημερινός καταϊγισμός ειδήσεων και σχολίων για τη στάση των μεταναστών σε διάφορα ζητήματα και προβλήματα κοινωνικά

- η απομόνωση πληθυσμών από την ίδια την εκπαίδευση ή γκετοποίηση σχολείων και απομόνωση των διαφορετικών πληθυσμών από την ομαλή κοινωνική ζωή και ενσωμάτωσή τους σε αυτήν

√ το σύστημα κοινωνικοποίησης που

- αναπαράγει κοινωνικά στερεότυπα και προκαταλήψεις εμποδίζοντας την ειρηνική συμβίωση

- οι νέοι μεγαλώνουν σε ένα ρατσιστικό περιβάλλον και σπάνια κατορθώνουν να το ξεπεράσουν

- δε δεχόμαστε το διαφορετικό επειδή το θεωρούμε ξένο, ανοίκειο, αφύσικο κτλ
- πολλοί δεν έχουν αντιληφθεί (λόγω του ότι η Ελλάδα ήταν κατά 98% ομοιογενής πολιτισμικά και εθνικά) ότι η σύγχρονη κοινωνία είναι πολυπολιτισμική

√ πολιτικοί και ψηφοθηρικοί λόγοι που στρέφονται κατά μεταναστών

- η διαφορετικότητά τους σε θρησκευτικά ζητήματα.
- ο ρατσισμός που συχνά επιδεικνύεται στις χώρες από τους εκεί κατοικούντες ελληνόφωνους πληθυσμούς.

√ ο συχνός βομβαρδισμός ότι Έλληνες διαπρέπουν στο εξωτερικό

- καλλιεργεί την αντίληψη της ανωτερότητας της ελληνικής φυλής

- καλλιεργεί την εντόπωση ότι μόνο στο εξωτερικό μπορούν κάποιοι να αναγνωριστούν γιατί στην Ελλάδα παντού υπάρχουν μετανάστες
- √ ο φόβος ότι οι ξένοι κάποτε θα διεκδικούν αυτονομία, όπως έκαναν και άλλες μειονοτικές ομάδες στα Βαλκάνια.
- ο φόβος ότι θα αλλάξουν τη μορφή της εθνικής ομοιογένειας, που ήταν στόχος πολλών κυβερνήσεων στο παρελθόν.

Συνέπειες

- √ κοινωνικές εντάσεις
 - βία (οι ντόπιοι συγκρούονται με μετανάστες κι εκείνοι αναζητούν εκδίκηση κτλ)
 - κοινωνικός κανιβαλισμός
 - αποπροσανατολισμός του λαού από τα πραγματικά αίτια της ανεργίας, της ανέχειας και της εγκληματικότητας (όλα σχετίζονται σε συγκεκριμένες πολιτικές και οικονομικές επιλογές)
 - φανατισμός και αμάθεια
 - πολιτική χειραγώγηση (συνήθως της μεσαιάς τάξης που φοβάται ότι θα χάσει τα προνόμιά της)
- √ οικονομικός μαρασμός αφού οι μετανάστες
 - στηρίζουν ασφαλιστικά ταμεία, εφορία κτλ
 - καταλαμβάνουν θέσεις εργασίας που θα έμεναν κενές σε κάθε περίπτωση,
 - στηρίζουν τις τοπικές αγορές για την κάλυψη βιολογικών και κοινωνικών καταναλωτικών αναγκών τους

Προτεινόμενες λύσεις

- √ Η εκπαίδευση
 - να παίξει σημαντικό ρόλο ενάντια στο ρατσισμό (διαθεματικότητα, πολιτιστικές δράσεις, συνεργασία με τα παιδιά μεταναστών, κοινές αθλητικές εκδηλώσεις κτλ)
 - να ενημερωθούν οι μαθητές όσα βίωσαν οι Έλληνες μετανάστες και οι πρόσφυγες
 - ανάπτυξη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο σχολείο
 - να γνωρίσουν στοιχεία ξένων πολιτισμών τα ελληνόπουλα (εκδηλώσεις αλλοδαπών μέσα στο σχολείο και γνωριμία με τους χορούς και τα έθιμα της πατρίδας τους)
- √ Τα Μ.Μ.Ε. και η διά βίου μάθηση με την Πολιτεία
 - να αποκτήσουν παιδαγωγικό ρόλο στο ζήτημα αυτό και να μην προβάλλουν ανεξέλεγκτα κάθε είδηση, που αποδίδει ένα έγκλημα σε μετανάστες.
 - να καλλιεργήσουν μία συνείδηση αντιρατσιστική (ήδη ξεκίνησε και συνεχίζεται μετά τη ρατσιστική αρχική τους αντιμετώπιση)
 - να κάνουν κατανοητό ότι ζούμε σε μία πολυπολιτισμική κοινωνία και έναν παγκοσμιοποιημένο πολιτισμό.
 - να γίνει αντιληπτό στον ελληνικό λαό και ιδιαίτερα στις νεότερες γενιές ότι η Ελλάδα ήταν τροφοδότης μεταναστών σε Η.Π.Α., Γερμανία, Γαλλία και Αυστραλία ή άλλες χώρες.
 - να γίνει κατανοητό ότι οι Έλληνες μετανάστες δέχονταν τακτικότερα επιθέσεις ρατσιστικές τις οποίες καταδικάζουμε· γιατί να γίνεται το ίδιο σε άλλους.
 - να μη συγχέεται ο πατριωτισμός με τον εθνικισμό και το ρατσισμό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, ο ρατσισμός εμφανίζεται όχι σαν ένα νέο φαινόμενο στη χώρα μας, αλλά οπωσδήποτε σαν ένα ιδιαίτερα οξύ πρόβλημα με νέες διαστάσεις. Αίτιοι πλέον για τα σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά αδιέξοδα εμφανίζονται οι αλλοδαποί εργαζόμενοι. Το κυριότερο αίτιο φαίνεται να είναι η μοναδική περίπτωση -λόγω παλαιότερων πολιτικών συνθηκών- της απόλυτης ομοιογένειας της χώρας μας εθνικά και πολιτιστικά και ανικανότητα αντίληψης ότι η εποχή έχει αλλάξει μετατρέποντας την κοινωνία μας σε πολυπολιτισμική.

στερεότυπα - προκαταλήψεις

«Με αφορμή τα συχνά φαινόμενα ρατσισμού που έρχονται στη δημοσιότητα, και τις σχετικές για το θέμα συζητήσεις, να γράψετε ένα κείμενο για τον ημερήσιο τύπο, στο οποίο θα τονίζετε το ρόλο των στερεοτύπων και θα προτείνατε τρόπους για την αντιμετώπιση του φαινομένου (500 λέξεις περίπου)».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν είναι λίγες οι φορές τα τελευταία χρόνια που τονίζεται ότι η σημερινή κοινωνία μαρτυρείται από ρατσισμό και λανθασμένα πρότυπα με αποτέλεσμα οι νέες γενιές να έχουν στερεότυπα και να διαιωνίζεται το πρόβλημα. Τα στερεότυπα περνούν στην συμπεριφορά μας κυρίως υποσυνείδητα. Στερεότυπα που κατηγοριοποιούν τα άτομα και τους αφαιρούν την ιδιότητα του Ανθρώπου, ενεργοποιώντας φίλτρα για την αποδοχή μειονεκτικών χαρακτηρισμών ή ακόμα και βίας.

Ορισμός

Σταθερές ταξινομημένες αντιλήψεις που συνήθως οφείλονται σε ελλιπή πληροφόρηση σχετικά με τα χαρακτηριστικά τα οποία αποδίδονται σε μέλη μιας ομάδας (π.χ. έθνος, επαγγελματικής τάξης, κατοίκους πόλης-χωριού κ.λπ.).

Πρόκειται για εσφαλμένες παγιωμένες αντιλήψεις, αυθαίρετες, που εκφράζουν αρνητικές απόψεις και αναχρονιστικές ιδέες για κάποια σύνολα ανθρώπων με παρεμφερή χαρακτηριστικά. Επομένως τα στερεότυπα συνδέονται άμεσα με το φαινόμενο του ρατσισμού και ιδιαίτερα του κοινωνικού ρατσισμού.

Κυρίως θέμα

Χαρακτηριστικά

- ✓ Βασίζονται σε προκατασκευασμένες ιδέες και κρίσεις
- ✓ Δεν εμπεριέχουν αναλυτικές αιτιολογήσεις
- ✓ Είναι γενικευτικά σύνολα για ένα λαό ή κοινωνική ομάδα
- ✓ Ενεργοποιούνται χωρίς σκέψη, με τρόπο αυτόματο και μηχανικό
- ✓ Παρεμποδίζουν την λειτουργία της κρίσης
- ✓ Καθορίζουν την αντίδραση και τη συμπεριφορά ενός ατόμου απέναντι στα μέλη ομάδων.

Αίτια

✓ Η οικογένεια ως πρωταρχικός φορέας αγωγής επηρεάζει και καθορίζει την αδιάπλαστη νεανική σκέψη. Ο ιδεολογικός προσανατολισμός (συνειδητός ή ασυνειδητός) και το σύνολο των αξιών του οικογενειακού περιβάλλοντος προδιαθέτουν θετικά ή αρνητικά το νέο

✓ Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο

- η άγνοια, η ημιμάθεια, η έλλειψη κριτικής σκέψης, για σφαιρική θέαση των γεγονότων
- η μονομερής και επιφανειακή γνώση δε δημιουργεί διάθεση γόνιμης αμφισβήτησης

στερεοτυπικών αντιλήψεων

- δεν ευνοεί την πρισματική θεώρηση των πραγμάτων
- δεν απαλλάσσει από το δογματισμό και την προσκόλληση σε αυθεντίες

✓ Τα μέσα ενημέρωσης αναπαράγουν στερεότυπες αντιλήψεις

• προπαγάνδισή ανάλογων ιδεών και προκαταλήψεων για πρόσωπα, ομάδες ατόμων, ιδεολογίες

- καλλιέργεια εθνικιστικού πνεύματος (όχι εθνικιστικού/πατριωτικού)
 - προβολή αρνητικών προτύπων στα οποία υπολανθάνουν στερεότυπες αντιλήψεις.
- √ Τα θρησκευτικά δόγματα καλλιεργούν ένα γενικότερο τρόπο άκριτης αποδοχής των γεγονότων και των καταστάσεων.
- √ Οι πολιτικές ελίτ (κόμματα και κομματικοί μηχανισμοί) έχουν άμεσο συμφέρον από τις διακρίσεις και το διαχωρισμό των πολιτών. Δημαγωγοί στο όνομα της εξουσίας καλλιεργούν το λαϊκισμό και τον εθνικισμό.
- √ Τα οργανωμένα οικονομικά συμφέροντα «κατασκευάζουν» υποτιμητικά χαρακτηριστικά για κοινωνικές ομάδες, μετανάστες, για να νομιμοποιήσουν ηθικά την εκμετάλλευση και την αναξιοκρατία
- √ Ο σύγχρονος τρόπος ζωής δεν αφήνει στον άνθρωπο περιθώρια να σκεφτεί.
- ατομικισμός, ωχαδελφισμός και ιδιοτέλεια μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά .
- √ Συμπλεγματικές προσωπικότητες υποβιβάζουν την αξία άλλων για να ενισχύσουν την αίσθηση της δικής τους αξίας και να εκτονώσουν τη δυσφορία που αισθάνονται για την αυτόποεκτίμησή τους.

Συνέπειες

- √ για το άτομο
- Δυσχεραίνεται η κοινωνικοποίηση του ατόμου, η πορεία από το εγώ στο εμείς.
 - Διαστρεβλώνεται η πραγματικότητα και το άτομο οδηγείται στη και το ρατσισμό
 - Καθίσταται δυσχερής η ανεύρεση της αλήθειας λόγω διαμορφωμένης εκ των προτέρων αντιλήψεως, έλλειψης κριτικής σκέψης , απόρριψης κάθε νεωτεριστικής προσπάθειας.
 - Πνευματική στείρωση, καθώς εξαιτίας της μονομέρειας της σκέψης, δεν αναπτύσσεται η φαντασία, μένει στάσιμη η επιστήμη.
 - Παρεμποδίζεται η αυτοκριτική και η αυτογνωσία, αφού θεωρείται δεδομένη η υπεροχή έναντι των άλλων.
 - Απώλεια ηθικής συνείδησης, καθώς η προκαθορισμένη στάση οδηγεί στην αδικία και στην απόρριψη των άλλων. Τα στερεότυπα συνοδεύονται από ρατσισμό, φανατισμό και πάθη που καταλήγουν σε απάνθρωπη συμπεριφορά και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- √ για την κοινωνία
- Κοινωνική δυσαρμονία με αποτέλεσμα την κοινωνική στασιμότητα και αναστολή της κοινωνικής προόδου.
 - Πρόκληση κοινωνικών αναστατώσεων και αύξηση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας (βία, εγκληματικότητα, τρομοκρατία).
 - Πολιτική αστάθεια, φανατισμός, καταπάτηση δικαιωμάτων ατόμων και κοινωνικών ομάδων, πολιτική βία
 - Καλλιέργεια πνεύματος εθνικισμού, ρατσισμού και φυλετικών διακρίσεων.
 - Μαζοποίηση και παθητικοποίηση, από τη δουλική αποδοχή των στερεότυπων και την και την εκμηδένιση του προσωπικού στοιχείου. Έτσι γίνεται ευκολότερη η χειραγωγή και η ετεροκατεύθυνση της κοινωνίας.
 - Αδυναμία συνεργασίας όλων των λαών για επίτευξη παγκόσμιας ειρήνης και καταπολέμηση των κοινών προβλημάτων.

Τρόποι αντίστασης στις στερεότυπες αντιλήψεις

- √ Πνευματική καλλιέργεια
- αναπτύσσει την κριτική σκέψη και παρέχει τη δυνατότητα πολυπρισματικής θέασης των πραγμάτων, απαλλάσσει από εξωλογικά στοιχεία, ενισχύει τη γόνιμη αμφισβήτηση των παγιωμένων αντιλήψεων.
 - πνευματική και συνειδησιακή εγρήγορση, φροντίδα για προσωπική καλλιέργεια,

διαλλακτικότητα και έλλειψη φανατισμού, αποφυγή άγονης προσήλωσης σε παραδοσιακά δόγματα και θέσεις, μετουσίωση των νέων ιδεών σε καθημερινή πρακτική.

√ Οικογένεια

- αποφυγή επιβολής απόψεων, καλλιέργεια διαλόγου, διαπαιδαγώγηση με πνεύμα ελευθερίας, ανοχής, διαμόρφωση αυτόνομης σκέψης χωρίς προκαταλήψεις και ιδεολογικές αγκυλώσεις.

√ Παιδεία

- ανθρωπιστικό περιεχόμενο, για την ανάπτυξη σεβασμού προς τον Άνθρωπο (ως οντότητα και αξία)
- διεύρυνση πνευματικών οριζόντων, καλλιέργεια κριτικής σκέψης και ορθολογισμού
- άρση προκαταλήψεων, ρατσιστικών διακρίσεων, αρνητικών γενικευτικών κρίσεων για κοινωνικές, πολιτικές ομάδες ή κατηγορίες ανθρώπων ή και λαούς.

√ Μέσα ενημέρωσης

- παροχή αντικειμενικής πληροφόρησης
- αποφυγή παραπληροφόρησης και εξυπηρέτησης συμφερόντων
- πολυφωνία, πλουραλισμός απόψεων
- τήρηση δημοσιογραφικής δεοντολογίας.

√ Πνευματικοί άνθρωποι

- ενεργοποίηση κριτικής διάθεσης του μέσου πολίτη
- προώθηση ανθρωπιστικού πνεύματος και διεθνισμού
- αφύπνιση συνειδήσεων ενάντια σε αθεμελίωτες κρίσεις που παραμορφώνουν την πραγματικότητα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, τα στερεότυπα γεννώνται από μια ποικιλία παραγόντων και συντηρούνται από την άγνοια και την εύκολη τάση να κατηγοριοποιούμε ανθρώπους. Ωστόσο, αυτό αποτελεί το πρώτο βήμα για την ρατσιστική αντιμετώπιση ενισχύοντας κοινωνικές παθογένειες. Αν και περνούν στην συμπεριφορά μας υποσυνείδητα, τελικά οδηγούν σε μειονεκτικούς χαρακτηρισμούς κοινωνικών ομάδων και την αποδοχή συγκεκριμένης συμπεριφοράς επέναντί σας σα να έπαψαν να είναι Άνθρωποι.

άτομα με αναπηρίες

“Το σχολείο σας οργανώνει ημερίδα αφιερωμένη στα ΑΜΕΑ. Γράψτε μια δεκάλεπτη εισήγηση (περίπου 500 λέξεων) στην οποία θα υπογραμμίζετε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι ανάπηροι και θα προσπαθήσετε να δείξετε στους ακροατές σας την πρέπουσα συμπεριφορά”

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

αξιότιμοι παρευρισκόμενοι,
αγαπητοί συμμαθητές,
κυρίες και κύριοι,

Όλο και συχνότερα τα τελευταία χρόνια γίνεται λόγος για τα δικαιώματα των ατόμων αναπηρίες. Ήδη ακούσαμε πολλά για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα. Ωστόσο, επιτρέψτε κι εμένα να μιλήσω μέσα από τη νεανική σκοπιά, το πώς οι βλέπουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι ανάπηροι στην κοινωνία μας.

εννοιολογία

Παλαιότερα τα Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ) αποκαλούνταν Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ). Ο τελευταίος όρος προτιμήθηκε επειδή κάποτε θεωρήθηκε ότι ο όρος «ανάπηρος» προκαλεί τον κοινωνικό αποκλεισμό (ρατσισμό). Ωστόσο, αποδείχτηκε ότι ο εκλεπτυσμένος όρος ενίσχυε την περιθωριοποίηση των αναπήρων και τον οίκτο.

Ως ανάπηροι εννοούνται όσοι εξαιτίας σωματικών προβλημάτων αδυνατούν να ικανοποιήσουν βασικές ατομικές και κοινωνικές ανάγκες.

Κάθε εποχή βέβαια έχει διαφορετική αντιμετώπιση προς αυτά. Οι ΝΑΖΙ τα φυλάκιζαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης ή τα σκότωναν. Άλλοτε έμεναν έγκλειστα σε ψυχιατρικά και άλλα ιδρύματα. Σήμερα όμως γίνεται προσπάθεια αποασυλοποίησης και διδασκαλίας των ΑμεΑ ώστε να αυτοσυντηρούνται, ενώ παράλληλα, προστατεύονται νομικά και θεσμικά και δικαιούνται ίσες ευκαιρίες εκπαίδευσης, υγείας και εργασίας.

Προβλήματα

- ✓ Κοινωνικός αποκλεισμός
 - χλένη/ κοροϊδία, οίκτος
 - απόρριψη και περιθωριοποίηση
 - προκατάληψη καθώς θεωρούνται ανίκανοι για εργασία, κοινωνικές επαφές κλπ
- ✓ πολλοί τους αντιμετωπίζουν ως βάρος στην κοινωνία (επειδή ζουν με επιδόματα ή εξαιτίας άλλων ρατσιστικών αντιλήψεων). Συχνά ορισμένοι βρίσκουν αφορμή από ορισμένες πολιτικές στήριξής τους (εργασιακά και κοινωνικά) δεινίζοντας έτσι προκαταλήψεις και τελικά την περαιτέρω απομόνωσή τους.
 - ✓ αντιμετωπίζουν προβλήματα μετακίνησης
 - εμπόδια στα πεζοδρόμια (τραπεζοκαθίσματα, παρκαρισμένα αυτοκίνητα κλπ)
 - τα δημόσια κτίρια δε σέβονται τις ανάγκες μετακίνησης των αναπήρων (απουσία ειδικών μπαρών, ειδικών ανελκυστήρων)
 - αντιμετωπίζονται ως πολίτες δευτέρας κατηγορίας

συνέπειες

- ✓ ψυχολογικά προβλήματα από την απομόνωση
- ✓ αισθήματα ανικανότητας και εγκατάλειψης

✓ οικονομική αδυναμία να επιβιώσουν (πόσο μάλλον να ικανοποιήσουν τις κοινωνικές τους ανάγκες)

τρόποι αντιμετώπισης

- ✓ Πρέπει να γίνει κατανοητό σε όλους ότι
 - τα ΑμεΑ δεν είναι ανίκανα να εργαστούν. Έχουν γνώσεις και δεξιότητες που ικανοποιούν πολλές εργασίες. Τα ΑμεΑ είναι πολίτες και άνθρωποι με συναισθήματα. Το ότι χρηζουν συμπαράστασης δεν τους καθιστά ανήμπορους
 - όλοι μας δυνητικά είμαστε ανάπηροι. Θεωρητικά όλοι μας μπορεί για απρόβλεπτους λόγους να γίνουμε ανάπηροι (τροχαία ατυχήματα, εργατικά ατυχήματα κλπ). Ας φέρουμε τον εαυτό μας στη δική τους θέση.
 - ο σεβασμός (όχι ο οίκτος και η προκατάληψη) είναι ένδειξη πολιτισμού και υποστήριξης εκείνου που έχει ανάγκη. Η φιλανθρωπία εμποδίζει την πραγματική κοινωνική υποστήριξη.
- ✓ Η κοινωνική υποστήριξη δεν περιορίζεται μόνο στα ίσα δικαιώματα (θεωρητικό), αλλά έχει ανάγκη από ίσες ευκαιρίες (έμπρακτο)
- ✓ Η παιδεία
 - έχει υποχρέωση να αναπτύξει το σεβασμό στα δικαιώματα, στη διαφορετικότητα και την ανεκτικότητα στον Άλλο
 - να μεταφέρει τις ανθρωπιστικές αρχές στους μαθητές
- ✓ τα ΜΜΕ
 - να καλλιεργήσουν την ευαισθησία και το σεβασμό στη διαφορετικότητα

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, τα άτομα με αναπηρίες παρά το γεγονός ότι δε ζουν τόσο απομονωμένοι όσο άλλοτε, βιώνουν ακόμη την περιθωριοποίηση. Οι προκαταλήψεις και ο κοινωνικός αποκλεισμός αποκαλύπτει μία κοινωνία που ντρέπεται για τη διαφορετικότητα και θεωρεί κάθε ανάπηρο ως βάρος. Ωστόσο, είναι ανάγκη να αντιληφθούμε ότι όλοι μας κινδυνεύουμε να καταλήξουμε ανάπηροι.

«Τη στιγμή που η ανάπτυξη της τεχνολογίας μας επιτρέπει να εργαζόμαστε λιγότερες ώρες, αφήνοντάς μας περισσότερο ελεύθερο χρόνο, τελικά τίθεται έντονα το ζήτημα της αξιοποίησης αυτού του χρόνου. Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) παρουσιάστε την αναγκαιότητα δημιουργικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου -ειδικά των νέων- και τη σπουδαιότητά του».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν είναι λίγες οι φορές τα τελευταία που ακούμε μαθητές και εργαζόμενους να διαμαρτύρονται για το λιγοστό ελεύθερο χρόνο που τους απομένει. Στις σημερινές συνθήκες ζωής, με τόσο άγχος και ταλαιπωρία, η δημιουργική αξιοποίηση αυτού του λίγου χρόνου, καθίσταται πια μια αναγκαιότητα ζωής. Και τούτο, επειδή μόνο αυτός μας επιτρέπει να έχουμε μία υγιή ψυχική ζωή, αλλά και συνεχίσουμε να διαβιούμε.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

- ✓ ο ελεύθερος χρόνος είναι απαραίτητος γιατί
 - ο γρήγορος ρυθμός της σχολικής ζωής δημιουργεί άγχος στους μαθητές.
 - η πολύωρη μελέτη υποσκάπτει την ψυχική υγεία των μαθητών.
 - η μονότονη ζωή των μαθητών (σπίτι - σχολείο) δημιουργεί ανία και κούραση ψυχική στους μαθητές.
- ✓ η ψυχαγωγία, η μελέτη εξωσχολικών βιβλίων και η επικοινωνία με τους φίλους είναι ανάγκες των σημερινών μαθητών.
- ✓ ο αθλητισμός και η αυτομόρφωση είναι στόχοι των μαθητών για τον ελεύθερο χρόνο τους.
- ✓ η ψυχαγωγία θεωρείται βασική ανάγκη του σημερινού ανθρώπου καθώς
 - γεμίζει τις ελεύθερες ώρες του.
 - τονώνει και ανανεώνει τον οργανισμό του.
 - απομακρύνει τον άνθρωπο από τη μονότονη και ανιαρή εργασία του.
 - ξεκουράζει τον άνθρωπο με την αλλαγή παραστάσεων.
 - φέρνει το γέλιο μέσα σε χαρούμενο περιβάλλον.
 - δίνει διέξοδο στη σωματική ή στην πνευματική του κούραση.
 - χαλαρώνει τα νεύρα του, διώχνει τις σκοτούρες και τις στενοχώριες του.
 - πλουτίζει τον άνθρωπο ψυχικά και συναισθηματικά.
 - εξυψώνει τον άνθρωπο πνευματικά και ηθικά.
 - ανανεώνει σωματικά και ψυχικά τον άνθρωπο.
 - χαρίζει ευχάριστες στιγμές στον άνθρωπο.
 - βελτιώνει την αποδοτικότητα του ανθρώπου στην καθημερινή του εργασία.
 - δίνει νόημα στον καθημερινό μόχθο του ανθρώπου.
 - καταπολεμά την απαισιοδοξία, τη στενοχώρια και τη μελαγχολία του σημερινού ανθρώπου.
 - δημιουργεί κοινωνικές σχέσεις.

η σημασία της ψυχαγωγίας στη ζωή του νέου

- ✓ αναπτύσσεται σωματικά και πνευματικά.
- ✓ αξιοποιεί δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο του.

- ✓ πλουτίζει τα ενδιαφέροντα του.
- ✓ αυτομορφώνεται με εξωσχολικά βιβλία.
- ✓ ξεκουράζεται με την αλλαγή εντυπώσεων (π.χ. στις εκδρομές αλλάζει παραστάσεις).
- ✓ πετυχαίνει τη σωματική και την ψυχική του ευεξία με τον αθλητισμό.
- ✓ αντιμετωπίζει αισιόδοξα το μέλλον του.
- ✓ εξευγενίζεται και εξανθρωπίζεται (με την ενεργητική και καλή ψυχαγωγία).
- ✓ ισχυροποιεί και ηθικοποιεί το χαρακτήρα του.
- ✓ δημιουργεί καλές κοινωνικές σχέσεις.
- ✓ νιώθει τη χαρά και την ομορφιά της ζωής στα έργα τέχνης (στη μουσική, στο χορό, στο θέατρο, στον κινηματογράφο), στο παιχνίδι και στις γιορτές.

προτάσεις αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου

✓ ψυχαγωγία

- Στην τεχνοκρατούμενη εποχή μας η ψυχαγωγία που ακολουθεί το μέτρο αποτελεί οργανική και ψυχολογική ανάγκη του μηχανοποιούμενου σύγχρονου ανθρώπου.
- Στον ελεύθερο χρόνο του ο άνθρωπος μπορεί να συμμετέχει σε ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, να παρακολουθεί επιμορφωτικά, καλλιτεχνικά και ψυχαγωγικά προγράμματα στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση.
- Η ενεργητική ψυχαγωγία καταπολεμά το άγχος, την ανία, την πλήξη.
- Είναι ανάγκη να φροντίζει η Πολιτεία για την ποιότητα της ψυχαγωγίας.
- Με τη σωστή ψυχαγωγία θα κάνει η Πολιτεία όλους τους πολίτες της δέκτες της πολιτιστικής τους κληρονομιάς, και θα ανεβάσει τη μορφωτική στάθμη του λαού.

✓ ταξίδια

- Ο άνθρωπος, που καταφεύγει στις περιηγήσεις, τις εκδρομές και τα ταξίδια, απομακρύνεται από τις σκοτούρες της καθημερινής ζωής.
- Ξεκουράζεται με την αλλαγή παραστάσεων και εντυπώσεων.
- Αποκτά γνώσεις και πείρα. Γνωρίζει νέους τόπους, αρχαιολογικούς θησαυρούς, ήθη και έθιμα άλλων λαών.

✓ αυτομόρφωση

- Στον ελεύθερο χρόνο του ο άνθρωπος και ιδιαίτερα ο νέος μπορεί να αυτομορφώνεται.
- Ο μαθητής μελετά εξωσχολικά βιβλία. Ο νέος εξοικειώνεται με τις καλές τέχνες, μελετά κλασικά λογοτεχνικά έργα, συγκινείται με την αρμονία της καλής μουσικής.
- Ο σύγχρονος άνθρωπος παρακολουθεί κινηματογραφικά ή θεατρικά έργα, που ψυχαγωγούν και μορφώνουν. Νιώθει την ομορφιά της ζωής με τα έργα της τέχνης. Με τις ωραίες εικόνες της τέχνης σχηματίζει μέσα του ένα σύστημα ιδεών. Παραδειγματίζεται από τα καλά πρότυπα που προβάλλουν οι καλές τέχνες.

✓ κοινωνικές σχέσεις

- Ο άνθρωπος μπορεί στον ελεύθερο χρόνο του να συμμετέχει σε ομάδες κοινωνικής δράσης (σε εκπολιτιστικούς και εξωραϊστικούς συλλόγους, σε συλλόγους κοινωνικής πρόνοιας, προστασίας του περιβάλλοντος).

- Οι μαθητές οργανώνοντας πολιτιστικές δραστηριότητες προάγονται πνευματικά και ψυχικά.

- Ο σύγχρονος άνθρωπος συμμετέχοντας στις ονομαστικές γιορτές των συγγενών ή φίλων του ψυχαγωγείται, εκπληρώνει τις κοινωνικές του υποχρεώσεις και δημιουργεί καλές κοινωνικές σχέσεις.

✓ γιορτές

- Όλες οι γιορτές (ονομαστικές, θρησκευτικές, εθνικές και τοπικές) έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη ζωή του σημερινού ανθρώπου.
- Οι γιορτές γεμίζουν τον ελεύθερο χρόνο, προσφέρουν ποικίλες ωφέλειες (σωματικές, πνευματικές, ηθικές). Οι γιορτές διασκεδάζουν και ψυχαγωγούν, προβληματίζουν και προ-

βάλλουν καλά πρότυπα, εξευγενίζουν την ψυχή και ομορφαίνουν τη ζωή του ανθρώπου.

- Οι θρησκευτικές γιορτές αφυπνίζουν τη θρησκευτική συνείδηση του ανθρώπου.
 - Οι εθνικές γιορτές διδάσκουν ότι η εθνική ελευθερία στηρίζεται στο αίμα των ηρώων, στην πέννα των λογίων και στο χρήμα των εθνικών ευεργετών.
 - Οι τοπικές γιορτές διαιώνίζουν τις τοπικές παραδόσεις, προβάλλουν τοπικούς ήρωες ή ευεργέτες για μίμηση, διαφημίζουν τον τόπο με τον τουρισμό.
 - Οι ονομαστικές γιορτές συσφίγγουν τους οικογενειακούς και τους φιλικούς δεσμούς.
- √ αθλητισμός
- Ο αθλητής με τις επιδόσεις του στα διάφορα αγωνίσματα καλλιεργεί το σώμα και την ψυχή του αρμονικά.
 - Αποκτά αισιοδοξία, θάρρος, αυτοπεποίθηση, αυτοκυριαρχία.
 - Γεμίζει τον ελεύθερο χρόνο του.
 - Ο φίλαθλος αποκομίζει σωματικά και ψυχικά οφέλη παρακολουθώντας το αγαπημένο του σπορ.
 - Ψυχαγωγείται αφιερώνοντας τον ελεύθερο χρόνο του στον αθλητισμό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, λοιπόν, είναι αναγκαίο για την ψυχική και σωματική μας υγεία να αξιοποιούμε δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο μας. Η ορθή χρήση κι εκμετάλλευσή του μας επιτρέπει όχι μόνο εμείς να βελτιωνόμαστε, αλλά και να πλησιάζουμε ακόμα περισσότερο το φιλικό μας περιβάλλον.

«Να παρουσιάσετε σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) και να σχολιάσετε τον σύγχρονο τρόπο διασκέδασης των νέων ανθρώπων. Ποιοι κίνδυνοι πιστεύετε ότι κρύβονται στη διασκέδαση αυτή;»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολύ συχνά τα τελευταία χρόνια ακούμε σε δελτία ειδήσεων ή διαβάζουμε σε εφημερίδες ότι οι νέοι στη χώρα μας κάνουν κατάχρηση αλκοόλ και ότι η χρήση του ολοένα αρχίζει από μικρότερες ηλικίες. Πολύ συχνά ακόμη ακούγονται κριτικές για το σύγχρονο νεολαιίστικο τρόπο διασκέδασης σε νυχτερινά κέντρα διασκέδασης και τους πολλούς κινδύνους που απειλούν τη νεολαία.

Δεν είναι λίγες οι φορές οι πρεσβύτεροι ηλικιακά κατηγορούν τη σημερινή νεολαία για τον τρόπο διασκέδασής της. Η ίδια η κατάχρηση του αλκοόλ στα κέντρα διασκέδασης και το μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες ξενύχτι συχνά δέχονται κριτικές και αρνητικές αντιδράσεις, τονίζοντας πολλές φορές τα αρνητικά και τους κινδύνους που κρύβονται από πίσω.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

αίτια και μορφές της σύγχρονης νεανικής διασκέδασης

- σε καφετέριες και μπαράκια μέχρι πρωίας με αρκετή οινοποίηση
- σε νυχτερινά κέντρα διασκέδασης με ζωντανή μουσική παρακολουθώντας γνωστούς καλλιτέχνες
- οι νέοι κλεισμένοι μέχρι πριν από λίγο (στα σχολικά τους χρόνια) στο σπίτι για λόγους μελέτης, αισθάνονται πια την ανάγκη να διασκεδάσουν μια και βλέπουν το σχολείο ως καταναγκασμό
- η προωθούμενη από τα ΜΜΕ κουλτούρα των κέντρων διασκέδασης με γνωστούς καλλιτέχνες και θεάματα σε συνδυασμό με τις κουλτοπολιστικές ειδήσεις για τη ζωή τους
- οι διαφημίσεις των αλκοολούχων ποτών που συνδυάζονται με τη νυχτερινή ζωή
- το ίδιο βέβαια γινόταν και παλαιότερα, αλλά όχι σε τόση ένταση. Η ένταση προέκυψε από τις βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης και συχνά την ανεργία
- η κοινή συμβίωση ανύπαντρων τέκνων και γονέων (που επιτρέπει οικονομική άνεση στη νεολαία)
- η φήμη της έξαλλης φοιτητικής ζωής (που πολλοί μη φοιτητές της ζηλεύουν)
- η απουσία πολιτιστικής εκπαίδευσης που δε διαμόρφωσε κατάλληλα κριτήρια και καλλιτεχνική κουλτούρα

κίνδυνοι που απειλούν

- ✓ κατάχρηση ποτού και εθισμός. Ο αριθμός των αλκοολικών ολοένα αυξάνεται και πρόκειται για μία νόμιμη τοξική ουσία που διαφημίζεται με συνέπειες στην εργασία και την οδήγηση
- ✓ κούραση και ανικανότητα εργασίας την επόμενη
- ✓ καλλιεργείται η συνείδηση της εφήμερης και ανούσιας ψυχαγωγικά διασκέδασης
- ✓ πολιτιστική αλλοτρίωση από την υποκουλτούρα ορισμένων κέντρων διασκέδασης
- ✓ οικονομική εξάρτηση από γονείς και περιορισμός των γάμων σε μικρή ηλικία και κατά συνέπεια τεκνοποίησης (=> δημογραφικό πρόβλημα)
- ✓ οικονομική εξαθλίωση από την ακριβή διασκέδαση

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, ο σύγχρονος τρόπος διασκέδασης των νέων είναι απόρροια των νέων κοινωνικών συνθηκών και μιας πολυδιαφημισμένης κουλτούρας από τα ΜΜΕ. Βέβαια και στο εξωτερικό το ίδιο γίνεται κατά κύριο λόγο, σε διαφορετικού είδους κέντρα διασκέδασης. Εξάλλου, ας τονιστεί ότι το ίδιο συνέβαινε και στην προηγούμενη γενιά και πώς και οι μεγαλύτεροι δέχονταν ανάλογες κριτικές. Ωστόσο, από οποιονδήποτε και αν ακολουθείται αυτός ο τρόπος ζωής, είναι αναμφίβολο ότι κρύβει πολλούς οικονομικούς και κοινωνικούς κινδύνους.

στάση και συμπεριφορά των νέων

«Συχνά οι νέοι και οι νέες σήμερα κατηγορούνται για τη γλώσσα που χρησιμοποιούν. Με βάση την προσωπική σας εμπειρία γράψτε ένα μικρό δοκίμιο (500-600 λέξεων) με θέμα τον τρόπο ομιλίας κι επικοινωνίας που μεταχειρίζονται σήμερα οι νέοι στις μεταξύ τους συζητήσεις».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια πολύ συχνά ακούγονται από διάφορες πλευρές κατηγορίες κατά των νέων της εποχής μας για τη γλώσσα που χρησιμοποιούν. Συνήθως πρόκειται για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και μίας διαφορετικής παιδείας που θεωρούν ότι η γλώσσα των νέων δεν αρμόζει με τα ελληνικά ήθη και με αφορμή αυτήν προχωρούν και σε μία γενικότερη κριτική της συμπεριφοράς και των ιδεών τους.

Δεν είναι λίγες οι φορές που τις τελευταίες δεκαετίες ακούγονται δριμύτατες κριτικές κατά της σύγχρονης νεολαίας και του τρόπου που εκφράζεται γλωσσικά. Βέβαια, αυτή η κριτική δεν είναι πρωτόγνωρη. Από την αρχαιότητα ακόμη μεγάλοι φιλόσοφοι προσπαθούσαν να αποκριπτογραφήσουν τη συμπεριφορά και τη γλώσσα των νέων. Ωστόσο, πρόσφατα η κριτική τούτη στρέφεται κυρίως κατά της γλώσσας τους κάνοντας λόγο για αφελήνισμό της.

Πολύ συχνά ακούγονται διάφορες κατηγορίες για τη γλώσσα που χρησιμοποιούν οι νέοι στη χώρα μας. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που ψέγουν τη νεολαία για γλωσσικό αφελήνισμό και συντακτική αλλοίωση της νεοελληνικής. Παράλληλα, οι νεολαίοι δέχονται επιθέσεις για τις ξενόγλωσσες λέξεις που χρησιμοποιούν και για το υβρεολόγιο και τη χυδαιολογία που έχουν προσαρμόσει στον προφορικό τους λόγο.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

κατηγορίες που τους αποδίδονται

- θάνατος της γλώσσας μας με τους νεολογισμούς τους και τις αισχρολογίες που εκλαμβάνονται ως αγένεια
- χρησιμοποιούν περιορισμένο λεξιλόγιο στην καθημερινή επικοινωνία και συχνά αθυρόστομο ενώ χυδαιολογούν
- παραμορφώνουν τη γλωσσική δομή με ασυνταξίες
- αναστατώνουν τον "παραγωγικό" μηχανισμό και δημιουργούν νέες λέξεις ενώ συχνά αλλάζουν τις σημασίες των λέξεων
- δανείζονται αλόγιστα από ξένες γλώσσες, ιδιαίτερα από τα αγγλικά
- περιφρονούν κοινωνικά κατοχυρωμένες κανονικότητες

αίτια της γλώσσας των νέων

στόχος της γλώσσας είναι η επικοινωνία των μελών μιας συγκεκριμένης κοινωνίας-κοινωνότητας σε ένα συγκεκριμένο τόπο

- ✓ ο συνθηματικός χαρακτήρας της γλώσσας τους
 - μιλούν έτσι για να μη γίνονται κατανοητοί από τους γύρω
 - μια γλώσσα διαμορφώνεται μέσα σε ένα συγκεκριμένο και δομημένο κοινωνικό σύνολο με ομοιογένεια
- ✓ η γλωσσομάθεια
 - χρησιμοποιούνται σήμερα περισσότερες ξενόγλωσσες φράσεις και λέξεις επειδή τις

γνωρίζουν οι νέοι (στο πλαίσιο ενός συνθηματικού χαρακτήρα)

- επειδή η ξενόγλωσση εκπαίδευση -ιδιωτική κι εξετασιοκεντρική- είναι πιο οργανωμένη από την εκμάθηση της νεοελληνικής γλώσσας

- ✓ κακή σχολική γλωσσική εκπαίδευση

- άγνοια των λεξιλογικών, γραμματικών και λοιπών κανόνων

- δε μαθαίνουν να εκφράζονται με πλούσιο λεξιλόγιο

- δεν ασκούνται στη συγγραφή πολλών κειμένων διαφορετικών απαιτήσεων (άρθρα, εκθέσεις, μελέτες, παρουσιάσεις κτλ)

- η στεριότητα της αποστήθισης και ο εξετασιοκεντρικός χαρακτήρας του ελληνικού σχολείου

- ✓ ΜΜΕ

- δημοσιογραφικοί νεολογισμοί και μαργαριτάρια (που επηρεάζουν όλη την κοινωνία)

- προβολή του νεανικού κώδικα επικοινωνίας με αποτέλεσμα να διαφημίζεται ως σωστός ή να διαμορφώνεται σε μόδα

- οι διάλογοι μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον και το οικογενειακό μορφωτικό επίπεδο

Λύσεις-τρόποι αντιμετώπισης

- ✓ παιδεία

- καλύτερη γλωσσική εκπαίδευση μέσα από τη συγγραφή κειμένων διαφορετικών απαιτήσεων

- αρθρογραφία σε σχολικές έντυπες κι ηλεκτρονικές εφημερίδες

- συγγραφή μελετών και παρουσιάσεις

- δημιουργική και κριτική επαφή με το διαδίκτυο και την πληθώρα των κειμένων του

- ✓ η Πολιτεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση

- να διαμορφώσουν ειδικά τμήματα νεοελληνικής γλώσσας για ενήλικες με συγγραφή κειμένων κτλ

- σε Σχολές Γονέων να εκπαιδεύονται οι ενήλικες στη χρήση της γλώσσας ώστε να βοηθήσουν πιο αποτελεσματικά τους μαθητές

- ✓ ΜΜΕ

- να προσέχουν περισσότερο το λόγο που χρησιμοποιούν

- να προσλάβουν φιλόλογους για τον έλεγχο των κειμένων και του λόγου

- να εντάξουν στο πρόγραμμά τους ειδικές εκπομπές με θέμα την ελληνική γλώσσα και τη σωστή χρήση της, ειδικά αφιερώματα κτλ

- να παρουσιάζουν λογοτεχνικά έργα και λογοτέχνες (ποίηση, θέατρο, διηγήματα κτλ)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η σημερινή νεολαία έχει τη δική της γλώσσα με τους δικούς της κανόνες και στόχο τη μεταξύ τους επικοινωνία μόνο. Τούτος ο συνθηματικός χαρακτήρας εντοπίζεται σε όλο τον κόσμο και κάθε εποχή. Με τον καιρό και την ενηλικίωση και την παράλληλα ενσωμάτωση στην κοινωνία η γλωσσική τους επιλογή εγκαταλείπεται και ακολουθούν τους κανονικούς γλωσσικούς κανόνες.

«Έχεις κληθεί να συμμετάσχεις ως εκπρόσωπος του δεκαπενταμελούς συμβουλίου του σχολείου σου σε ένα συνέδριο με θέμα τη συμπεριφορά των νέων σήμερα. Ετοίμασε μία εισήγηση (500-600 λέξεων) σχετικά με τη στάση των συνομηλίκων σου».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολλοί είναι εκείνοι που αναφέρονται με ψόγους για τους σημερινούς νέους και ακόμα περισσότεροι είναι όσοι καθημερινά καταγράφουν την επικριτική τους θέση για τη σημερινή νεολαία στον Τύπο και τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης επικοινωνίας. Εντούτοις, λίγοι είναι αυτοί που θέλουν να υπερασπιστούν τους νέους θεωρώντας ότι οφείλεται στην ιδιομορφία της περιόδου που ζούμε. Από την εποχή, ακόμα, του Αριστοτέλη οι νέοι κατακρίνονταν· ο φιλόσοφος τους κατηγορούσε για αδιαφορία στα πολιτικά ζητήματα και νωχελικότητα (=οκνηρία, τεμπελιά, νωθρότητα). Οι μεγαλύτεροι συχνά κάνουν κριτική χωρίς να θυμούνται ότι και αυτοί δέχονταν την κριτική των πρεσβυτέρων τους για τη δική τους -αιρετική με τα τότε δεδομένα- συμπεριφορά και στάση.

(ως ομιλία)

κυρίες και κύριοι,

ακούστηκαν πολλές απόψεις που κρίνουν αρνητικά τη στάση των σημερινών νέων. Πολλοί ήταν εκείνοι που νωρίτερα αναφέρθηκαν με ψόγους για τη σύγχρονη νεολαία, και ακόμα περισσότεροι είναι όσοι καθημερινά καταγράφουν την επικριτική τους θέση για τη σημερινή νεολαία στον Τύπο και τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης επικοινωνίας. Ωστόσο, λίγοι είναι εκείνοι που θέλουν να υπερασπιστούν τους νέους, θεωρώντας ότι απλά είναι η διαφορετική έκφραση της ιδιόρρυθμης περιόδου που ζούμε.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

αίτια της στάσης των νέων

- ✓ η σύγχρονη νεολαία δεν είναι παρά ο καθρέφτης της κοινωνίας
- ✓ βασιζονται στα κοινωνικά πρότυπα που διαμόρφωσαν οι μεγαλύτεροι
- ✓ οι προβολές του κοινωνικού κανιβαλισμού και του ανταγωνισμού που εισπράττουν οι νέοι τους επηρεάζουν
- ✓ αποδέχονται τις αξίες τις κοινωνίες όπως τις δέχονται μέσα στην οικογένεια, το ανταγωνιστικό κι ατομικιστικό σχολείο και το λοιπό κοινωνικό περιβάλλον
- ✓ οι νεολαίοι επηρεάζονται από τη διαμόρφωση των οικογενειακών δεσμών (μονογονεϊκές οικογένειες, ενδοοικογενειακές ρήξεις, εργαζόμενοι γονείς με αποτέλεσμα τα παιδιά να κοινωνικοποιούνται και να μεγαλώνουν μόνα χωρίς έλεγχο και προτροπές ή απαγορεύσεις)
- ✓ η ανεργία η οποία διαμορφώνει σε σημαντικό βαθμό τη νωθρότητα
- ✓ μένοντας άνεργοι οι νέοι που κόπασαν τόσο για ένα πανεπιστημιακό πτυχίο/δίπλωμα καλλιεργούν μία ανάλογη στάση
- ✓ η ευρύτερη κοινωνική αντίληψη ότι πρέπει κάποιος να εργάζεται στον τομέα τον οποίο σπούδασε, οδηγεί τη σημερινή νεολαία να μένει μακριά από την εργασία, περιμένοντας να βρεθεί μία αρμόζουσα στις σπουδές της δουλειά
- ✓ η απαίτηση να εργαστούν στο δημόσιο κι όχι στον ιδιωτικό τομέα τους οδηγεί στην ανεργία και τη νωθρότητα
- ✓ η στάση της Πολιτείας και των πολιτικών απομακρύνει τους νέους από την πολιτική και την ενασχόληση με τα κοινά. Το φανατισμένο πολιτικό κλίμα μέσα στο οποίο μεγάλωσαν τους απομάκρυνε περισσότερο.

✓ η κακή παιδεία

- που διδάσκει βιωματικά τον ανταγωνισμό κι όχι τη συνεργασία
- που διδάσκει την υποταγή στην αυθεντία (εκπαιδευτικό, βιβλίο, διευθυντή), και όχι την κρίση, το διάλογο, την έρευνα

- που δεν καλλιεργεί/διδάσκει τις ανθρωπιστικές αρχές. Οι αξίες του ανθρωπισμού διδάσκονται ως μίας θεωρία ανάμεσα στα άλλα γραμματικά φαινόμενα.

- σχετικά με τις γνώσεις (για εθνικές γιορτές ή άλλες σημαντικές επετείους) είναι φανερό ότι κάτι τέτοιο αποτελεί την απόλυτη ένδειξη ότι οι νέοι δεν τα εισπράττουν από το εκπαιδευτικό σύστημα· βέβαια και αυτοί είναι απλά μόνο ένα μέρος αδιάφορων ή κακών μαθητών. Το ίδιο εξάλλου το εκπαιδευτικό σύστημα έπαψε να είναι εθνοκεντρικό, μέσα σε ένα καταγισμό πληροφοριών και μία έκρηξη γνώσεων.

✓ η γλώσσα των νέων έχει συνθηματικό χαρακτήρα και ο σεβασμός (που κατηγορούνται ότι δεν επιδεικνύουν) κερδίζεται από τις πράξεις.

✓ οι νέοι αδυνατούν να κρίνουν τα ΜΜΕ και τις πληροφορίες του διαδικτύου με αποτέλεσμα τη μίμηση όσων προβάλλονται εκεί

✓ η αγανάκτηση/οργή της νέας γενιάς

- οι ανήλικοι και οι φοιτητές αισθάνονται σε σημαντικό βαθμό μία καταπίεση, μία οργή επειδή δεν ακούγεται η δική τους άποψη

- αναζητούν κάθε τρόπο να ακουστούν ακόμα και φτάνοντας στη βία (φθορές ιδιωτικών περιουσιών, βία σε αθλητικούς χώρους και κινητοποιήσεις ή σε σχολικά αντικείμενα κτλ)

✓ η νεότερη γενιά είναι η πιο κουρασμένη από το εκπαιδευτικό σύστημα και η πιο δημοκρατικά μεγαλωμένη

- αδυνατεί να ισορροπήσει ανάμεσα στο δημοκρατικό οικογενειακό περιβάλλον (χωρίς "ξύλο") και ένα αυταρχικό σχολείο που επιβάλλεται μέσω της ύλης και των λογής εξετάσεων

θετικά της σύγχρονης νεολαίας

όσοι κατηγορούν τη σημερινή νεολαία δεν μπορούν να δουν τα θετικά που ως γενιά έχει αναπτύξει. Δεν είναι σε θέση να κατανοήσουν τις πολύπλευρες πτυχές των χαρακτηριστικών της

✓ είναι η πιο μορφωμένη νεότερη γενιά από ποτέ (ξένες γλώσσες, μεγαλύτερη επαφή ποσοτικά και ποιοτικά με το βιβλίο -σχολικό και μη- κτλ)

✓ λόγων των νέων τεχνολογιών και των μέσων επικοινωνίας είναι η πιο ενημερωμένη (και εκπληκτικά γρήγορα)

✓ η νεολαία της υπαίθρου έχει πλησιάσει πολύ αυτή των αστικών κέντρων και των μητροπόλεων

✓ καθώς δεν έζησε αυταρχικές πολιτικές ανωμαλίες, αντιλαμβάνεται με διαφορετικό τρόπο τη δημοκρατία (την ανοχή στη διαφορετικότητα, την ανάγκη να εκφραστεί πολιτικά, κοινωνικά και καλλιτεχνικά με διαφορετικό τρόπο)

✓ η κριτική αυτή ικανότητα τους κρατά μακριά από φανατισμούς, ενώ έχουν την απαιτούμενη ωριμότητα να ασκούν κριτική.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά γίνεται κατανοητό ότι τα αίτια ουσιαστικά για τη συμπεριφορά των νέων σήμερα υπάρχουν στην ίδια την κοινωνία που οι πρεσβύτεροι διαμόρφωσαν με τον ατομισμό και το σύγχρονο κοινωνικό κανιβαλισμό. Ωστόσο, η παρουσιαζόμενη εικόνα των σημερινών νέων δεν αποτελεί παρά αντανάκλαση μιας μόνο μερίδας τους. Οι περισσότεροι αγωνίζονται σκληρά να ξεπεράσουν τα προβλήματα που κληρονόμησαν και να σταθούν με αξιοπρέπεια σε μία κοινωνία που αδηφάγα καταστρέφει με ρουσφέτια και απάνθρωπα μέσα ενημέρωσης.

«Έχεις κληθεί να συμμετάσχεις σε μια συζήτηση για την εγκληματικότητα στην Ελλάδα και τους φόβους που προκαλεί αυτή στους πολίτες. Ετοίμασε μία τοποθέτηση (500-600 λέξεων) για τα αίτια που οδηγούν στη σύγχρονη εγκληματικότητα των νέων».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στη χώρα μας μια ιδιαίτερη αύξηση της εγκληματικότητας και κυρίως αυτής που έχει να κάνει με το ποινικό δίκαιο και τις βιαιοπραγίες. Δυστυχώς, μέσα στην εγκληματική αυτή στροφή της ελληνικής κοινωνίας οι νέοι δε μένουν αμέτοχοι· αντίθετα, οι ηλικίες ολοένα χαμηλώνουν και όλο και σε μικρότερη ηλικία ανήλικοι εισέρχονται στο χώρο του εγκλήματος και της βίας προκαλώντας ανησυχία σε κάθε σκεπτόμενο νου.

Αποτελεί καθημερινό φαινόμενο πια στις ειδήσεις να γίνεται λόγος για ένα έγκλημα ή μία πράξη βίας δηλώνοντας μία νέα τάση που καταλαμβάνει την ελληνική κοινωνία. Ενώ αρχικά οι πολίτες λόγω της στάσης των μέσων ενημέρωσης είχαν σχηματίσει την άποψη ότι για τα εγκλήματα ευθύνονται οι αλλοδαποί μετανάστες, γίνεται ολοένα κατανοητό ότι η βία έχει εισχωρήσει στην κοινωνία μας και τους ημεδαπούς. Με μεγαλύτερη όμως συχνότητα παρατηρούμε ότι όλο και περισσότεροι νέοι λαμβάνουν μέρος σε πράξεις βίας ακόμα και από την προεφηβική ηλικία.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

αίτια του φαινομένου

√ Η οικογένεια

- η στάση πολλών γονέων που μέσα στην καθημερινή πίεση αδυνατούν να εξηγήσουν στα παιδιά τους με διάλογο τι πρέπει και τι δεν πρέπει να κάνουν και φέρονται αυταρχικά
- το γεγονός ότι οι γονείς για λόγους εργασίας απουσιάζουν πολλές ώρες από το σπίτι και καλύπτουν μόνο τις οικονομικές ανάγκες των παιδιών, αλλά όχι τις ψυχοσυναισθηματικές
- η βιαιοπραγία και η κακοποίηση μελών της οικογένειας ως καθημερινές σκηνές στα παιδικά μάτια
- η αδιαφορία (λόγω εργασίας ή έλλειψης μόρφωσης και αδυναμίας προσαρμογής στις νέες κοινωνικές απαιτήσεις) των γονέων που αφήνουν τα παιδιά τους ως αρχή δημοκρατίας και ελευθερίας αχαλίνωτα

√ Η κοινωνία

- η αδιαφορία της κοινωνίας και ο ατομικισμός (κλεινόμαστε σπίτι μας και αδιαφορούμε για το γείτονα θεωρώντας ότι τέτοια γίνονται μόνο αλλού και σε άλλους)
- ο κοινωνικός κανιβαλισμός της κοινωνίας μας που καλλιεργεί την ιδέα ότι για να μεγαλοουργήσει κάποιος και να ανέλθει κοινωνικά και οικονομικά πρέπει να εκμεταλλευτεί τους συμπολίτες του
- η γενικότερη ανέχεια(=φτώχεια) που σπρώχνει πολύ κόσμο στο έγκλημα προκειμένου να εξασφαλίσει τα προς το ζην
- η καταναλωτική κοινωνία και η ζήλια που προκαλεί σε όποιον δεν έχει συγκεκριμένα καταναλωτικά αγαθά
- που περιθωριοποιεί όποιον διαφέρει

√ Η παιδεία

- είναι ανταγωνιστική χωρίς να καλλιεργεί το σεβασμό και την αποδοχή
- είναι κομφορμιστική και όποιος διαφέρει ή τιμωρείται -χωρίς ουσιαστικό διάλογο προηγουμένως- ή στιγματίζεται και περιθωριοποιείται/ απομονώνεται
- δεν καλλιεργεί την κριτική σκέψη, αλλά μόνο τη στείρα αποστήθιση με τελικό αποτέλεσμα την υποταγή στην αυθεντία

- δεν καλλιεργεί βιωματικά τις ανθρωπιστικές αξίες, αλλά μόνο θεωρητικά μέσα σε ένα μονότονο και κουραστικό μάθημα

✓ Τα ΜΜΕ

- οι προβαλλόμενες εικόνες βίας (ταινίες, ειδήσεις, ηλεκτρονικά παιχνίδια κλπ). Η βία φαίνεται να γίνεται αποδεκτή στα μάτια του παιδιού με τις τόσες προβολές
- ο ρατσισμός που συχνά προβάλλεται τόσο έντονα
- η αδιαφορία των μέσων επικοινωνίας για τη νεολαία και τις αντιδράσεις της

Λύσεις στο πρόβλημα

✓ μέσα από την εκπαίδευση

- λειτουργώντας προληπτικά με τη βοήθεια ειδικών παιδοψυχολόγων και κοινωνιολόγων (η πρόληψη είναι πιο ουσιαστική από τη θεραπεία και πιο φτηνή)
- τονίζοντας και βιώνοντας τις αξίες της ελευθερίας και της δημοκρατίας, το σεβασμό στη διαφορετικότητα και την προσωπικότητα του άλλου, την αλληλεγγύη

- με διαθεματικές εργασίες για το φαινόμενο της εγκληματικότητας, τη στάση της νεολαίας απέναντι στο πρόβλημα, τα προβλήματά της κτλ

- με πολιτιστικές δράσεις (εκθέσεις εικαστικών, φωτογραφίας, αρθρογραφία, θεατρικό, συγγραφή και ανάγνωση λογοτεχνικών έργων) για το κοινωνικό αυτό πρόβλημα · ο πολιτισμός ενώνει, γαλουχεί με αξίες, διδάσκει τη συνεργασία, ψυχαγωγεί

- να δίνουν μεγαλύτερη προσοχή οι γονείς στα παιδιά τους και να μη στέκουν μόνο στις οικονομικές τους υποχρεώσεις

✓ τα ΜΜΕ

- να αποκτήσουν μία παιδαγωγική στάση μπροστά στο πρόβλημα
- να καλλιεργήσουν αισθήματα συμπόνιας και ενδιαφέροντος για τους γείτονες
- να περιορίσουν τις σκληρές βίας που προβάλλουν σε ώρες που οι νέοι δεν παρακολουθούν τηλεόραση

- να αυξήσουν τις ενημερωτικές εκπομπές με θεματολογία κοινωνική (εγκληματικότητα, προβλήματα νεολαίας κτλ) σε βάρος των ανούσιων εκπομπών που σήμερα εντάσσονται στη θεματολογία τους

- να προχωρήσουν άμεσα -σε συνεργασία με την Πολιτεία- σε καμπάνιες διαρκείας με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού

✓ η Πολιτεία και η Τοπική Αυτοδιοίκηση

- να λειτουργήσουν προληπτικά με τη σύσταση ειδικών τοπικών επιτροπών πρόληψης της παραβατικότητας

- με την αποδοχή της νεανικής διαφοροποίησης και την ενσωμάτωση της νεολαίας στον κοινωνικό ιστό

- με δράσεις κι εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης των νέων

- με πολιτιστικές εκδηλώσεις

- με ενημερωτικές συναντήσεις για θέματα που απασχολούν τους νέους

- οι δικαστικές αρχές δεν μπορούν να φέρονται στους νέους εγκληματίες με όρους ενηλίκων (φυλάκιση), αλλά με στόχο την διαπαιδαγώγησή τους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η σημερινή κοινωνία χαρακτηρίζεται από μία ολοένα αυξανόμενη εγκληματικότητα στην οποία δεν μπορούν να μένουν αμέτοχοι οι νέοι ως μέλη της ίδιας κοινότητας. Η φοβούμενη "αμερικανοποίηση" της Ελλάδας πλέον είναι ορατή και κρούει τις πόρτες κάθε οικίας. Οφείλουμε πια όχι απλά να καταγράφουμε συμβάντα, αλλά να προχωρήσουμε σε μία θεραπεία του φαινομένου κυρίως μέσα από την πρόληψη, τόσο στο σχολικό περιβάλλον με τη δημόσια εκπαίδευση όσο και μέσα από την οικογένεια με την προσοχή των γονέων στα παιδιά τους και τους πολλαπλούς κινδύνους που τα απειλούν.

«Από την εμπειρία σου να γράψεις (500-600 λέξεις) όλα εκείνα που επηρεάζουν τους νέους σήμερα όσον αφορά τη διασκέδασή τους και που τους οδηγούν στη βία και τα ναρκωτικά».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολλοί είναι εκείνοι οι μελετητές και οι στοχαστές που πρεσβεύουν ότι η σύγχρονη νεολαία επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από τη μόδα -με όποιο τρόπο κι αν εκφράζεται αυτή- και τη διασκέδαση που η τελευταία επιβάλλει στους μετόχους της. Παράλληλα, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που καταγράφεται η κοινή διαπίστωση ότι η ολοένα αυξανόμενη εγκληματικότητα πλέον αρχίζει και προσελκύει όλο και περισσότερους νέους.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Οι νέοι σήμερα επηρεάζονται άμεσα από τη μόδα και φαίνεται σε πολλές περιπτώσεις αυτή να τους οδηγεί στην άσκηση βίας και την εγκληματικότητα γενικότερα. Με τον όρο μόδα ωστόσο δεν πρέπει να μένουμε στη στενή έννοια της μαζικής κουλτούρας μόνο για την ενδυμασία, αλλά και στη γενικότερη συμπεριφορά ενός συνόλου πολιτών.

αίτια

- √ Αθλητισμός και βία
 - η βία στα γήπεδα διαφημίζεται από τα ΜΜΕ και επηρεάζει την άβουλη νεολαία
- √ κινηματογράφος/ τηλεόραση και βία
 - η βία και η εγκληματικότητα του σινεμά επηρεάζει έμμεσα και άμεσα τους νέους, καθώς οι ήρωες πάντα χρησιμοποιούν βία και νικούν, ενώ συχνά παρουσιάζονται και θετικά από την άσκηση βίας.
 - το ερωτικό στοιχείο στον κινηματογράφο συχνά είναι άμεσα συνδεδεμένο με την άσκηση βίας (βιασμοί, επιτυχία στο αντίθετο φύλο του υπερήρωα ύστερα από φόνους).
 - η βία που διαφημίζεται (έστω και ακούσια) μέσα από τα δελτία ειδήσεων επηρεάζει τους νεολαίους.
 - κυριαρχεί πια η ιδέα σε όλους ότι η προβολή από την τηλεόραση (και τα δελτία ειδήσεων) είναι το παν, με αποτέλεσμα πολλοί να καταφεύγουν στην άσκηση βίας ή την εγκληματικότητα προκειμένου να τους προβάλλει ένα δελτίο ειδήσεων.
 - √ Ναρκωτικά
 - τα ναρκωτικά επηρεάζουν ολοένα και μεγαλύτερο τμήμα της ελληνικής νεολαίας, μέσα από τη μίμηση (πιθηκισμό) ξένων προτύπων.
 - Ανεργία - φτώχεια
 - √ λόγω της οικονομικής δυσχέρειας πολλοί νέοι καταφεύγουν στη βία και την εγκληματικότητα προκειμένου να εξασφαλίσουν τα βασικά μέσα διαβίωσης.
 - √ γενικότερα η φτώχεια είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εγκληματικότητα.
 - √ Η ευρεία κοινωνική αντίληψη ότι κοινωνική άνοδος είναι η οικονομική άνοδος
 - √ μπροστά στο όραμα για κοινωνική και οικονομική άνοδο (κοινωνική κατάξωση) οι νέοι μεταχειρίζονται ορισμένες φορές κάθε μέσο (κοινωνικό κανιβαλισμό, βία)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι η μόδα, όπως αυτή εκφράζεται στις καθημερινές εκφράσεις της νεοελληνικής κουλτούρας εξαιτίας των κινηματογραφικών ή τηλεοπτικών προτύπων και της μίμησης αρνητικών ξενόφερτων προτύπων επηρεάζει πρώτα και κύρια

τη νεολαία, που ακόμα δεν έχει αναπτύξει την απαραίτητη κριτική ικανότητα. Το πρόβλημα αυτό μοιάζει να μπορεί να επιλυθεί μέσα από μία σωστή διαπαιδαγώγηση τόσο οικογενειακή όσο και σχολική με κύριο στόχο την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας ώστε να μπορούν οι νέοι και οι νέες να αντιδρούν απέναντι στην κυριαρχία της μόδας και τα πρότυπα που προβάλλονται εκούσια ή ακούσια.

πρότυπα συμπεριφοράς και είδωλα νέων

«Κάθε γενιά έχει τα δικά της πρότυπα. Συνήθως αυτά τα πρότυπα προέρχονται από το παρελθόν, την προγονολατρία και την ηρωολατρία. Σήμερα όμως οι νέοι διαμορφώνουν τα δικά τους πρότυπα από τα πρόσωπα που προβάλλονται κυρίως από τις τηλεοπτικές οθόνες. Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) αναζητήστε την αξία των θετικών προτύπων και τους λόγους που οδηγούν τους νέους στην υιοθέτηση αρνητικών προτύπων».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια πολύ συχνά ακούγονται από διάφορες πλευρές κατηγορίες κατά των νέων της εποχής μας για τη γλώσσα που χρησιμοποιούν. Συνήθως πρόκειται για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και μίας διαφορετικής παιδείας που θεωρούν ότι η γλώσσα των νέων δεν αρμόζει με τα ελληνικά ήθη και με αφορμή αυτήν προχωρούν και σε μία γενικότερη κριτική της συμπεριφοράς και των ιδεών τους.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

οι νέοι αναζητούν πρότυπα επειδή

- ✓ θέλουν να ικανοποιήσουν την έμφυτη ορμή τους για
- ✓ θέλουν με τη μίμηση προτύπων να απελευθερωθούν από την ανωνυμία που δημιουργεί ο συνωστισμός στις μεγαλουπόλεις
- ✓ εντυπωσιάζονται από τη δόξα των προτύπων
- ✓ θέλουν με τη μίμηση να διαμορφώσουν την προσωπικότητα τους
- ✓ έχουν την έμφυτη τάση για προσωπολατρία
- ✓ θαυμάζουν και εκτιμούν τις αναγνωρισμένες προσωπικότητες
- ✓ επηρεάζονται από τον προβαλλόμενο (από τα ΜΜΕ, το σχολείο κλπ) τρόπο ζωής

τα πρότυπα που ωφελούν τους νέους είναι

- ≈ ηθικά πρόσωπα του παρελθόντος
- ≈ έχουν ευδοκιμήσει μέσα στον κοινωνικό χώρο
- ≈ έχουν την εκτίμηση και την αναγνώριση της κοινωνίας
- ≈ διαπνέονται από ειλικρίνεια
- ≈ έχουν πρωτοστατήσει στις ιστορικές, κοινωνικές και επιστημονικές μεταβολές
- ≈ μπορούν να οδηγήσουν τους νέους στην αυτογνωσία και στον αυτοέλεγχο
- ≈ αφυπνίζουν στους νέους την έμφυτη τάση της μίμησης

τα θετικά πρότυπα

- διαμορφώνουν το χαρακτήρα και αναπτύσσουν την προσωπικότητα του νέου
- προβάλλουν κοινωνικές αρετές για μίμηση
- αποτελούν παραδείγματα αρετής για το σημερινό νέο
- γεννούν την εμπιστοσύνη και την ασφάλεια στο νέο
- καλούν το σύγχρονο νέο να συνεργαστεί με τους μεγαλύτερους για την επίλυση των μεγάλων και δύσλυτων κοινωνικών προβλημάτων
- παίζουν διδακτικό ρόλο
- φέρνουν μηνύματα του παρελθόντος, που είναι πολύ χρήσιμα στο παρόν και το μέλλον
- κάνουν αισιόδοξο και δραστήριο το σύγχρονο νέο

- γεμίζουν με ιδανικά και αξίες το σημερινό νέο
- συνδέουν το νέο με το παρελθόν
- αναπτύσσουν την εθνική συνείδηση του νέου
- μαθαίνουν στο νέο να εργάζεται, να συνεργάζεται και ν' αναπτύσσει πρωτοβουλίες ·
-καλλιεργούν την έμφυτη κοινωνικότητα του νέου.

τα αρνητικά πρότυπα:

- ≈ διαφεύδουν τα όνειρα του σημερινού νέου ·
- ≈ οδηγούν το νέο σε ηθικές παρεκτροπές
- ≈ προκαλούν φανατισμό ή προσωπολατρία ·
- ≈ προβάλλονται σαν ήρωες και πετυχημένα άτομα ·
- ≈ ηρωοποιούνται από το σημερινό νέο ·
- ≈ προβάλλονται πολύ από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ·
- ≈ οδηγούν το νέο στην τυφλή μίμηση τους ·
- ≈ εμποδίζουν το σημερινό νέο να σκέφτεται ήρεμα και αντικειμενικά ·
- ≈ μοιάζουν με τα είδωλα ·
- ≈ προσκολλούν το σύγχρονο νέο με πάθος στις ιδέες και τις αντιλήψεις τους ·
- ≈ κάνουν το νέο που ακολουθεί με φανατική επιμονή την κοσμοθεωρία τους μονόπλευρο,

αδιάλλακτο και ασυμβίβαστο.

σήμερα όμως οι αντιήρωες κατακλύζουν την εποχή μας

- √ ο σημερινός άνθρωπος δεν ντρέπεται για τους συμβιβασμούς και τις υποχωρήσεις του
- √ ο σύγχρονος άνθρωπος ονειρεύεται τον εύκολο πλουτισμό και την άκοπη ανάδειξη
- √ ο σημερινός άνθρωπος βασιζεται σε απαξίες
- √ ο σύγχρονος άνθρωπος αγωνίζεται με πάθος για υλικές απολαβές
- √ ο ευδαιμονισμός και ο ωφελιμισμός είναι πόλοι έλξης του σημερινού ανθρώπου
- √ το βόλεμα θεωρείται σαν το μεγαλύτερο ιδανικό της σημερινής ζωής
- √ το ατομικιστικό πνεύμα δημιουργεί ψευτοήρωες και όχι πραγματικούς ήρωες
- √ η ειδωλολατρία των σταρ στην εποχή μας είναι η νέα θρησκεία
- √ η τάση φυγής από κάθε πρόβλημα δημιουργεί ψευτοήρωες
- √ σήμερα δεν απονέμεται τιμή στους ήρωες της καθημερινής ζωής (γονείς, δασκάλους,

επιστήμονες . . .)

√ ο πραγματικός ήρωας είναι συνεπής στις ιδέες και στα «πιστεύω», του, ενώ ο ψευτοήρωας αλλάζει ιδέες προκειμένου να πετύχει τη γρήγορη και άκοπη ανάδειξη του.

αίτια για την υιοθέτηση αρνητικών προτύπων

√ τα ΜΜΕ που

- προβάλλουν ήρωες δράσεις όπου ο πρωταγωνιστής πάντα δολοφονεί ή νικάει
- προβάλλουν χιλιάδες διαφημίσεις χρησιμοποιώντας στερεότυπα ή τυχάρπαστα πρόσωπα της επικαιρότητας

• η προβολή τυχάρπαστων ατόμων ως καλλιτέχνες

√ το σχολείο που

• δεν αναπτύσσει κριτικό πνεύμα στους νέους, αλλά διδάσκει στείρα και προάγει την αποστήθιση, τον ανταγωνισμό και τη βαθμοθηρία

• λειτουργεί κορφορμιστικά και μακριά από τις ψυχοσυναισθηματικές ανάγκες των νέων

• δε δείχνει βιώματικά έναν εναλλακτικό δρόμο μακριά από την τηλεόραση και τους

Η/Υ (απλά μόνο διδάσκει)

• που δεν αφήνει ελεύθερο χρόνο στους μαθητές

√ η οικογένεια που

• διαλύεται μέσα στο άγχος της καθημερινότητας και δεν επιτρέπει στους γονείς να παρακολουθούν και να δέχονται με τα τέκνα τους

- ελλείπει μόρφωσης (και πόρων συχνά) μένει πολλές ώρες μπροστά στην τηλεόραση και επηρεάζονται έτσι τα παιδιά

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, οι νέοι σήμερα γαλουχούνται από πρότυπα που συχνά είναι μακριά από τις γενικότερες κοινωνικές και ηθικές αξίες. Πρότυπα που διαμορφώνονται από τα ΜΜΕ και την αδυναμία των οικογενειών και του σχολείου να συμβουλευθούν και να στηρίξουν ψυχικά επαρκώς τα παιδιά. Είναι, λοιπόν, ανάγκη να διαμορφωθεί μια παιδεία που δε θα στηρίζεται στην αποστήθιση, αλλά στη βιωματική διδασκαλία ώστε να αποκτήσουν οι νέοι μας κριτική σκέψη.

«Η ενδυμασία σήμερα φαίνεται να διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στις καθημερινές καταναλωτικές μας επιλογές. Σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) προσεγγίστε το ρόλο που παίζει το ένδυμα στο σύγχρονο κοινωνικό βίο»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στις δυτικές λεγόμενες κοινωνίες η ενδυμασία φαίνεται να διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο. Τόσο οι διαφημίσεις όσο και οι βιτρίνες των πολυκαταστημάτων προβάλλουν κυρίως ενδύματα που ακολουθούν τις επιταγές της μόδας. Ως λογική συνέπεια ακόμα και οι καταναλωτικές μας επιλογές κατά κύριο λόγο αναφέρονται στην ενδυμασία και την εικόνα που παρουσιάζουμε στο κοινωνικό σύνολο.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Ιστορική αναδρομή

Η ενδυμασία είναι ιστορικά συνδεδεμένη με τον ανθρώπινο είδος ήδη από τα Προϊστορικά Χρόνια. Οι άνθρωποι (πρόγονοι του ανθρώπινου είδους) ντύνονταν όχι μόνο με στόχο την προστασία τους από τις καιρικές συνθήκες. Έχει αποδειχθεί ότι στόλιζαν τα ενδύματά τους με σπάνια αντικείμενα (από το κυνήγι, που έβρισκαν στις πεζοπορίες τους κτλ)

Ντυνόμαστε για να:

- ✓ είμαστε αρεστοί σε ένα σύνολο ανθρώπων που θέλουμε να εντυπωσιάσουμε
- ✓ μας προσέχουν
- ✓ "περάσουμε" μία συγκεκριμένη εικόνα για τον εαυτό μας στους άλλους
 - μέσα από το ντύσιμό μας προσπαθούμε συνειδητά ή ασυνείδητα να ενταχθούμε σε κάποιο συγκεκριμένο κοινωνικό σύνολο (επαγγελματικό, κοινωνικό, ιδεολογικό)
 - προβάλλοντας κοινωνικές αντιλήψεις και πολιτικές πεποιθήσεις (μουσικά ακούσματα, πολιτικές απόψεις κτλ)
- ✓ Το ιδιαίτερο ένδυμα ενός λαού δηλώνει:
 - το επίπεδο του πολιτισμού του
 - τις ηθικές του αντιλήψεις (π.χ. ο φερετζές και τα τσαντόρ στις μουσουλμανικές χώρες, οι μίνι φούστες στις δυτικές κοινωνίες),
 - την αισθητική του λαού αυτού
 - το ρόλο των δύο φύλων σαν εργατικό δυναμικό και στην κοινωνία
 - τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις.
- ✓ Τα ρούχα συνήθως αποκαλύπτουν την κοινωνική θέση του ατόμου (με την ευρύτερη έννοια τον επαγγελματικό τομέα και οικονομική θέση του -πχ με ακριβές φίρμες κτλ).
- ✓ Δείχνουν τις αισθητικές τους αντιλήψεις
 - Αποκαλύπτουν την ψυχολογία του, τη συναισθηματική του κατάσταση κτλ
 - με το ένδυμα του κάποιος θέλει να δείξει ότι εντάσσει τον εαυτό του στη μια ή την άλλη κοινωνική ομάδα

Πώς παρουσιάζεται η ενδυμασία σήμερα

- ✓ Βιομηχανία ενδυμασίας
 - η βιομηχανία του ενδύματος υποστηρίζεται από μία άλλη πληθώρα επαγγελματιών (μεγαλέμποροι, προμηθευτές, μικρότερα εμπορικά καταστήματα, μεταφορικές εταιρείες, ναυτιλία, αεροπλοΐα κλπ)

- διαφημίζεται με πολλούς τρόπους από τα ΜΜΕ ("κουτσομπολιστικές" εκπομπές, εκπομπές μόδας κτλ)
- διαμορφώνει τη μόδα
 - ≈ μόδα είναι η τάση της κοινωνίας να επιλέγει συγκεκριμένα ενδύματα, χρώματα, είδος κτλ
 - ≈ σήμερα συναντώνται πολλές "μόδες"
 - ανάλογα με τα γούστα κάποιου
 - ανάλογα με την ηλικία (οι γέροι φορούν σοβαρά ρούχα, ενώ οι νεότεροι θέλουν να προκαλούν)
 - ανάλογα με τα μουσικά του ακούσματα (πχ άλλα ενδύματα έχουν οι οπαδοί της ροκ κι άλλα της ποπ). Η μουσική αποκαλύπτει το γενικότερο επίπεδο μόρφωσης/ κουλτούρα του ατόμου και άρα το πόσο επηρεάζεται από τις επιταγές της μόδας
 - ανάλογα με την οικονομική κατάσταση του ατόμου και την κοινωνική του θέση (το σοβαρό ένδυμα π.χ. δείχνει μία συγκεκριμένη κοινωνική ή επαγγελματική ομάδα, οι πολιτικές αντιλήψεις των σοσιαλιστών στις δεκαετίες του '70 και του '80 δείχνονταν με το ζιβάγκο πουλόβερ, επειδή τέτοιο φορούσε σαν λαϊκό ένδυμα ο Αν. Παπανδρέου ή το μούσι και το μακρύ σε αριστερούς φοιτητές)
- √ Η ενδυμασία συμπληρώνεται και από τον καλλωπισμό (κόμη, υπόλοιπα στολίδια, μακιγιάζ και αρώματα).

Αίτια κυριαρχίας της μόδας

- √ Τα ΜΜΕ
 - με διαφημίσεις κι εκπομπές
 - που διαμορφώνουν καταναλωτικά πρότυπα και καλλιεργούν την ιδέα ότι πρέπει να αλλάζουμε τακτικά (για να γινόμαστε τάχα αποδεκτοί)
 - επειδή δεν καλλιεργούν την ιδέα ότι μετράει η προσωπικότητα, αλλά προβάλλουν την "εικόνα που περνάμε προς τα έξω"
- √ η παιδεία
 - που δεν αναπτύσσει κριτική ικανότητα, αλλά μόνο προάγει τη στείρα παπαγαλία
 - που επιβάλλει την άκριτη αυθεντία των κυρίαρχων αντιλήψεων
 - που δεν μαθαίνει στη νεολαία να αντιστέκεται στα κελεύσματα της μόδας
 - που είναι ανταγωνιστικό με αποτέλεσμα τα παιδιά να μαθαίνουν -δεδομένων και των κοινωνικών και οικογενειακών αντιλήψεων- ότι μπορούν να διακριθούν μόνο μέσα από την ενδυμασία τους
- √ η οικογένεια που επηρεάζεται και τούτη από τα ΜΜΕ και το κοινωνικό σύνολο
 - ο υπερκαταναλωτισμός
 - τα ένδυμα από τα κυρίαρχα στοιχεία της υπερκατανάλωσης. Καθημερινά σχεδόν ντυνόμαστε διαφορετικά (αυτό απαιτεί αρκετές αγορές)
 - που συντηρεί την αντίληψη του ατομοκεντρισμού και της κοινωνικής προβολής ως αυτοσκοπού

συνέπειες

- √ οικονομική αφαιμάξη/ αδυναμία (εξαιτίας της υπερκατανάλωσης)
 - χάνεται η αξία της προσωπικότητας και κυριαρχεί μόνο η προς τα έξω εικόνα μας
 - το άτομο χειραγωγείται από τις απαιτήσεις της μόδας και ουσιαστικά δεν είναι πια αυτόνομο
- √ Χάσμα των γενεών και ενδυμασία
 - η ενδυμασία προκαλεί προβλήματα και αντιδράσεις μεταξύ των γενεών
 - διαφορετικές αντιλήψεις για το ωραίο
 - οι νέοι ντύνονται προκλητικά για τα ενδυματολογικά δεδομένα των μεγαλύτερων-

παιδιά:

- ≈ θέλουν να τραβούν την προσοχή
- ≈ με το ντύσιμό τους αντιδρούν στο κοινωνικό κατεστημένο. Το ντύσιμο απηχεί τις κοινωνικές και πολιτικές απόψεις τους
- ≈ επηρεάζονται πιο εύκολα από τη μόδα
- ≈ το ντύσιμό τους εκφράζει τις μουσικές προτιμήσεις τους

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, το φόρεμα σήμερα διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη ζωή μας. Η εικόνα που θέλουμε να παρουσιάσουμε και η κοινωνική μας θέση σε συνδυασμό με τις επιταγές τις μόδας και τα κελεύσματα των μέσων επικοινωνίας διαμορφώνουν σε σημαντικό βαθμό τις επιλογές μας. Ωστόσο, οφείλουμε να αντισταθούμε. Αυτό που μετράει δεν είναι η εικόνα, αλλά η ίδια η προσωπικότητά μας.

«Σήμερα παρατηρείται μία ιδιαίτερη τάση οι άνθρωποι να διαχωρίζονται σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες από την ενδυμασία και την εμφάνισή τους γενικότερα. Ποια τα αίτια που μπορούν να ανιχνευτούν στις περιπτώσεις των νέων που ντύνονται εκκεντρικά και πόσο μπορεί η μόδα να τους επηρεάζει; Απαντήστε σε ένα κείμενο περίπου 500 λέξεων».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολύς λόγος γίνεται τις τελευταίες δεκαετίες για την ενδυμασία ιδιαίτερα των νέων. Πολλές είναι οι απόψεις εκείνες που κατηγορούν τη σύγχρονη νεολαία για τον εκκεντρικό τρόπο ένδυσης προκαλώντας διχασμό. Αναμφισβήτητα δεν είναι λίγοι και εκείνοι που τους υπερασπίζονται θεωρώντας το αναφαίρετο δικαίωμα του κάθε ενός να ντύνεται όπως αυτός επιθυμεί.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Παρουσίαση του φαινομένου

✓ Πολλοί είναι οι νέοι σήμερα που ντύνονται εκκεντρικά. Πρόκειται για το ντύσιμο, αλλά και τα υπόλοιπα στοιχεία που συνθέτουν την εικόνα του νέου σήμερα.

✓ ενδύματα (μαύρα ή τζιν ρούχα, μακριά ή κοντά και προκλητικά)

✓ σκουλαρίκια και tattoos σε όλο το σώμα.

✓ η ίδια η κόμμωση (μακρύ ανδρικό μαλλί, κοντοκουρεμένο γυναικείο).

✓ Αναζήτηση των αιτιών

✓ Επιθυμία να προκαλέσουν τα βλέμματα επάνω τους.

✓ Έλλειψη αυτοπεποίθησης και συναισθήματα κατωτερότητας που εκφράζονται με εκκεντρικό ντύσιμο

✓ Επιθυμία να διατρανώσουν την ατομικότητα και τη μοναδικότητά τους

✓ Ναρκισσισμός

✓ Αισθητικές αντιλήψεις των νέων

✓ Αντίδραση στις επιβολές της κοινωνίας όσον αφορά την ενδυμασία (κοστούμι για άνδρες, φούστες κλπ για γυναίκες)

✓ Το ντύσιμό τους απηχεί τις κοινωνικές και πολιτικές απόψεις τους

✓ Επειδή το ντύσιμό τους εκφράζει τις μουσικές προτιμήσεις τους. (πχ hard rock, heavy metal, rave).

✓ Επειδή επηρεάζονται από τη μόδα.

✓ Η βιομηχανία της ένδυσης απαιτεί και καθοδηγεί τη νεολαία που είναι πιο επιρρεπής.

Οι νέοι έχουν μικρότερες αντιστάσεις στις επιταγές της μόδας.

✓ Επιρροές από κινηματογραφικές ταινίες.

✓ Προβολή εκκεντρικών ρούχων και γενικότερα εμφάνισης από τα ΜΜΕ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναζητήσουμε το κύριο αίτιο στην ανάγκη που έχουν σήμερα πολλοί νέοι να τονίσουν με όποιο τρόπο τη μοναδικότητά τους προκαλώντας έτσι τα βλέμματα των άλλων επάνω τους. Παράλληλα, με τον τρόπο αυτό συχνά εκφράζουν την αντίθεσή τους σε επιβολές και κατεστημένα της σύγχρονης κοινωνίας. Ταυτόχρονα δεν μπορούμε να παραβλέψουμε και το γεγονός ότι η μόδα παίζει σημαντικό ρόλο στην επιλογή της εμφάνισης.

«Η ανεργία στη χώρα μας φαίνεται να αποκτά τρομακτικές διαστάσεις. Όλο και περισσότεροι άνθρωποι - νέοι κυρίως - μένουν χωρίς με οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες. Αναζητήστε σε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) τα αίτια της ανεργίας και παρουσιάστε λύσεις για το μεγάλο αυτό κοινωνικό πρόβλημα».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποτελεί καθημερινή συζήτηση όλων των πολιτών σήμερα η ανεργία. Οι στατιστικές αποκαλύπτουν πως όλο και περισσότεροι άνθρωποι χάνουν την εργασία τους ή αδυνατούν να βρουν μια νέα θέση απασχόλησης. Η ανεργία μάλιστα εμφανίζεται εντονότερα στις τάξεις των Νεοελλήνων που αποφοιτούν από τα Λύκεια ή από τα ΑΕΙ και ΤΕΙ. Και τούτο έχει σημαντικές συνέπειες για όλη την κοινωνία, αφού χιλιάδες άνθρωποι κάθε χρόνο δεν έχουν τη δυνατότητα να εξασφαλίσουν τα αναγκαία για επιβίωσή τους.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

σημασία της εργασίας

- συμβάλλει στην ατομική και κοινωνική πρόοδο
- συμβάλλει στην κοινωνική επαφή (μη περιθωριοποίηση)
- είναι δομικό στοιχείο της κοινωνικής ανάπτυξης και συνοχής (απουσία εγκλημάτων)
- συμβάλλει στην ψυχική ανάταση και καλλιεργεί τη δημιουργικότητα
- απομακρύνει κακές σκέψεις και την κακή ψυχολογία
- κάνει τον εργαζόμενο να αναζητά νέες τρόπους βελτίωσης της θέσης του
- ανοίγει τους πνευματικούς ορίζοντες του ατόμου

αίτια ανεργίας

✓ Η τεχνολογική ανάπτυξη σε πολλούς τομείς της οικονομίας αποστερεί την εργασία από αρκετά άτομα.

✓ Οι μικρότερες επιχειρήσεις εξαιτίας του άνισου ανταγωνισμού τους με τις μεγάλες επιχειρήσεις διαλύονται, με αποτέλεσμα να κορυφώνεται η ανεργία.

✓ Πολλοί επιχειρηματίες δεν αξιοποιούν τα κέρδη τους παραγωγικά με επενδύσεις.

✓ Η οικονομία των υπανάπτυκτων χωρών δε μπορεί να ανταποκριθεί στη γρήγορη αύξηση της προσφοράς εργασίας, λόγω του υπερπληθυσμού των χωρών του Τρίτου Κόσμου.

✓ Η διεθνής ύφεση της οικονομίας, ο πληθωρισμός, η απουσία μεγάλων επενδύσεων.

✓ Η έλλειψη σωστού προγραμματισμού για τη λειτουργία επαγγελματιών δημιουργεί τον κορεσμό σε ορισμένα επαγγέλματα, ενώ σε άλλα επαγγέλματα υπάρχει περιορισμένος αριθμός ατόμων που τα εξασκούν.

✓ Πολλές ξένες χώρες που απορροφούσαν το πλεόνασμα των εργατικών χεριών των διαφόρων χωρών έχουν κλείσει την αγορά εργασίας τους, γιατί αντιμετωπίζουν κι αυτές πρόβλημα ανεργίας.

✓ Το φαινόμενο της πολυθεσίας και της υπερωριακής απασχόλησης επιτείνει το σοβαρό πρόβλημα της ανεργίας.

✓ Οι ώριμοι εργαζόμενοι χάνουν την εργασία τους εξαιτίας της τεχνολογικής πρόοδου.

✓ Η έλλειψη προγραμμάτων για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας αυξάνει την ανεργία.

✓ Η έλλειψη κατάλληλου προγραμματισμού, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προοπτικές της εργασίας, και η ανεπάρκεια επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι παράγοντες που

υποδαυλίζουν την ανεργία.

√ Από την ανεργία υποφέρουν περισσότερο οι νέοι, οι ανειδίκευτοι εργάτες και οι γυναίκες.

√ Η ξενομανία και ο μιμητισμός καταπολεμούν τα εγχώρια προϊόντα και αυξάνουν την ανεργία.

√ Η αστυφιλία, ο υδροκεφαλισμός της Αθήνας, ο συγκεντρωτισμός της δημόσιας διοίκησης αυξάνουν την ανεργία.

√ η δομή της κοινωνίας και η ελληνική νοοτροπία

- πολλοί πτυχιούχοι αναζητούν μόνο υψηλόμισθες θέσεις εργασίας.

• δεν αναζητούνται θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, αλλά κυρίως στο δημόσιο (που προσφέρει μονιμότητα και υψηλότερες απολαβές

√ η Ελλάδα έχει κυρίως μικρομεσαίες επιχειρήσεις με μικρό κεφάλαιο και μικρό κύκλο εργασιών

≈ δεν μπορούν να απορροφήσουν/προσλάβουν τόσους πτυχιούχους.

≈ αδυναμία μεγάλων επενδύσεων

≈ κοντόφθαλμη λογική για βραχυπρόθεσμες επενδύσεις (συνήθως καταναλωτικού περιεχομένου)

≈ κακή επιχειρηματική νοοτροπία

≈ επιδιώκονται τεράστια κέρδη με μικρές επενδύσεις και πολύ υψηλές τιμές

≈ δεν καταναλώνονται εύκολα τα ακριβά αγαθά με αποτέλεσμα τη μείωση των θέσεων

εργασίας

- εποχιακή ανεργία

- το χειμώνα αυξάνονται οι άνεργοι από τον κατασκευαστικό κλάδο και τον τουρισμό

- η Πολιτεία δε βοηθά όσο πρέπει

- γραφειοκρατία και ταλαιπωρία για νέες επιχειρήσεις

- δεν καθοδηγούνται σωστά οι άνεργοι και δε στηρίζονται στην αναζήτηση νέων

θέσεων εργασίας

- το ταμείο ανεργίας συχνά οδηγεί σε επανάπαυση, αντί να γίνεται βοήθημα για νέες

επιχειρήσεις

√ η παιδεία έχει σημαντικές ευθύνες

- ο ΣΕΠ είναι ουσιαστικά ανύπαρκτος. Δε δείχνει τις κλίσεις των μαθητών

συνέπειες της ανεργίας

√ ψυχολογικά και ατομικά προβλήματα

- χαμηλό βιοτικό επίπεδο

- κατάθλιψη, σύνδρομο κατωτερότητας

- δημιουργείται άγχος, ανασφάλεια, ψυχοπάθειες.

- ενδοοικογενειακή βία

- νιώθουν παραγκωνισμένοι και καταδικασμένοι από την κοινωνία.

- περιθωριοποιούνται (γίνονται ναρκομανείς, εγκληματίες)

- οδηγούνται στην απαισιοδοξία, στο μηδενισμό, στις επαναστατικές κοινωνικές ιδεο-

λογίες.

- νιώθουν ένα πλέγμα ενοχής, γιατί ζουν σε βάρος των οικογενειών τους

• εξαναγκάζονται να ασκούν επαγγέλματα διαφορετικά απ' αυτά που διάλεξαν οι ίδιοι.

√ κοινωνικά προβλήματα

- μείωση καταναλώσης => ενίσχυση της υπάρχουσας ανεργίας

επαίτεια.

√ εγκληματικότητα και διάρρηξη κοινωνικής συνοχής, βία

- απεργίες, εξεγέρσεις, πολιτική βία

- χάνεται η δημιουργικότητα και η νεανική φρεσκάδα από την παραγωγική διαδικασία
- οι μεσήλικες κινδυνεύουν να μην συνταξιοδοτηθούν

μέτρα αντιμετώπισης

√ Οι ιδιωτικές και κρατικές επενδύσεις, η προσέλκυση ξένων κεφαλαίων και η ίδρυση βιομηχανιών, εκεί που υπάρχει μεγάλη αύξηση της ανεργίας, θα περιορίσουν πολύ το οξύ πρόβλημα της ανεργίας.

√ Το κράτος πρέπει να δημιουργήσει καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης.

√ Το ελληνικό κράτος πρέπει να χρηματοδοτεί εκείνους που θέλουν να μετεγκατασταθούν στην επαρχία, για να ανοίξουν νέες παραγωγικές εργασίες (δηλαδή να δίνει δάνεια με ευνοϊκότερους όρους).

√ Ο επαγγελματικός προσανατολισμός θα συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας, γιατί την αντιμετωπίζει προληπτικά και χρησιμοποιεί καλύτερα το εργατικό δυναμικό.

√ Η ανεργία πρέπει να επηρεάσει το νέο στην εκλογή του επαγγέλματός του.

√ Το ελληνικό κράτος οφείλει να δημιουργήσει ίσες ευκαιρίες εξέλιξης σ' όλους τους νέους και ιδιαίτερα στους μη προνομιούχους.

√ Η ελληνική πολιτεία πρέπει να βελτιώσει ποιοτικά και ποσοτικά την εκπαίδευση και παράλληλα να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας για τους νέους.

√ Οι Νεοέλληνες πρέπει ν' αλλάξουν νοοτροπία, δηλαδή να πάψουν να υποτιμούν τα χειρωνακτικά επαγγέλματα και να στρέφονται μόνο στις επιστήμες και στις διοικητικές θέσεις.

√ Η στροφή προς τα τεχνικά επαγγέλματα είναι μια λύση για την ανεργία στην Ελλάδα.

√ Το ελληνικό κράτος πρέπει ν' ανοίξει νέους τομείς οικονομικής δράσης. Συγκεκριμένα μπορεί να πετύχει την επιστημονική ιχθυοκαλλιέργεια, την επιστημονικοποίηση της κτηνοτροφίας, τη χρησιμοποίηση των σύγχρονων μηχανών στη γεωργία, την επέκταση της ανθοκομίας, την κατασκευή μεγάλων δημόσιων παραγωγικών έργων.

√ Η ελληνική πολιτεία οφείλει να αξιοποιήσει τις γυναίκες που κρύβουν σημαντική παραγωγικότητα και παράλληλα να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας για τις γυναίκες.

√ Η ανεργία των γυναικών μπορεί να αντιμετωπιστεί με την ειδίκευση τους σε επαγγέλματα που παίζουν ουσιαστικό ρόλο στην παραγωγή.

√ Ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) πρέπει να συνεχίσει και να διευρύνει τα προγράμματα του για επιδότηση νέων θέσεων εργασίας. Να καταβάλλει επιδόματα ανεργίας. Να βρίσκει εργασία σε άνεργους. Να παρέχει επαγγελματική εκπαίδευση απ' τις σχολές ταχύρρυθμης εκπαίδευσης. Να παρέχει επαγγελματικό προσανατολισμό στους νέους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, η ανεργία αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της κοινωνίας μας. Και το βασικότερο ζήτημα είναι πως τούτη γεννά δεκάδες άλλα σημαντικότερα κοινωνικά προβλήματα. Έτσι, είναι αναγκαίο όσο ποτέ να βρούμε λύση σε τούτο το μέγιστης σημασίας θέμα.

“Ο καθηγητής σου, στο πλαίσιο του Επαγγελματικού Προσανατολισμού, παρουσιάζει στην τάξη τα νέα δεδομένα στον εργασιακό χώρο που αφορούν σε διαφορετικές μορφές εργασίας, όπως η τηλεργασία. Σου ανατίθεται να εκθέσεις τις συνέπειες που έχει η τηλεργασία σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες (λ.χ. γυναίκες, νέοι, άτομα με ειδικές ανάγκες) που κατεξοχήν αντιμετωπίζουν προβλήματα ανεργίας, καθώς και να παρουσιάσεις άλλους τρόπους αντιμετώπισης της ανεργίας ως γενικό φαινόμενο που γνωρίζει έξαρση στις μέρες μας (450-550 λέξεις)”

ορισμός

τηλεργασία είναι μία εργασία που απασχολεί ένα άτομο μακριά από τον κλασικό τόπο εργασίας (εργοστάσιο, γραφείο κλπ). Ο εργοδότης είναι σαν πελάτης του απασχολούμενου και συνήθως η τηλεργασία στηρίζεται στις νέες τεχνολογίες (προγραμματιστές, διαφημιστές, επιμελητές κειμένων, εκδοτικοί οίκοι, μεταφραστές, συγγραφείς, αρθρογράφοι κλπ).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τις τελευταίες δεκαετίες μια νέα μορφή εργασίας κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος στην αγορά. Πρόκειται για την από απόσταση εργασία (τηλεργασία) η οποία ξεπερνά τα τοπικά ή και εθνικά σύνορα. Όλο και περισσότεροι νέοι φαίνεται να καταφεύγουν στην τηλεργασία, αφού τούτη τους επιτρέπει να εργάζονται σε συνθήκες που εκείνοι επιλέγουν και με τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

θετικές πλευρές

- ✓ η εργασία εκτελείται σε οικείο περιβάλλον (σπίτι ή γραφείο)
 - διαμορφώνει το χρόνο εργασίας όπως επιθυμεί
 - έχει φιλικό εργασιακό περιβάλλον (διακόσμηση, οργάνωση χώρου κλπ)
 - αίσθηση ελευθερίας αφού δεν υπάρχει ο άμεσος εργοδοτικός έλεγχος
 - αποφεύγονται μετακινήσεις και χαμένος χρόνος ή έξοδα
- ✓ είναι φτηνότερο για τον εργοδότη
 - αποφεύγει να προσλάβει άτομα για μεγάλο χρονικό διάστημα, αλλά τον διατηρεί μόνο για όσο διάστημα τον έχει ανάγκη
 - γλιτώνει έξοδα συντήρησης και οργάνωσης ενός ενιαίου χώρου εργασίας
- ✓ επιτρέπει την ανάληψη και δεύτερης εργασίας
- ✓ μειώνεται η ανεργία
 - δίνονται ευκαιρίες απασχόλησης σε άτομα που διαμένουν στην ύπαιθρο ή σε απομονωμένες περιοχές
 - ✓ συντηρείται έτσι η ύπαιθρος και τα μικρά νησιά
 - μειώνεται η αστυφιλία
 - λειτουργεί ως κίνητρο διαμονής σε χωριά και νησιά
- ✓ παρουσιάζει πλεονεκτήματα για ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες (ΑμεΑ, μητέρες κλπ)
 - βοηθά τα ΑμεΑ να μη μετακινούνται και προσφέρει εργασία
 - αποκτούν δικαίωμα στην εργασία (που λόγω προβλημάτων τους καθίστανται απομονωμένοι και άνεργοι)

- οικονομική ανεξαρτησία (μειώνοντας τα επιδόματα)
 - αίσθηση δημιουργικότητας παρά τα προβλήματα αναπηρίας
 - εξάλειψη περιθωριοποίησης, αίσθηση ελευθερίας κι επικοινωνίας με τον κόσμο
- ✓ στηρίζει τις μητέρες

• μένουν με τα παιδιά τους και εργάζονται

• μένουν στην αγορά εργασίας και δεν περιθωριοποιούνται (συχνά ένα πρόβλημα με τη μητρότητα που εμφανίζεται είναι πως οι μητέρες μένοντας στο σπίτι ένα-δύο χρόνια προκειμένου να μεγαλώσουν τα παιδιά τους, αδυνατούν να βρουν εργασία κατόπιν και έτσι εγκλωβίζονται στην οικιακή απασχόληση και την μακροχρόνια ανεργία)

αρνητικές όψεις

✓ η απασχόληση σε ένα δεδομένο χώρο εργασίας κοινωνικοποιεί το άτομο και διδάσκει τη συνεργασία και τη συλλογικότητα προκειμένου να παραχθεί κάποιο αγαθό. Η τηλεργασία απομονώνει χωρικά το άτομο και περιορίζει την άμεση ανθρώπινη επαφή.

- ο εργαζόμενος απομονώνεται στο δικό του χώρο.
- αδυνατεί να ενταχθεί σε συνδικαλιστικούς συλλόγους για να προστατεύει τα δικαιώματά του

✓ τα ΑμεΑ δεν κοινωνικοποιούνται και δημιουργείται η αίσθηση στους πολίτες ότι δεν υπάρχουν ανάπηροι ώστε κι εκείνοι να προσαρμοστούν αναλόγως (αδιαφορούν)

- απαιτείται υψηλό κόστος που επωμίζεται ο εργαζόμενος
- στήσιμο και οργάνωση του χώρου εργασίας (που σε άλλη περίπτωση ήταν ευθύνη του εργοδότη).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η τηλεργασία προσφέρει πολλές ευκαιρίες απασχόλησης σε κατοίκους απομακρυσμένων από τα αστικά κέντρα περιοχών. Ταυτόχρονα, δίνει την ευκαιρία διαχείρισης του χρόνου και του χώρου εργασίας προσφέροντας ευελιξία και ελευθερίας στον απασχολούμενο. Ωστόσο, το κόστος οργάνωσης του χώρου επιφορτίζεται ο εργαζόμενος, ενώ παράλληλα αυτός απομονωμένος χάνει την ευκαιρία συναναστροφής με άλλους.

η φτώχεια ως κοινωνικό πρόβλημα

«Στο πλαίσιο ενός ειδικού αφιερώματος σε τοπικό έντυπο, καλείστε να συντάξετε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) όπου θα εξετάσετε τη φτώχεια ως κοινωνικό πρόβλημα. Ποια είναι τα γενεσιουργά αίτια της και ποιες οι συνέπειές της;».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στον πλανήτη μας σήμερα το ένα έκτο περίπου των ανθρώπων ζει σε κατάσταση φτώχειας, με την έννοια ότι αγωνίζονται καθημερινά για να εξασφαλίσουν την απλή επιβίωσή τους. Και τούτο τη στιγμή που στις ανεπτυγμένες κοινωνίες ο πλούτος που παράγεται μένει στα χέρια λίγων εκατοντάδων ανθρώπων και ενώ η τεχνολογία έχει επιτρέψει τέτοια αύξηση αγαθών και ειδών διατροφής.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Ορισμός της φτώχειας

Δεν είναι εύκολο να αποτιμηθούν κοινά στοιχεία για τον ορισμό της φτώχειας, οι κοινωνικοί επιστήμονες επέλεξαν ως κριτήριο ένα κρίνο χαρακτηριστικό, το εισόδημα και με βάση αυτό μετρούν τη φτώχεια σε απόλυτη και σχετική. Συνήθως μιλούν για απόλυτη φτώχεια όταν το επίπεδο του εισοδήματος δεν φτάνει να καλύψει ούτε καν τις βασικές ανάγκες (τροφή, στέγη, ενδυμασία, υγεία). Ας σκεφτούμε εδώ μερικά τέτοια παραδείγματα. Έχουν όλοι οι κάτοικοι στον πλανήτη ή στη χώρα μας εξασφαλισμένη στέγη, ή τροφή ή περίθαλψη κλπ;

Αντίθετα μιλούν για σχετική φτώχεια όταν το επίπεδο εισοδήματος, αν και φτάνει να καλύψει τις βασικές ανάγκες, δεν επαρκεί για την ικανοποίηση συνηθισμένων αναγκών, όπως αυτές προσδιορίζονται από την κάθε κοινωνία σε δεδομένη στιγμή και συμφωνά με το καταναλωτικό της πρότυπο. Για παράδειγμα μια οικογένεια που ενώ καλύπτει τις βασικές της ανάγκες δεν μπορεί να διαθέσει χρήματα για σπουδές των παιδιών της, θεωρείται ότι είναι σχετικά φτωχή σε μια συγκεκριμένη κοινωνία, όπου συνήθως όλες οι οικογένειες μπορούν να διαθέσουν χρήματα για σπουδές.

Συνήθως αυτός ο προσδιορισμός της σχετικής φτώχειας, έχει να κάνει με το πώς ορίζονται κάθε φορά «οι βασικές ανάγκες» και τα «όρια» της φτώχειας. Το τι είναι όμως «βασικές ανάγκες» για τους ανθρώπους είναι κάτι που ποικίλει ιστορικά και κοινωνικά. Αντανακλά το τεχνολογικό και πολιτισμικό επίπεδο μιας κοινωνίας. Πολλοί κάτοικοι ορισμένων περιοχών του τρίτου κόσμου δεν θα μπορούσαν να διανοηθούν ότι η ύπαρξη κεντρικής θέρμανσης και λουτρού μέσα στο σπίτι ή η οδοντιατρική περίθαλψη αποτελούν «βασικές ανάγκες» τους.

Η φτώχεια είναι ένα οικουμενικό φαινόμενο και έχει να κάνει κυρίως με την παγκόσμια διαστρωμάτωση, την παγκόσμια οικονομία και τις κοινωνικές ανισότητες, καθώς σχετική κυρίως φτώχεια συναντάμε σε όλα τα κράτη, ακόμα και στα οικονομικά ισχυρά.

Αίτια φτώχειας

- ✓ κοινωνική διαστρωμάτωση, χαρακτηριστικό της κοινωνίας και δεν υποδηλώνει μόνο διαφορές μεταξύ των ατόμων
- ✓ άνιση κατανομή των πλουτοπαραγωγικών πηγών (γης, υπεδάφους, υδάτων κλπ)
- ✓ ανισότητα στα εισοδήματα και τις περιουσίες μεταξύ ατόμων
- ✓ προκατάληψη, διακρίσεις και ρατσισμός απέναντι σε ορισμένες κοινωνικές ομάδες (π.χ των τσιγγάνων, των οικονομικών προσφυγών, των φορέων του AIDS, των ατόμων με ειδικές ανάγκες κτλ)

✓ πόλεμος
✓ οι φυσικές καταστροφές
✓ αλλαγές στην τεχνολογία, που προκαλούν ευρύ φάσμα ανεργίας, καθώς οι μηχανές αντικαθιστούν όλο και περισσότερα εργατικά χέρια.

✓ φοροδιαφυγή (μη καταβολής στο κράτος χρηματικών ποσών που προέρχονται από οικονομικές δραστηριότητες) και παραοικονομία (η μη επίσημη καταγραφή από το κράτος των οικονομικών δραστηριοτήτων).

✓ Τα δυο αυτά φαινόμενα από τη μια αυξάνουν το ατομικό εισόδημα αυτών που εμπλέκονται, αλλά από την άλλη, συμβάλλουν στην απώλεια σημαντικών εσόδων του κράτους, τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την καταπολέμηση της ανεργίας κτλ.

η φτώχεια σχετίζεται με

✓ την ηλικία (κυρίως πλήττονται οι νέοι και οι ηλικιωμένοι).
✓ τη φυλή και την εθνικότητα που προσδιορίζουν ως μειονότητες τα άτομα ή τις ομάδες όταν βρίσκονται εκτός της χώρας τους

✓ το φύλο

• οι γυναίκες πλήττονται περισσότερο και συνήθως αποκλείονται από υψηλόβαθμες θέσεις εργασίας.

✓ τη μορφή της οικογένειας

• οι μονογονεϊκές οικογένειες οποιασδήποτε μορφής ή οι πολυπληθείς πυρηνικές είναι πιο ευάλωτες

✓ το επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης

• οι αναλφάβητοι για παράδειγμα ή όσοι έχουν ελλιπή κατάρτιση σε κάποιο τομέα δυσκολεύονται περισσότερο να βρουν εργασία, ή αμείβονται πολύ χαμηλά κτλ

✓ για τα φτωχά κυρίως κράτη ευθύνεται

• η απουσία τεχνολογίας και κυρίως βιομηχανικής και γεωργικής τεχνολογίας και εξειδίκευσης.

• η αύξηση του πληθυσμού, τον οποίο η οικονομία δεν μπορεί να συντηρήσει.

• τα πολιτισμικά πρότυπα

≈ θρησκευτικά πιστεύω

≈ ήθη και έθιμα

≈ θεσμοί δικαίου

≈ οργάνωση ζωής

• ανεπάρκεια εκπαιδευτικού συστήματος

• η κοινωνική διαστρωμάτωση

• στις φτωχές χώρες είναι βλέπουμε ανισότητα ως προς τα φύλα (έμφυλες διακρίσεις)

≈ η κοινωνική θέση της γυναίκας είναι πολύ χαμηλή

≈ σε ορισμένες χώρες πολλές γυναίκες αποκλείονται από πολλά δικαιώματα

• οι διεθνείς / παγκόσμιες σχέσεις εξουσίας

τα ισχυρά οικονομικά κράτη εκμεταλλεύονται τους φυσικούς και ανθρώπινους πόρους των φτωχών και σε πολλές περιπτώσεις δημιουργούν ένα καθεστώς αποικιοκρατίας

Συνέπειες της φτώχειας

✓ η φτώχεια επιφέρει άμεσες συνέπειες τόσο στα άτομα, όσο και στην κοινωνία

✓ γίνεται αιτία δημιουργίας μιας σειράς άλλων προβλημάτων

• πείνας

• μεταναστεύσεων

• ρατσισμού

• πολέμων

• βίας

• θανάτων

• ξενοφοβίας

• ασθενειών

✓ ο φτωχός αποκλείεται από κοινωνικά αγαθά

• την εκπαίδευση => αναλφαβητισμός

- την περίθαλψη => ασθένειες
- την εργασία => ανεργία, εκμετάλλευση με μικρούς μισθούς των φτωχών
- την ψυχαγωγία

Αντιμετώπιση της φτώχειας

- καταπολέμηση των αιτίων που την προκαλούν
- αναδιανομή του πλούτου και του εισοδήματος, ώστε να μειθούν οι κοινωνικές ανισότητες.
 - η Πολιτεία να φροντίσει ώστε να υιοθετούνται θεσμοί και τρόποι συμπεριφοράς που θα διευκολύνουν την καταπολέμηση της φτώχειας.
 - κοινωνική πολιτική - Κράτος Πρόνοιας
 - λήψη μέριμνας για τους οικονομικά ασθενέστερους, τους ηλικιωμένους, τους ανάπηρους, τα παιδιά και τις μητέρες
 - η επαρκής γενική μόρφωση καθώς και η εξειδικευμένη επαγγελματική κατάρτιση δίνουν τα εχέγγυα για επαγγελματική καριέρα
 - αντίθετα το άτομο μπορεί να αποκλεισθεί από μια σειρά κοινωνικών διαδικασιών (πολιτισμού, υγείας κλπ).
 - το άτομο τώρα από την πλευρά του θα πρέπει κι εκείνο να έρχεται αρωγός της πολιτείας και παράλληλα με τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων του να φροντίζει να ασκεί τα καθήκοντα του και τις υποχρεώσεις του. Η ενέργεια όμως που θα βοηθήσει ιδιαίτερα το άτομο για την αποφυγή της φτώχειας, είναι η ολοκλήρωση των βασικών σπουδών, ώστε να μην είναι αναλφάβητοι.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, γίνεται φανερό πως το πρόβλημα της φτώχειας δεν αφορά ένα κακό που το έστειλε η μοίρα, αλλά συνδέεται με τους τρόπους που διάφορες κοινωνικές ομάδες ερμηνεύουν την πραγματικότητα σύμφωνα με τα συμφέροντα τους. Επομένως η ύπαρξη της φτώχειας συνδέεται με το γεγονός ότι οι άνθρωποι και οι κυβερνήσεις δεν κάνουν αρκετά για να την εξαλείψουν.

«Ετοιμάστε μία εισήγηση (500-600 λέξεων) στην οποία θα παρουσιάσετε το σύγχρονο φαινόμενο της παιδικής εργασίας και ιδιαίτερα των επιπτώσεων που αυτή έχει στα παιδιά και την κοινωνία. Υποθέστε ότι η εισήγηση θα εκφωνηθεί σε ειδική εκδήλωση που διοργανώνει μία ΜΚΟ στην περιοχή σας».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

κυρίες και κύριοι,

Καθημερινό είναι πια το φαινόμενο των λεγόμενων παιδιών των φαναριών. Κι όμως ενώ τόσο βλέπουμε αυτά τα παιδιά να εργάζονται από τόσο μικρή ηλικία, οι περισσότεροι προσπερνάμε αδιάφοροι απέναντι στο σκληρό αυτό θέαμα. Κανείς δε νοιάζεται και όλοι κάνουμε σα να μη συμβαίνει τίποτε. Κι όμως η παιδική εργασία -και μάλιστα κάτω από απάνθρωπες συνθήκες- ανθεί.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

αίτια παιδικής εργασίας

- φτώχεια στις οικογένειες των ανήλικων εργαζομένων
- απανθρωποίηση της κοινωνίας, κανιβαλισμός, ο άνθρωπος μετατρέπεται σε εργαλείο χωρίς σεβασμό στον ψυχισμό και το συναισθηματισμό του.
- αναζήτηση υπερκέρδους από μεγάλες/πολυεθνικές επιχειρήσεις (υπερκατανάλωση και ανάγκη για φτηνά προϊόντα)
- αδιαφορία των λεγόμενων ανεπτυγμένων κοινωνιών, υποκριτική η στάση των δυτικών που από τη μια φωνάζουν κι από την άλλη καταναλώνουν τέτοια αγαθά
- χαμηλό μορφωτικό επίπεδο
- αδιαφορία των ΜΜΕ για την ευαισθητοποίηση του κοινού

συνέπειες παιδικής εργασίας

- √ άθλιες συνθήκες διαβίωσης κι εργασίας (ισοδυναμεί με δουλεία)
- εργαλειοποίηση του ανθρώπου, κανιβαλισμός
- √ καταστρέφεται η εύθραυστη παιδική ψυχολογία
- χάνεται η παιδική αθωότητα
- καταπιέζεται/βασανίζεται η παιδική προσωπικότητα και ψυχοσυναισθηματικός του κόσμος
- √ βία, εγκληματικότητα
- συμμετοχή σε παράνομες οργανώσεις και παραβατικές ομάδες δράσης
- αποκτήνωση
- √ πρόωρη εγκατάλειψη σχολείου
- αναλφαβητισμός
- √ κοινωνική διάλυση

στη χώρα μας το φαινόμενο παρατηρείται

- ≈ σε μειονοτικές ομάδες όπου κυριαρχεί η φτώχεια (πχ Ρομά)
- ≈ λόγω κοινωνικής προέλευσης και ελλιπούς μόρφωσης των γονέων
- ≈ εγκαταλείπουν νωρίτερα το σχολείο / πρόωρη εγκατάλειψη εκπαίδευσης
- ≈ στα "παιδιά των φαναριών"

- ≈ εκμετάλλευση του κόπου του παιδιού από ενήλικες
- ≈ σε αγροτικές οικογένειες (ειδικά το καλοκαίρι και κυρίως σε παλαιότερες εποχές)

Λύσεις

√ η Πολιτεία

- να κάνει αυστηρούς ελέγχους και να προβαίνει σε συλλήψεις των εκμεταλλευτών
- να νομοθετήσει αυστηρότερα
- να ενισχύσει την κοινωνική πρόνοια για φτωχές ομάδες των πληθυσμού (Ελληνες, μειονότητες, μετανάστες κλπ)

√ η παιδεία

- ενεργή συμμετοχή / παρατήρηση από εκπαιδευτικούς των παιδιών
- καταγγελίες όπου χρειάζεται στις αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου της Πολιτείας
- ενημέρωση του κοινού
- για αγαθά που παράγονται με παιδική εργασία => εμπάργκο

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλογικά, η παιδική εργασία στη χώρα μας μοιάζει να γνωρίζει μια νέα ακμή. Σε συνθήκες παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης είναι βέβαιο ότι τα κρούσματα θα αυξηθούν ακόμα περισσότερο. Είναι, λοιπόν, αναγκαίο τόσο η Πολιτεία να κινητοποιηθεί και βρει τους υπεύθυνους όσο κι εμείς οι ίδιοι να ευαισθητοποιηθούμε.

«Γράψτε ένα άρθρο (500-600 λέξεων) για τη σχολική σας εφημερίδα με το οποίο θα προσπαθήσετε να αφυπνίσετε τους συμμαθητές σας σχετικά με τον πόλεμο σε γειτονικές χώρες.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Καθημερινό πια φαινόμενο αποτελούν οι ειδήσεις στα έντυπα και τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης για πολεμικές συγκρούσεις ή εμφύλιες συρράξεις. Σκηνές απεριγραπτής βίας εισβάλλουν με καταγιγιστικό ρυθμό στα σπίτια μας. Και ενώ ο ανθρώπινος πολιτισμός έχει προοδεύσει τόσο πολύ, η ειρήνη μένει ακόμα ένα πολυπόθητο αγαθό για όλη την υφήλιο.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

συνέπειες πολέμου

- √ χάνονται ανθρώπινες ζωές
 - συνήθως χάνονται νέοι (και ανήλικοι) και άμαχος πληθυσμός
 - χάνεται εργατικό δημιουργικό/παραγωγικό δυναμικό
 - δημογραφικό πρόβλημα
- √ διάλυση του οικονομικού πλέγματος
 - διαλύεται η οικονομική δραστηριότητα
 - παρακωλύεται η βιομηχανική παραγωγή (εκλείπει ο πληθυσμός για να εργαστεί, μειωμένη κατανάλωση)
 - παύει το εμπόριο
 - καταστρέφεται η αγροτική παραγωγή
 - φόβος (λόγω του πολεμικού περιβάλλοντος) για επενδύσεις
 - οικονομικός μαρασμός => ανέχεια
 - διαλύονται οι υποδομές (γέφυρες, δρόμοι, διοικητικά κτίρια κλπ)
- √ κοινωνικά προβλήματα
 - ορφάνια, χηρεία => ανέχεια => κόστος στο μεταπολεμικό κράτος (επιδόματα, ορφανοτροφεία κλπ)
 - μείωση κοινωνικής πρόνοιας
 - απουσία εκπαίδευσης
 - προσφυγικές (κατά τη διάρκεια του πολέμου) και μεταναστευτικές (μετά την ειρήνευση) ροές προς τις προηγμένες κοινωνίες => ρατσισμός => προβλήματα επιβίωσης
- √ πολιτικά προβλήματα
 - περιορισμός της δημοκρατίας (λογοκρισία, προπαγάνδα, στρατιωτικός νόμος)
 - βασανιστήρια
 - καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- √ ψυχικά νοσήματα
 - αποκτήνωση των ανθρώπων που πολεμούν (ή βλέπουν έντονες σκηνές βίας)
 - ανήλικοι στρατιώτες (σε εμφύλιους κυρίως πολέμους).

βασικά αίτια

- πολιτικός έλεγχος περιοχών με γεωπολιτική σημασία
- έλεγχος ορυκτού πλούτου
- ανταγωνισμός μεγάλων δυνάμεων
- αφορμές περί δημοκρατίας & ελευθερίας σε καταπιεσμένους λαούς ή κατάπαυση

ανθρωπίνων δικαιωμάτων από ολοκληρωτικά καθεστώτα.

ειρήνη

√ ανθεί η οικονομία

- αναπτύσσεται η παραγωγή
- βελτιώνεται η τεχνολογία (προς όφελος του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής) και η επιστήμη

√ αυξάνεται το προσδόκιμο ζωής και βελτιώνονται οι συνθήκες διαβίωσης

- ευτυχία, "αναζητήσεις" κλπ στον κόσμο.

πώς μπορούμε να αγωνιστούμε για την ειρήνη

- μέσα από συλλογικές φιλειρηνικές δράσεις (άρα απομάκρυνση από τον ατομισμό και της αδιαφορία για τους άλλους λαούς)
- με τη στήριξη φορέων που αγωνίζονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ειρήνη (πχ Διεθνής Αμνηστία)
- τα ΜΜΕ να ευαισθητοποιήσουν την κοινή γνώμη

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, λοιπόν, ο πόλεμος μόνο αρνητικά μπορεί να έχει. Η μόνη, εξάλλου, βιομηχανία που ανθεί σε καιρό συγκρούσεων είναι η πολεμική. Είναι αναγκαίο όλοι μας να συνειδητοποιήσουμε τη σημασία της ειρήνης και να αγωνιστούμε συλλογικά για την επικράτηση της ειρήνης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

σημιασιμός παραγράφου

Μία παράγραφος στην Έκθεσή μας πρέπει να κυμαίνεται κάπου στις 70-90 λέξεις. Δηλαδή, να είναι περίπου 7-10 σειρές, 3-5 περιόδους. 1-3 σειρές θα είναι η θεματική μας περίοδος/ ενότητα.

περίληψη

Η περίληψη είναι ένα κείμενο προσωπικό που δεν προδίδει, όμως, το πνεύμα του συγγραφέα.

Είναι ανάγκη να λειτουργούμε αφαιρετικά, εντοπίζοντας το καίριο-σημαντικό και απομακρύνοντας τις λεπτομέρειες (αριθμούς, ευθείες ερωτήσεις, παραδείγματα κλπ).

Βασικές οδηγίες

Συγγράφεται, αφού

- α) διαβάσουμε προσεκτικά το κείμενο
- β) γράψουμε στο πρόχειρό μας τους πλαγιότιτλους (αφήνοντας για κάθε παράγραφο μία κενή σειρά)
- γ) ενώνουμε τους πλαγιότιτλους σε ένα κείμενο, σβήνοντας ή προσθέτοντας λέξεις
- δ) διαβάζουμε το κείμενο και το ελέγχουμε στον αριθμό των λέξεών του, το αντιγράφουμε.

• Κάθε περίληψη ξεκινά με τη φράση «το δοκίμιο/ άρθρο αναφέρεται στ..... Ο συγγραφέας/ αρθρογράφος/ δοκιμιογράφος σημειώνει...»

• Οι διαρθρωτικές λέξεις καλό είναι να μη χρησιμοποιούνται. Αν όμως κριθούν αναγκαίες, ας χρησιμοποιούνται ανά δύο περιόδους.

• Χρησιμοποιούμε πλάγιο λόγο για τις βασικές ιδέες (πχ απόψεις συγγραφέα),

≈ Τηρούμε τη χρονική και νοηματική σειρά του πρωτότυπου κειμένου

≈ Δεν αντιγράφουμε φράσεις

≈ Αφαιρούμε παραδείγματα, αναλογίες, αριθμούς/στατιστικά

≈ Δε σχολιάζουμε ή κρίνουμε το περιεχόμενο του αρχικού κειμένου

Τεχνικές πύκνωσης αρχικού κειμένου

- Απαλοιφή πληροφοριών και επιθετικών ή άλλων προσδιορισμών
- Χρήση παθητικής σύνταξης (με μέτρο)
- Αντικαθιστώ ειδικές με γενικότερες λέξεις ή φράσεις.
- Αντιπροσώπηση μιας σειράς προτάσεων από την ενέργεια που τις περιγράφει.
- Αντικατάσταση απαρίθμησης με περιεκτικό όρο (πχ η πλειοψηφία κλπ)
- Κατάργηση συμπληρωματικών ή δευτερευουσών προτάσεων
- Αντικατάσταση ονοματικής φράσης με προθετική ή με επίθετο ή με μετόχη

Ρήματα παρουσίασης

ΑΦΗΓΗΣΗ: αφηγείται, εκθέτει, αναπαριστά, παρακολουθεί, διηγείται, εξιστορεί κτλ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: περιγράφει, παρουσιάζει, εξετάζει, εντοπίζει, ξεχωρίζει, διακρίνει, κοιτάζει κτλ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: εκθέτει, συμβουλεύει, εξετάζει, σχολιάζει, έχει τη γνώμη, έχει την εντύπωση, έχει την πεποίθηση, έχει την άποψη, παρουσιάζει, καταθέτει, γνωστοποιεί, διατυπώνει, συνιστά, προτείνει, πιστεύει, θεωρεί, επιδοκιμάζει, αποδοκιμάζει, απορρίπτει, αμφισβητεί, αντιτίθεται, μέμφεται, κρίνει, εκτιμά, εξηγεί, υποστηρίζει, κ.τ.λ.

παράμετροι αξιολόγησης περίληψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ 8/25: Πρέπει να είναι σύμφωνο με το αρχικό κείμενο, χωρίς σχόλια των αρχικών απόψεων και να περιέχονται τα ουσιώδη σημεία.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ 5/25: Πρέπει να παρουσιάζονται με τη λογική ακολουθία του αρχικού κειμένου τα βασικά επιχειρήματα του συγγραφέα.

ΓΛΩΣΣΑ 5/25: Πρέπει να χρησιμοποιούμε το κατάλληλο λεξιλόγιο και τις συνδεδεμένες λέξεις, ώστε να αποφεύγουμε την αντιγραφή συγκεκριμένων αποσπασμάτων του αρχικού κειμένου. Αποφυγή γραμματικοσυντακτικών λαθών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 7/25: Δεν μιμούμαστε το ύφος του αρχικού κειμένου, δεν χάνουμε τον κεντρικό νοηματικό άξονα του αρχικού κειμένου, η περίληψή μας μπορεί να σταθεί ως αυτόνομο κείμενο.

τρόπος ανάπτυξης παραγράφων

Μία παράγραφος μπορεί να αναπτύσσεται με:

- ✓ **Ορισμό** (δίνεται ο ορισμός μιας έννοιας)
 - ✓ **Παραδείγματα** (με τη χρήση παραδειγμάτων αναλύεται/παρουσιάζεται η θεματική περίοδος/ενότητα)
 - ✓ **Διαιρέση** (διαιρείται μια έννοια, ένα αντικείμενο στα min 2 επιμέρους τμήματά του)
 - ✓ **Σύγκριση - αντίθεση** (παρουσιάζονται δύο αντίθετες μεταξύ τους έννοιες, καταστάσεις κλπ).
 - ✓ **Αναλογία** (είναι σαν σύγκριση-ομοιότητα, σαν παρομοίωση, δύο καταστάσεων)
 - ✓ **Αίτιο - αποτέλεσμα** (η παράγραφος περιέχει και το αίτιο και το αποτέλεσμα αυτού.
- ΠΡΟΣΟΧΗ, πρέπει τα δύο στοιχεία να συνδέονται άρρηκτα και να έχουν νοηματική συνέχεια.
- ✓ **Αιτιολογία** (ουσιαστικά στο σχόλια/λεπτομέρειες αιτιολογείται η θέση που παρουσιάστηκε στη θεματική ενότητα/περίοδο)
 - ✓ **Συνδυασμός μεθόδων** (συνδυάζονται συνήθως δύο από τις ανωτέρω περιπτώσεις).

οργάνωση λόγου, χρήση σημείων στίξης

Χρήση Ερωτήσεων

- ✓ μπορούν είτε να είναι ρητορικές είτε να τίθενται στον πρόλογο (και να απαντούνται παρακάτω)
- ✓ προσδίδουν αμεσότητα και ζωντάνια στο κείμενο
- ✓ ευαισθητοποιούν και να αφυπνίζουν το αναγνωστικό κοινό
- ✓ καθιστούν τους αναγνώστες κοινωνούς των προβληματισμών του

Χρήση παρενθέσεων

≈ Λειτουργούν επεξηγηματικά – συμπληρωματικά και διευκρινίζουν έννοιες - όρους, ώστε να γίνουν κατανοητές από τους αναγνώστες και να αποφευχθεί κάθε παρερμηνεία. Ωστόσο, ο συγγραφέας θεωρεί καλό να διασαφηνίσει έναν όρο ή μια ιδέα, αλλά δεν κρίνει τη διασαφήνιση τόσο σημαντική ώστε να την εντάξει στον κύριο κορμό του κειμένου.

Χρήση εισαγωγικών

- √ Σε περίπτωση μεταφοράς αυτούσιας έκφρασης τρίτου προσώπου.
- √ Για να ξεχωρίσουν λέξεις, φράσεις και ρητά που δεν ανήκουν στη συνηθισμένη γλώσσα (πχ ειρωνεία, μεταφορικές εκφράσεις, λαϊκές ή αγοραίες λέξεις κι εκφράσεις).
- √ Για να δηλωθεί ότι η λέξη εντός εισαγωγικών χρησιμοποιείται με ειδική σημασία.

Χρήση α' ενικού προσώπου

- παρουσιάζει καθαρά προσωπικές θέσεις του συγγραφέα
- εκφράζει προσωπικά βιώματα
- διαφοροποιείται από τους υπόλοιπους ανθρώπους

Χρήση α' πληθυντικού προσώπου

≈ Ο συγγραφέας ενσωματώνει τον εαυτό του στο σύνολο, θέτει τον εαυτό του δίπλα στον αναγνώστη. Δίνει μία οικουμενική/πανανθρώπινη διάσταση στο λόγο του, στις παρατηρήσεις του (ίσως απλά να αποδέχεται απόψεις που επικρατούν στο ευρύ κοινό). Ταυτόχρονα, προσδίδει αμεσότητα και τόνο οικειότητας στο κείμενό του.

Χαρακτηριστικά επιστημονικού λόγου

- χρήση ειδικού επιστημονικού λεξιλογίου
- προσεκτική τεκμηρίωση μιας άποψης με έγκυρα επιστημονικά δεδομένα.
- κριτική στάση απέναντι στη βιβλιογραφία, επιδίωξη της αντικειμενικότητας.
- σαφήνεια και ακρίβεια στη διατύπωση.
- αυστηρή λογική οργάνωση του κειμένου.
- οι αξιολογικές κρίσεις και τα τεκμήρια είναι ευδιάκριτα.
- επίκληση στη λογική

Άρθρο, είδηση-σχόλιο

Με τον όρο δημοσιογραφία εννοούμε το σύνολο των κειμένων που γράφονται με σκοπό να πληροφορήσουν το αναγνωστικό για μία είδηση ή μία άποψη. Η δημοσιογραφία διακρίνεται στην ειδησεογραφία (ρεπορτάζ, ενημερωτικά άρθρα κλπ) και την ερμηνευτική δημοσιογραφία (άρθρα γνώμης, σχολιασμός επικαιρότητας και όχι μόνο).

Η είδηση καταγράφει αποκλειστικά τα γεγονότα (τη χρονική σειρά, τη διαδοχή των καταστάσεων, τον τόπο κλπ) με αποκλειστικό στόχο να μεταφέρει μία συγκεκριμένη πληροφορία στον αναγνώστη απαλλαγμένη από τη γνώμη του δημοσιογράφου. Σε μία είδηση όμως συχνά εμπλέκεται και ο σχολιασμός του ειδησεογράφου, κάτι που περιπλέκει την αντικειμενικότητα της είδησης.

Το άρθρο εκφράζει προσωπικές θέσεις του συγγραφέα του και καλύπτει ένα μεγάλο εύρος θεμάτων. Ο σχολιασμός είναι σύμφυτος με το άρθρο.

Σχόλιο μπορεί να είναι μία πρόσθετη πρόταση και ακόμα και η στίξη. Πολλές φορές όμως το σχόλιο μπορεί να συνυπάρχει στο άρθρο κι έτσι να παραπλανά τον αναγνώστη (θεωρώντας την προσωπική γνώμη ως σύμφυτη με το γεγονός/είδηση).

τα αστέρια της είδησης

επικαιρότητα	-	συγκίνηση
εκκρεμότητα	-	σπουδαιότητα
εγγύτητα	-	συνέπειες
εκρηκτικότητα	-	σπανιότητα

τίτλος

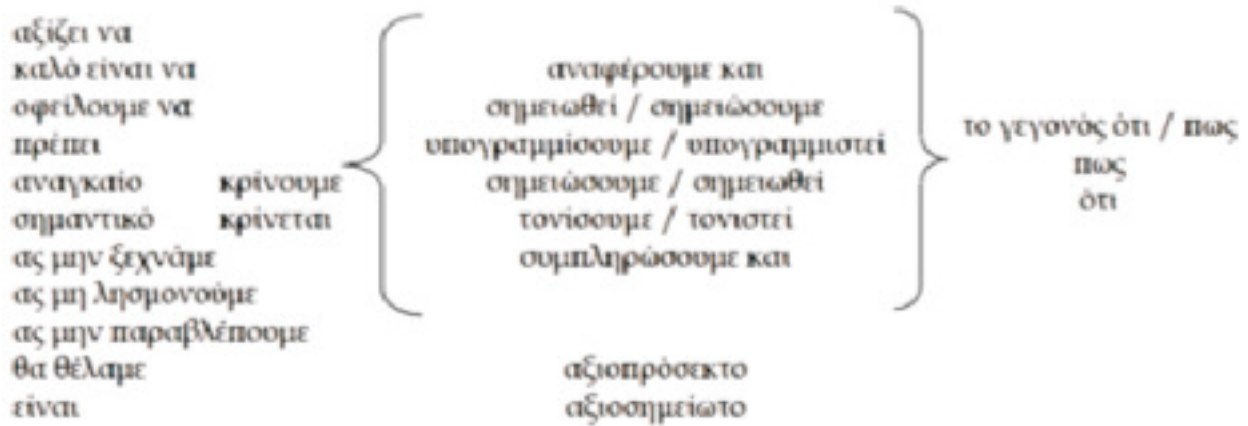
Ο τίτλος ουσιαστικά πρέπει να περιλαμβάνει σε μία ονοματική πρόταση όλο το νόημα του άρθρου. Καλό είναι να αποφεύγονται τα ρήματα και οι ολοκληρωμένες προτάσεις στον τίτλο. Αντίθετα, ένα σύντομο ονοματικό σύνολο, κάνει καλύτερη αίσθηση.

Τα τελευταία χρόνια, μία τάση είναι οι τίτλοι να μην περιγράφουν το άρθρο, αλλά μέσα από ένα λόγιο ύφος να προσελκύουν την προσοχή/περιέργεια.

Έχει σημασία ότι κάθε άρθρο περιλαμβάνει έναν τίτλο.

διαρθρωτικές λέξεις και φράσεις

αντίθεση-εναντίωση	προσθήκη	επεξήγηση	σκοπός
ωστόσο από την άλλη (πλευρά)	επιπρόσθετα παράλληλα	δηλαδή με άλλα λόγια	προκειμένου να με σκοπό να
αντίθετα/αντιθέτως	ταυτόχρονα	με βάση όσα είπαμε προηγουμένως	με στόχο να
όμως, ενώ μολονότι ειδάλλως	ακόμη επιπλέον/επίσης συμπληρωματικά	αποτέλεσμα	
εξάλλου / άλλωστε		αποτέλεσμα αυτού είναι με αποτέλεσμα να	ως συνέπεια κατά συνέπεια
συμπέρασμα			
συμπερασματικά συνοψίζοντας	επιλογικά		

Σημείωση 1: οι διαρθρωτικές φράσεις καλό είναι να συνδυάζονται με τις λέξεις του α' πίνακα και να τίθενται στην αρχή των παραγράφων, ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη συνοχή του κειμένου μας.

Σημείωση 2: καλό είναι αποφεύγεται η μονότονη χρήση του α' πληθυντικού (επειδή προσθέτει υπερβολική οικειότητα), αλλά και η μονότονη χρήση των απρόσωπων ρημάτων (γίνεται βαρύ το κείμενο). Προτείνεται η εναλλαγή α' πληθυντικού και απρόσωπων ρημάτων. Σε ομιλία, ωστόσο, το α' πληθυντικό προσφέρει οικειότητα και σύνδεση με το κοινό/ζωντάνια στο κείμενο και προφορικότητα.

Σημείωση 3: στο εσωτερικό των παραγράφων μπορούν να χρησιμοποιούνται οι λέξεις του α' πίνακα, αλλά πρέπει να προσέχουμε την αποφυγή των επαναλήψεων.

Ο Δήμος Χλωπτσιούδης σπούδασε Ιστορία και εργάζεται ως φιλόλογος.

Ανήσυχος πολιτικά και κοινωνικά δραστηριοποιείται ως ενεργός πολίτης στα κοινωνικά κινήματα της Δυτικής Θεσσαλονίκης.

Διατηρεί το κοινωνικής και πολιτικής κατεύθυνσης ιστολόγιο *ο δείμος του πολίτη*, όπου αρθρογραφεί για σύγχρονα κοινωνικά και πολιτικά αδιέξοδα, και το ιστολόγιο *στη χώρα των κανιβάλων*, όπου δημοσιεύονται ολοκληρωμένες εργασίες και δοκίμιά του. Ποιήματα και πεζογραφήματά του δημοσιεύονται στον ιστότοπο *ποιητικές διαδρομές*

Έχει συγγράψει ιστορικές και κοινωνικές μελέτες, ενώ άρθρα του έχουν δημοσιευθεί στα *Ενθέματα* της Κυριακάτικης Αυγής, στο *tox.gr*, το *schooltime.gr*, το *protagon.gr* το *eklogika.gr* κ.α.

Έργα του που έχουν εκδοθεί είναι:
το πολιτικό δοκίμιο «η δημαγωγία της *δημοκρατίας*» (2009),
η δοκιμαϊκή μελέτη «Τοπική Αυτοδιοίκηση, προοπτικές ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών» (2011),
η συλλογή δοκιμίων «7 δοκίμια» (2013)
και η ποιητική συλλογή «η οργή της πεταλούδας» (2013)

Χλωπτσιούδης Δήμος
Έκφραση - Έκθεση Β' Λυκείου
σχεδιαγράμματα εκθέσεων

ISBN: 978-618-80951-1-3

© Χλωπτσιούδης Δήμος

© schooltime.gr

Οκτώβριος 2013

εκδόσεις: schooltime.gr
e-mail: info@schooltime.gr
url: www.schooltime.gr

εκδοτική επιμέλεια: Δήμος Χλωπτσιούδης
e-mail: chldimos@gmail.com
url: http://chldimos.blogspot.com

Τα ψηφιακό σχολικό βοήθημα διανέμεται δωρεάν αποκλειστικά από τον ψηφιακό τόπο του schooltime.gr.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή του έργου (ολική, μερική ή περιληπτική), με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό ή άλλο, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη και τη σύμφωνη γνώμη του συγγραφέα.

ISBN: 978-618-80951-1-3

schooltime.gr